

klimp²⁵ JAAR

Kwartaaltijdschrift van Natuur.koepel vzw
jaargang 25 nummer 1
januari - februari - maart 2015

natuur.koepel
zuid-west-vlaanderen

4 OPSTAPJES

5 SCHEEF BEKEKEN

- *NatuurbeGoud*

6 BELEID

- *Samen voor nieuwe natuur in onze regio*

9 GROENE APPS

- *Winter boom id*

10 UIT DE LITERATUUR

- *Een verhaal met een angel*

12 MILIEU EN BEDRIJVEN

- *Planten kweken met de natuur*

14 UIT DE WERELD

- *Op de highway voor roofvogels*

18 HET DNA VAN DE BRAMENPLUKKER

- *Energie-regulatoren*

21 UIT DE KUNST

- *Verkleed als arend*

24 VOGELWERKGROEP

- *Vogels in onze streek - winter 2013-2014*
- *Twee broertjes op het strand*
- *Kostbaar kleinood in onze achtertuin*

28 TREKKERS

- *Kijk uit puit*

30 IN BEELD

- *De Gavers*

31 TRAGE WEGEN

- *Op pad doorheen Lendeledede*
- *Landschapswandeling*

34 LANDSCHAP IN BEELD

- *De Vaarttalluds*

36 INSECTEN

- *Waar zijn onze vlinders in de winter?*

38 PLANTEN

- *Walstroleeuwenbek in Kortrijkstad*

40 PADDENSTOELEN

- *Truffels in mijn serre*

43 UIT DE VERENIGINGEN

- *Natuurpunt de Vlasbek*
- *terugblik activiteiten Natuurkoepel*
- *Natuurpunt Avelgem*
- *Natuurpunt Gaverstreke*
- *Natuurpunt De Buizerd*
- *Natuurpunt Waregem*
- *Natuurpunt Krekel Anzegem*
- *Natuurpunt Zwevegem*
- *Natuurpunt Kortrijk*

56 ACTIVITEITENKALENDER

59 COLOFON

Even voorstellen /GRIET SANTY//

Soms kom je mensen tegen: "Ja, we zijn geïnteresseerd in natuur!". Dan trekken ze naar het Lake District niet ver van Schotland en

hoor je: "Daár is tenminste natuur, hier al lang niet meer...". Ja, sommigen onder ons kloppen zelfs hoger vernoemd Lake District met reizen naar bijvoorbeeld Georgië, Wit-Rusland en noem maar op.

Zo niet Griet. Die pakt haar camera en fotografeert ongekende natuurplaatsjes in Marke en omgeving van binnen en van buiten. Het liefst vanop haar mountainbike, met in de lens altijd een perfecte kadering. Keizerberg,

Marionetten, De Libel en omgeving, Rollegem, de Geitenberg...

Natuur in eigen streek is haar motto! 's Morgens, 's middags, 's avonds, het maakt niet uit. Een paar maanden terug dacht ze argeloos na een tiental excursies bijna rond te zijn met natuurstudie. Om dan te beseffen dat ze eigenlijk nog maar begonnen was. Het eindeloze doek van Moeder Natuur krijgt een mens nooit opgetrokken. Dat beseft ze nu maar al te goed. Om die reden frequenteert ze de meest kleurrijke thema-excursies: planten, paddenstoelen, vleermuizen, vogeltrekten... Vanop de eerste rij loopt ze er de hielen van de gids af. Oeps! Pardon... Glimlach. En dan de vragen. Zo is het vrij simpel haar beter te leren kennen. Geen probleem. Voel je zeker thuis bij ons, Griet. Je enthousiasme zal velen inspireren.

Weinig rietvogels spreken zo tot de verbeelding als Baardmannetjes. Deze flamboyant uitgedoste vogeltjes zijn enkel in de winter bij ons te vinden als ze foerageren op zaadjes uit rietstengels. Net als veel vogels uit het Noorden zijn ze helemaal niet mensenschuw.

Momenteel verblijven 3 exemplaren van deze fraaie vogeltjes in het Keibeekbekken. Met wat geduld hoor je zeker hun ping-ping-kassageluidje en met wat geluk krijg je ze ook te zien. Enkel de mannetjes hebben een typische zwarte baardstreep onder het oog, waaraan ze hun naam te danken hebben.

Foto © Luc Verroken

Natuurkoepel
facebook

Natuurkoepel
twitter

Beste Klimoplezer

Hierbij mijn beste nieuwjaarswensen! Ik hoop van harte dat jullie allemaal een fantastisch jaar mogen beleven.

Als start kunnen jullie meteen al genieten van de 25ste jaargang van dit tijdschrift. Velen van onze vrijwilligers waren er 25 jaar geleden ook bij en zijn nog steeds enthousiast aan het samenwerken om met Klimop het verschil te maken voor natuur en milieu. Nog steeds zijn tal van natuurstudiewerkgroepen en afdelingen actief in onze regio. Nu en dan start zelfs nog een nieuw initiatief: dit najaar zijn we een nieuwe werkgroep rond steenuilen rijker geworden.

Hartelijk dank voor jullie inzet in de streek en doe zo verder!

In die jaren is er veel veranderd in onze werking, zowel naar vorm als naar inhoud. Wat voor velen begon als een leuke hobby of een louter plaatselijke inzet rond natuur- of milieuthema's, is een belangrijk deel van ons leven geworden. Hoe kan het anders?

De wereld is ingrijpend aan het veranderen door de klimaatproblematiek en ook wij hebben niet meer de luxe om daar blind voor te zijn. 2015 wordt een super belangrijk jaar voor de ganse wereld. De nieuwe klimaatakkoorden die eind 2015 al dan niet zullen worden afgesloten in Parijs, zullen bepalend zijn voor de volgende generaties. Indien de politici er voor kiezen om niets te doen en hun verantwoordelijkheid te ontlopen, wordt het leven op aarde zonder meer bedreigd. Grote woorden? Wie dit denkt, daag ik uit om de laatste rapporten van de Verenigde Naties te lezen. Alle klimaatscenario's zijn overduidelijk,

we hebben geen dag te verliezen om onze CO₂ uitstoot te minimaliseren. Onze generatie draagt een verpletterende verantwoordelijkheid.

De klimaatdreiging is de grootste uitdaging waar de mensheid ooit voor gestaan heeft. Wie het allemaal nog eens gebald wil lezen verwijs ik naar het nieuwe boek van Naomi Klein, "No Time".

Volgens de huidige minister van Leefmilieu doet Vlaanderen al zoveel, maar we weten dat dit gewoon niet waar is. Vlaanderen komt zelfs zijn minimale internationale engagementen rond klimaat niet na, en kreeg daarvoor een publieke blaam op de klimaatconferentie begin december in Lima. Waar een klein land groot kan in zijn: per hoofd van de bevolking gerekend behoren we tot de topvervuilers ... beschamend.

Terecht hebben een aantal mensen dan ook het initiatief genomen om de verschillende overheden in dit land voor de rechter te dagen wegens schuldig verzuim. Een mediastunt misschien, maar eerder een uiting van toenemende verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Natuurlijk heeft ieder van ons ook een rol te spelen. Ons eigen consumentengedrag aanpassen en minder verslaafd worden aan niet duurzame producten van multinationals is een must en een uitdaging. Maar de overheid moet ons daarbij helpen en stoppen met tegenstrijdige signalen te geven. Nieuwe mega winkelcentra laten bouwen zal alleen het consumptiegedrag aanwakken en het verkeer verder doen aanzwellen. Meer en meer opiniemakers en wetenschappers geloven niet meer in de leidende rol van de overheid.

Ze zien als enig zinvol alternatief een zo groot mogelijke terugkeer van de economie naar het lokale en regionale niveau.

We hebben dus nood aan vernieuwende projecten van onderuit rond duurzaam wonen, hernieuwbare energie, coöperatieve bio landbouwsystemen, openbaar vervoer, fietstrajecten en nieuwe sociale bewegingen.

Tegelijk hebben we veel wetenschap en innovatie nodig. Er is nog massa's werk rond productinnovatie met biomaterialen die deel uitmaken van gesloten kringlopen. Een echte duurzame landbouw kan hier een grote rol spelen als leverancier van biomaterialen als nieuwe grondstoffen. De pioniers op dit gebied verdienen alle ondersteuning van de overheid. In Nederland staat men daar al veel verder mee. We kijken daarom hoopvol uit naar initiatieven die ontwikkeld worden binnen het bedrijfsleven. Gelukkig zijn er ook binnen onze regio bedrijven die mee trekken voor deze noodzakelijke veranderingen. Bij de uitreiking van onze volgende Klimopaward zetten we terug zo'n bedrijf in de kijker, en ik nodig jullie nu al uit om dit bij te wonen op zondag 25 januari in de Gavers in Harelbeke.

Tenslotte hebben we vooral ook de jongeren nodig. Voor hen heb ik maar één advies: blijf positief en denk creatief mee. Maar vooral, kom zelf op voor jullie toekomst. De tijd is voorbij dat jullie kunnen afwachten tot "ze" iets gaan doen. Eis het initiatief terug op en laat je niet langer wijsmaken dat je er zelf niets kan aan doen, want samen maken we het verschil.

KRISTINA NAEYAERT
VOORZITTER
NATUUR.KOEPEL.VZW

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

Zondag 25 januari
**Nieuwjaarsreceptie en
uitreiking van de Klimop.award**

meer info: zie achterflap

MATTHIAS STRUBBE

*Deze enthousiaste natuur-
liefhebber is voorzitter van
JNM Kortrijk, de beestige
jeugdbeweging van onze regio.
Hij zette dit jaar met succes
een punt achter zijn studies als
bio-ingenieur in natuur- en
bosbeheer en zoekt naar een job
in de natuur- of milieusector.*

Frisse neuzen

Op een zondagochtend, boterhammen mee, een rugzak vol excursiemateriaal en hop de trein op. Een bende JNM'ers tovert de wagon om in een feestzaal versierd met sjalen en dikke vesten. Want in het weekend gaan we op stap. Een gekwetter van jewelste dat zelfs de grootste groepen ganzen in onze polders zou overstemmen. Van Harchies tot De Panne, de natuur verkennend. Genieten doen we: van vogel en natuur en van elkaars enthousiasmerende gezelschap. Tot de trein ons terugbrengt. Wij, met een lege boterhamdoos, maar een rugzak vol kennis. De wagon, nu vol frisse neuzen en blozende kaken, boordevol verhalen en lachende gezichtjes. Daarvoor doen we het!

JAN VERGOTE

*Jan Vergote - meester Jan van
de Sam in Deerlijk, Jantie
voor de maten - is één van de
initiatiefnemers van 'Groen
Licht', een enthousiaste
actiegroep die concreet werkt
aan een groener Deerlijk.*

Het loze vissertje

Jeugdsentiment voor velen onder ons. Maar voor mij kreeg dit onlangs een ietwat andere betekenis. We hadden het plan opgevat om met vereende krachten het Kanaalbos in Harelbeke onder handen te nemen. Mario, de trotse conservator van dit gebiedje, verzekerde ons dat het nodig was. En gelijk kreeg hij! Het kanaal blijkt een geliefd plekje voor vissers te zijn, het aanpalende bos bleek dan weer het geliefd plekje voor hun afval. Geen lapzak, knapzak of strijkstok, wel massa's blikjes, soms zelfs mooi verpakt in een zakje (wat het oprapen heel wat eenvoudiger maakt, dankjewel, loze vissertjes!), een bbq, een bijhorende rooster, een laptop (vissen-radar.com?) en hopen 'anderen briel'. Genoeg om met z'n vieren een aanhangwagen te vullen op enkele uren tijd. Denk nu vooral niet dat ik (alle) vissers viseer. Als je in de Gavers (of andere mooie plekjes in de Vlaanders) wandelt, dan moeten er blijkbaar toch ook loze wandelaars, loze lopers, loze fietsers en andere loze recreanten bestaan. Vanwaar toch de neiging om de mooie plekjes die je zo graag bezoekt, dan ook te vervuilen?

Ik ben ongetwijfeld niet de enige die zich hier (nogal mateeloos) aan ergert. En naar oplossingen smacht. Een zwerfvuilactie met de school en de daarbijhorende verontwaardiging van de leerlingen is ongetwijfeld een stap in de goede richting. In de hoop dat zij later hun kinderen wel het goede voorbeeld geven en geen loze vissertjes worden.

NatuurbeGoud

LUC CAPELLE

Een ding-dong haalde me uit mijn middagdutje. Er schoof traag een zoveelste remorque vol bladeren achterwaarts over de hout-schilfers van de oprit: een drietal uren schep- en kruiwerk voor de boeg dus om die honderden kilo's veelkleurig en geurig lover overall uit te strooien. De wielen van het voertuig hadden echter tal van paddenstoelen geplet! Ocharme, de kabouters... Gelukkig hadden ze zich bijtijds kunnen redden. Ik verontschuldigde me voor de vernielingen, maar hun ontgoocheling bleek mee te vallen. Beter nog, ze waren echt blij! Want, zo verzekerden ze me, volgend jaar groeien er vast en zeker nog méér kabouterhuisjes op de wandelweggetjes en rond de bomen hier. Bovendien, wanneer het gaat vriezen, kunnen ze samen met al hun vrienden de kriebelbeesten onder het bladerdek schuilen, waar het dan lekker warm blijft.

In de meeste tuinen zie je die luxe niet meer. In het ergste geval worden de kabouters samen met de bladeren weggeblazen en belanden ze, in plasticzakken verpakt, in het containerpark. Ja, ze waren vol lof: "Voor ons, kabouters, is het een waar genoeg om in de tuin hier te mogen leven. Wij en onze vrienden zijn er dankbaar voor. We zetten ons samen in om de beste omstandigheden te scheppen voor alles wat groeit in je tuin. Hoe smaakte het fruit trouwens dit najaar?" Ik moest het toegeven: de doynné-peren die we schilden

dropen van het sap en waren nog nooit en nergens zo lekker! Het stemde hen zichtbaar gelukkig. Ze zijn het gewaardeerd worden duidelijk niet meer gewoon: enkel kinderen zijn gek op bladeren en paddenstoelen, grote mensen worden er meestal gek van.

Het liep al tegen het donker aan toen de klus geklaard was. Ik dacht er gelukkig nog aan hen te waarschuwen voor de komende zondag: de hele dag zouden hier lawaaiauto's door de buurt scheuren. Maar de kabouters zagen er niet tegenop, ze zouden diep onder de blaadjes schuilen! Daar hoor je zo goed als niets.

Wijze mannetjes. Nu ik ze toch aan de praat had: of zij geen tovermiddeltje tegen rugpijn kenden, probeerde ik nog te weten... "Een bladerbed misschien?"; opperde een slimmerd.

Plots klonk er een schot. Alle ventjes waren op slag verdwenen. Het was vrijdagavond: de jagers begonnen aan hun wekelijkse doodslag in het bos, hun menonwaardige manier van natuurbehoud. Het werd angstwekkend stil tussen het bladgoud...

Even later keerde ik de wereld de rug toe en zakte weg in mijn bladerbed, moe maar tevreden over mijn heerlijke vorm van natuurbeGoud. ■

HERMAN NACHTERGAELE
NATUUR.KOEPEL VZW

■ Samen voor nieuwe natuur in onze regio

Donderdag 13 november 2014 heeft een goeie kans om in het vet te staan in de geschiedenisboeken van de natuur in Zuid-West-Vlaanderen. De stad Kortrijk en Natuurpunt ondertekenden die dag samen een engagement om 46,5 ha (stads)natuur te realiseren in de komende jaren. Dit is nooit eerder gezien in onze meest natuur-arme regio van Vlaanderen en verdient het om hier even bij stil te staan.

Deze samenwerking is een directe uitloper van het LAR-dossier. Al bijna 20 jaar ijvert de industriële lobby van onze streek voor een uitbreiding van de transportzone LAR in Rekkem. **Natuur.koepel vzw is daar steeds tegen geweest. De noodzaak van zo'n nieuwe bedrijfszone werd nooit echt bewezen. Natuur.koepel blijft daarom bij zijn standpunt dat er geen nieuwe open ruimte mag verdwijnen voor nieuwe industriegebieden.** We vragen op de eerste plaats een grondig uitgewerkt beleid in de regio voor recyclage van oude industriële sites.

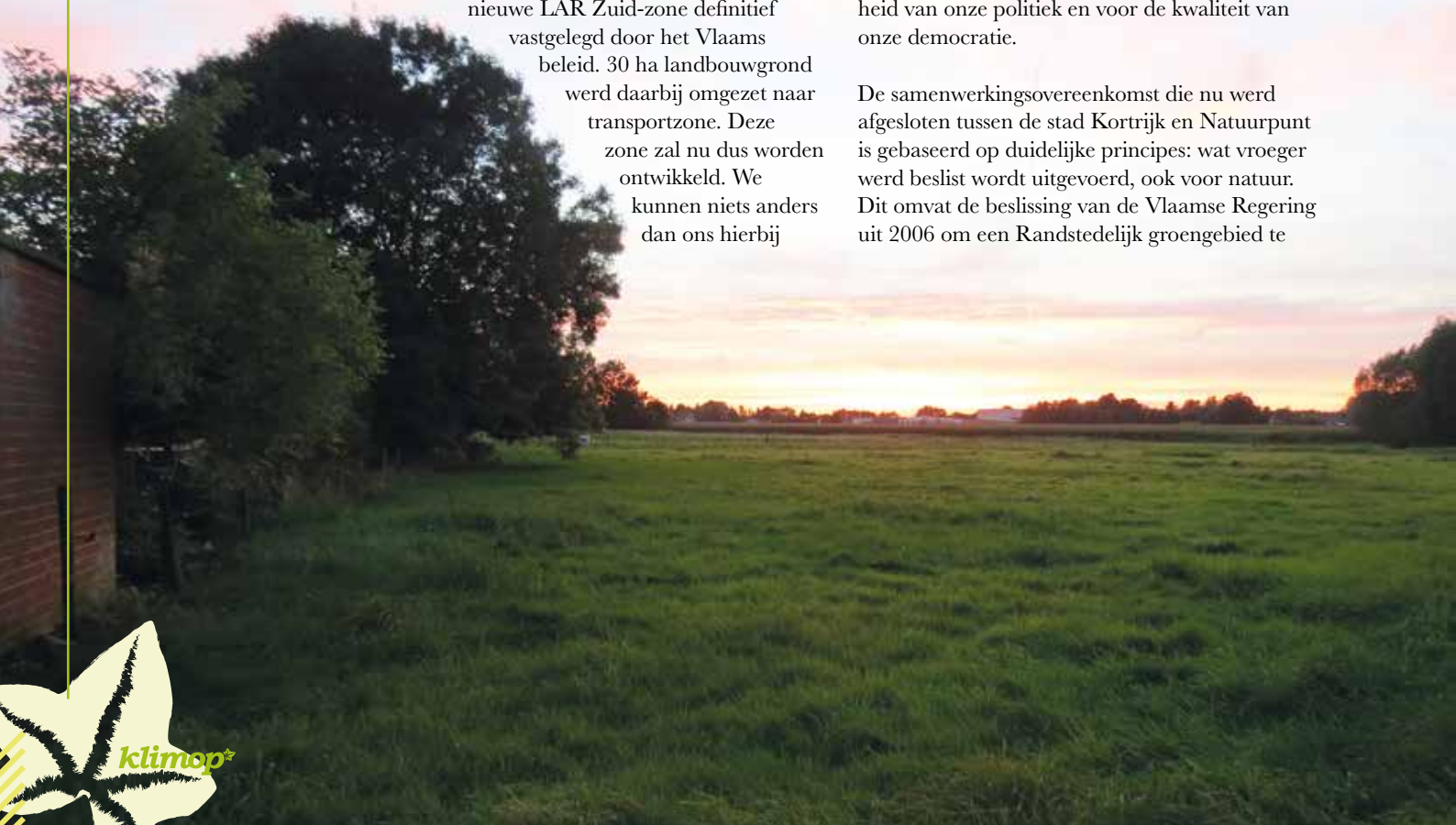
Maar elke discussie wordt ooit eens afgerond, ook in dit dossier. Bij de laatste herziening van het gewestplan in 2006 (de afbakening van het Stedelijk Gebied Kortrijk) werd de bestemming voor de nieuwe LAR Zuid-zone definitief vastgelegd door het Vlaams beleid. 30 ha landbouwgrond werd daarbij omgezet naar transportzone. Deze zone zal nu dus worden ontwikkeld. We kunnen niets anders dan ons hierbij

neerleggen, het gaat immers om uitvoering van beslist beleid. Wij doen principieel niet mee aan carrousels die telkens weer vroegere beslissingen in vraag stellen en herzien.

Tegelijk vragen we aan het beleid om even consequent andere vroegere beslissingen uit te voeren. Op het gewestplan van onze regio staan er namelijk nog honderden hectaren ingekleurd als natuurgebied die in de realiteit helemaal niet zo zijn ingericht. Meestal zijn ze in gebruik als intensief landbouwgebied, soms werden ze ingepalmd voor privétuinen, paardenweiden, enz. De beslissingen om deze gebieden de bestemming natuur te geven zijn dikwijls al tientallen jaren oud (sommige nog van bij de oorspronkelijke gewestplannen). Ook het fameuze project Rivierherstel voor de Leie zit in deze categorie. Hoewel de regering reeds in 2006 heeft beslist om 500 ha natuur te herstellen langs de Leie, stellen we vast dat er nog steeds geen vierkante meter natuur is gerealiseerd door dit project. Meer nog, telkens weer proberen bepaalde groepen (lees: Boerenbond) het project af te voeren en heel wat streekpolitici vinden dit terecht. Van continuïteit in beslissingen is dan ook geen sprake. Dit is uiteraard niet goed voor de geloofwaardigheid van onze politiek en voor de kwaliteit van onze democratie.

De samenwerkingsovereenkomst die nu werd afgesloten tussen de stad Kortrijk en Natuurpunt is gebaseerd op duidelijke principes: wat vroeger werd beslist wordt uitgevoerd, ook voor natuur. Dit omvat de beslissing van de Vlaamse Regering uit 2006 om een Randstedelijk groengebied te

GHELLINCKPARK
OOIT WERD HIER IN
BISSEGEM EEN WOON-
UITBREIDINGSGEBIED
VOORZIEN. IN 2006
KREEG DIT GEBIED DAN
HET STATUUT VAN
RANDSTEDELIJK GROEN-
GEBIED. VANDAAG IS
DE REALISATIE VAN HET
GHELLINCKPARK HEEL
NABIJ. DE BUURTBEWO-
NERS ZULLEN ER KUN-
NEN VAN GENIETEN!
© Herman Nachtergaele

realiseren in Bissegem (het Ghellinckpark). Hoewel dit in onze natuurarme regio vanzelfsprekend zou moeten zijn, is het tot nader bericht een bijna unicum.

De manier waarop deze natuurprojecten zullen worden gefinancierd, is ook bijzonder. Er wordt een groenfonds ingesteld dat de stad Kortrijk en Natuurpunt samen zullen beheren en inzetten voor de nodige grondaankopen en inrichtingswerken. In dit fonds komt € 1,3 miljoen waarvan € 700.000 wordt voorzien door de projectontwikkelaar en € 600.000 die de stad Kortrijk zal halen uit inkomsten van de Lar-Zuid ontwikkeling. Dat de projectontwikkelaar de rekening mee betaalt voor de compenserende natuurprojecten, is een voorbeeld van hoe het altijd zou moeten gaan. Tot nu gingen de baten van dergelijke projecten steeds naar de initiatiefnemer, nadelen en de kosten waren voor rekening van de gemeenschap. Het stadsbestuur van Kortrijk zet een duidelijke stap richting duurzame ontwikkeling door deze inkomsten te bestemmen voor natuurprojecten voor haar eigen stadsbewoners. Naast de directe winst voor natuur in onze regio dragen deze projecten bij aan problemen als klimaataanpassing (temperatuurregulatie), de problematiek rond fijn stof en verminderde waterinfiltratie. De algemene leefkwaliteit zal er zeker baat bij hebben.

Een deel van de LAR-Zuidzone zal ook gerealiseerd worden op het grondgebied van de stad Menen. Het stadsbestuur krijgt hiervoor ook een compensatie van € 700.000 van de projectontwikkelaar. Bij navragen bij de schepen van milieu blijken de plannen daar nog veel minder concreet. Men denkt ondermeer aan kleinere ingrepen om het openbaar groen kwalitatief te verbeteren en de ecologische waarde te vergroten in kader van een ruimer plan van stadsvernieuwing. Een tweede project met meer kansen voor de natuur zou een stadsbos kunnen zijn langs de Geluwebeek tussen Geluwe en Menen. Deze piste hebben we al in 2006 voor het eerst voorgesteld met Natuurpunt. Misschien komt er nu eindelijk een realisatie?

Welke stedelijke natuurprojecten staan er nu in de steigers?

Het **Ghellinckpark in Bissegem** (11 ha) is al jaren aangeduid als “Randstedelijk groengebied”. De bedoeling is duidelijk: hier kan een open ruimte project komen met een grote meerwaarde voor de lokale bevolking en diverse stadsprojecten zoals o. a. stadslandbouw. De historische hoeve het “Armengoed” kan hier het kloppend hart van worden. Een combinatie van een klein stadsbos, met speelmogelijkheden voor de buurt, is perfect te combineren met winst voor de natuur.

Heel wat partners zouden in het project kunnen stappen. De komende maanden wordt hier verder aan gewerkt.

De Venning in

Kortrijk is nu al deels een boeiend afwisselend gebied met aangelegde volkstuintjes, een vlindertuin en een stukje natuur. De vlindertuin is hierin een echt pareltje.

Het volledige gebied heeft nu nog de bestemming van woonuitbreidingsgebied. Met omzetting van dit project naar groengebied komt er 7,6 ha nieuwe stadsnatuur bij.

De **Leiemeersen in Bissegem** is één van die natuurgebieden die op het gewestplan werd ingetekend, maar waar de vlag de lading niet dekt. Momenteel zijn ze in intensief landbouwgebruik. Ook een deel van de aansluitende **Kruiskouter** werd vroeger al bestemd als toekomstige woonzone en KMO gebied. De Kruiskouter vormt echter samen met de Leiemeersen een integraal deel van de open Leievallei. Voor het ganse gebied zal een nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan worden opge maakt dat de nieuwe bestemmingen vastlegt. De 12 ha die al de bestemming van natuurgebied heeft, kan mits aangepaste inrichting en beheer evolueren naar waardevolle valleinatuur. Hiervoor willen we samenwerken met de landbouw. Het ruimere gebied van de Kruiskouter van 19 ha wordt behouden als open landschap waarbij een deel natuurbestemming zal krijgen en een ander deel als landbouwgebied kan blijven functioneren. De optie om een deel van de kouter vol te bouwen zal geschrapt worden, wat een moedige keuze is voor open ruimte en de landbouwoppervlakte zelfs netto zal doen toenemen in het gebied.

De vrijwilligers van Natuurpunt afdeling Kortrijk hebben de voorbije maanden hard gewerkt om dit moeilijke dossier rond te krijgen. Natuurlijk is deze overeenkomst slechts een eerste stap. Er zal nog veel werk moeten verzet worden om te komen tot realisaties op het terrein. We kijken ernaar uit om het voorbeeld van de stad Kortrijk te volgen en natuur en open ruimte eindelijk de plaats te geven die ze verdient om te komen tot een duurzaam grondbeleid.

Natuur.koepel vzw zal hen daar volop in steunen.

ONDERTEKENING VAN DE SAMENWERKINGS-OVEREENKOMST TUSSEN NATUURPUNT EN DE STAD KORTRIJK

NIEUW:
CITROENFRIS

Ingrediënten van
plantaardige oorsprong

Met natuurlijke
parfums

Geschikt voor
septische putten

Niet getest
op dieren

WC-REINIGERS MET DRIEVOUDIGE WERKING

De Ecover WC-reinigers met drievoudige werking reinigen, ontkalken en verfrissen uw toilet moeiteloos, dankzij de kracht van ingrediënten van plantaardige oorsprong. De formules bevatten geen chloor of andere petrochemische bleekmiddelen, want die zijn moeilijk biologisch afbreekbaar en helemaal niet nodig voor een smetteloos eindresultaat. Hun natuurlijke parfums werden met zorg samengesteld, zodat ook irriterende chemische geuren achterwege blijven bij het schoonmaken. Het assortiment Ecover toiletreinigers werd uitgebreid met de variant citroenfris, die vanaf nu naast de bestaande varianten dennenfris en marinefris beschikbaar is. Schoonmaken met respect voor jezelf én onze planeet was nog nooit zo makkelijk.

KIJK VOOR MEER INFO OP: WWW.ECOVER.COM OF VOLG ONS OP

 ecover

Winter boom id

De winter staat voor de deur. Voor veel natuurliefhebbers een traditioneel kalme periode. De meeste vogels zijn al lang vertrokken naar warmere streken, de rest kunnen we op en rond de voertafel zien. Er zijn bijna geen insecten meer te bespeuren en ook bij de planten draait alles op een laag pitje. Trekken we op een mooie winterdag toch eens de wandelschoenen aan om een frisse neus te halen in de natuur dan merken we soms dat een boom determineren in de winter bijlange niet zo eenvoudig is. Je kan je niet meer baseren op de bladeren en je moet noodgedwongen op zoek naar andere kenmerken zoals de knoppen of de schors.

Met de app WINTER BOOM ID wordt het een stuk eenvoudiger om de klus te klaren. De app bevat de gegevens van 65 bomen en struiken uit onze regio. Bij elke boom/struik krijg je enkele foto's van kenmerken of onderdelen (twijg, eventueel vrucht,...) die in de winter waar te nemen zijn. Daaronder krijg je nog een heleboel bijkomende informatie. Naast de klassieke info zoals naam, familie en geslacht krijg je toch wat

interessante extraatjes. Er wordt aandacht besteed aan de ecologische waarde, bodemvoorkeur, medicinaal en ander gebruik, de eigenschappen en het gebruik van het hout en ga zo maar verder.

Je kan in de app onmiddellijk op naam gaan zoeken. Ben je echter niet zeker dan zit er een handige determinatie-functie ingebouwd. Aan de hand van je antwoorden op een reeks vragen toont de app welke boom of struik procentueel het dichtst aanleunt bij je antwoorden. Je kunt dan heel gemakkelijk de info bekijken en je determinatie doen. Toch nog twijfels? Gebruik dan de optie 'vergelijk' en plaats de twee soorten waartussen je twijfelt eens naast elkaar. Aan de hand van foto's van de knop, de schors, de twijg, de tak, de vrucht en de vorm kom je tot een determinatie.

Is het weer te slecht om op pad te gaan, dan kan je je kennis nog altijd even testen aan de hand van de ingebouwde foto-quiz. Je kiest voor een van de drie opties (knop, schors, tak) en je krijgt een foto en 10 mogelijke antwoorden te zien. Altijd leuk om eens te doen met de kinderen.

Conclusie: een leuke app die zeker bruikbaar is in het veld. Er is geen internetconnectie nodig, alle gegevens worden met de app gedownload en zijn dus altijd beschikbaar. Met meer dan 400 foto's is de app zeker visueel de moeite. De ontwikkelaar is er in geslaagd om al deze informatie in een app te verwerken zonder dat dit veel opslagcapaciteit van je tablet vergt. ■

KRISTOF WAELENS

Sturingsprogramma: iOS (Iphone en Ipad)

Bruikbaarheid in het veld: 🌿🌿🌿 (65 soorten is niet volledig maar de meest voorkomende soorten staan in de app)

Visueel: 🌿🌿🌿🌿

Prijs: 🌿🌿🌿🌿 (<5€)

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

//ZEETRIIP NAAR DE THORNTONBANK - 25 APRIL

Natuur.koepel en Natuurpunt Gaverstreek organiseren een bezoek aan de Thorntonbank en het eerste Belgische windmolenpark op zee.

Gids van dienst Jan Vanaverbeke, onderzoeker mariene biologie aan de Universiteit van Gent, zal ons op deze

trip onderdompelen in alles wat met zee-ecologie, vogeltrek en windenergie te maken heeft. Daarnaast zullen een aantal mensen van de Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen mee zijn. Zij zullen over zee helpen zoeken naar zeevogels en zeezoogdieren en geven extra uitleg over de waargenomen soorten. Verrekijker en zelfs telescoop zijn zeer bruikbaar. Eindpunt wordt het windmolenpark op de Thorntonbank, zo'n 30 km buiten de kustlijn, dat jaarlijks genoeg elektriciteit voor 300.000 gezinnen produceert.

Stof genoeg dus voor een boeiende uitstap met een unieke kijk op de Noordzee.

Praktisch

Deze activiteit gaat door op zaterdag 25 april. We varen uit met de M/S Albatros, een voormalig visserschip van de Oostendse rederij Franlis. Afspraak stipt om 9u aan de Hendrik Baelskaai, 36 te Oostende (kant van de vismijn, de kaai voor de vuurtoren). We varen zo'n 5 à 6 uur. Zorg zelf voor je picknick. Warme en koude dranken zijn verplicht af te nemen aan boord.

Kostprijs

Deelnemen aan deze uitstap kost 35 euro voor leden van Natuurpunt en 40 euro voor niet-leden.

Inschrijven

Kan door een mailtje te sturen naar Hans Vermeersch (hans@natuurkoepel.be) met je naam, woonplaats, geboortedatum en -plaats. Het inschrijvingsgeld kan overgeschreven worden op BE45 7755 7540 1189, rekeningnummer van Natuur.koepel vzw, met vermelding 'Zeetrip Thorntonbank'. Opgepast, er kunnen maximaal 59 deelnemers inschrijven.

CLAUDINE DECOCKER

Een verhaal met een angel

DAVE GOULSON

300 bladzijden over hommels lezen, is dat vol te houden? Als leek? Ja dus, met plezier. De enthousiaste wetenschapper schrijft helder en onderhoudend over deze fascinerende beestjes. Maar vooral: hij legt tegelijk de vinger op de wonde als het over de toekomst van deze onmisbare insecten gaat, en over die van ons.

AARDHOMMEL
© Dirk Desmet

Tijden veranderen

In 1972 verhuisde de zevenjarige Goulson van de stad naar het Engelse platteland. Er ging een wereld voor hem open. Vooral kriebelbeestjes trokken zijn aandacht. Op zijn eigen klungelige manier experimenteerde hij en trok op onderzoek in heggen en haagkan-ten die de akkers omzoomden. *'Ik was me er destijds niet echt van bewust, maar mijn kindertijd viel samen met een rampzalige periode in de geschiedenis van het Britse platteland, althans gezien vanuit het perspectief van een vlinder of een hommel. ... Tegen de tijd dat ik naar*

de universiteit ging, was het één gigantische akker.'

De toon is meteen gezet, de reden waarom Goulson dit boek schreef is duidelijk: lezen, weten, wakker worden.

The Humble-bee

Pas in 1912 publiceerde Frederick Sladen het eerste echte boek over hommels: *The Humble-bee; its life history and how to domesticate it*. Sindsdien heeft niemand kunnen tippen aan zijn kennis omtrent hun nestelgewoonten.

Net als honingbijen leven hommels in kolonies, maar dan in kleinere en eenjarige 'staten'. Op dit moment is het nest leeg; mannetjes en werksters zijn al sinds het najaar gestorven. Alleen de jonge bevruchte koninginnen van vorige zomer overwinteren nu onder de grond, of tussen mos en afgevallen bladeren. In het vroege voorjaar zullen ze als één van de eerste ontwaakte insecten tevoorschijn komen om voedsel te zoeken: suikerrijke nectar om snel aan te sterken, en later eiwitrijk stuifmeel zodat de eitjes zich ontwikkelen. Daarna komt het erop aan een geschikte nestelplek te vinden om een nieuwe kolonie op te richten. Afhankelijk van de soort is dat op of juist onder de grond, of hogerop, bijvoorbeeld in een boom.

Over geurende pootjes en de weg terug naar huis vinden

Diverse onderzoeken belichten doorheen het boek het gedrag van hommels en hun sleutelrol in het bestuiven van planten. Alles wat vanzelfsprekend lijkt, stelt hij in

vraag: Welke afstanden kunnen hommels afleggen en daarbij nog voldoende energie overhouden om terug te vliegen? Hoe vinden ze de weg terug? Hoe herkennen ze hun nest? Hoe weet een hommel welke bloem nog niet bezocht is door een andere hommel? Voor welke bloemen hebben de verschillende soorten een voorkeur? Hoe meer we over deze bijzondere beestjes weten en begrijpen, hoe beter we ze kunnen beschermen. De tijd dringt.

Over goede bedoelingen met catastrofale gevolgen

Van nature komen hommels enkel voor op het noordelijk halfrond. Ze zijn door hun langere beharing beter dan bijen aangepast aan koudere klimaten.

In de jaren zeventig van de 19de eeuw echter werden Britse hommels geïntroduceerd in Nieuw-Zeeland om de ook al geïmporteerde rode klaver te bestuiven die als voer voor paarden en runderen moest dienen. Zo ging een bal aan het rollen waar nu geen houden meer aan is. Onder-tussen werden sinds 1992 ook in Tasmanië hommels waargenomen. De gevolgen daarvan ging hij ter plekke onderzoeken.

"Ik ben dol op hommels. Imkers zijn dol op honingbijen. Het zijn allebei zeer nuttige en belangrijke dieren. Maar de mensheid heeft onze ecosystemen grote schade berokkend door over de hele wereld met soorten te schuiven."

Big business

In 1985 ontdekte Dr. Roland De Jonghe, een Belgische dierenarts en amateur-hommeldeskundige, dat hommels prima bestuivers zijn van kastomaten. Twee jaar later richtte hij het bedrijf Biobest op - nog altijd één van de grootste commerciële hommeltelers - en nog een

jaar later zetten tomatenkwekers overal ter wereld deze gekweekte hommels in de productieketen in. Niet zonder gevaar, want met de hommels reizen ook allerlei ziekten en parasieten mee. Alweer een bal aan het rollen...

We hebben er een potje van gemaakt...

“Wanneer u de volgende keer Heinz-tomatenketchup op uw hamburger doet, sta er dan eens bij stil hoe de moderne wereld in elkaar steekt. Uw ketchup is hoogstwaarschijnlijk afkomstig van een Nederlandse fabriek en gemaakt van Spaanse tomaten, die zijn bestoven door Turkse hommels, geteeld in een fabriek in Slowakije. Ik ben ervan overtuigd dat de herkomst van ons voedsel niet zo ingewikkeld hoeft te zijn.”

Het Nieuws van Vijf over Twaalf

2 april 2014 - www.deredactie.be
Het gaat niet goed met de hommels. Een kwart van alle hommelsorten wordt met uitsterven bedreigd, zo blijkt uit een rapport van de IUCN, de wereldwijde koepel van natuurorganisaties. Net als bij de bijen is vooral intensieve landbouw de grote boosdoener. Bovendien daalt van bijna de helft van de soorten de populatie.

9 juli 2014 - Eos

Bijen, vlinders, vissen, amfibieën en insectenetende vogels, ze lijden allen onder het gebruik van neonicotinoïden, een klasse van populaire pesticiden. Wetenschappers dringen aan op een verbod, of op zijn minst een meer gecontroleerd gebruik.

De aard van het beestje

Dave Goulson blijft ondanks zijn hoog ‘verstrooide professor’-gehalte een taaie wetenschapper die helder denkt en duidelijk kan formuleren waar het schoentje wringt. En hij is gelukkig nog altijd even passioneel en impulsief. In 2006 stampte hij uit het niets en totaal onvoorbereid de Bumblebee Conservation Trust uit de grond als oplossing voor een probleem dat hem bezighield:

“...je zou alles wat er over hommels te weten valt kunnen weten en het allemaal in wetenschappelijke tijdschriften kunnen publiceren, maar slechts een handvol andere wetenschappers zou het lezen en er zou niet één hommel meer door in de wereld komen. Hoe kon ik boeren ervan overtuigen meer bloemen te kweken, politici dat landbouwbeleid waar bijen en andere wilde dieren van kunnen profiteren een must is en gemeenteambtenaren dat ze minder vaak bermen moeten laten maaien?”

De trust kent nu zo’n 7500 leden, sensibiliseert boeren en landeigenaars om het landschap weer aantrekkelijk te maken voor hommels, richt reservaten in... De antwoorden op de vragen hierboven komen van pas om uit te zoeken hoe groot een reservaat dan wel moet zijn - en op welke onderlinge afstand van elkaar - om populaties op lange termijn in leven te houden, zonder gevaar voor inteelt. Welke bloemen moeten we zaaien zodat ze op cruciale momenten over voldoende voedsel beschikken?

“Natuurlijk kunnen we heel Europa niet in een bloemenwei veranderen – hoe mooi dat ook zou zijn – maar we kunnen toch zeker wel ruimte maken voor nog een paar van zulke velden waar de schitterende complexiteit van het contact tussen bijen, bloemen, bacteriën, slangen, zoogdieren, vogels en nog veel meer kan worden hersteld?”

Wie niet kan wachten tot de volgende lente, kan nu alvast ideeën opdoen voor een hommelvriendelijke tuin:
www.sussex.ac.uk/lifesci/goulsonlab/resources/flowers

EEN VERHAAL MET EEN ANGEL / DAVE GOULSON, UITGEVERIJ ATLAS CONTACT ISBN 978 90 450 2640 4 ■

AUTEUR
DAVE GOULSON

//CURSUS WILDE BIJEN

Samuel De Rycke - www.aculea.be

cursus kom je dan ook alles te weten over roodgatjes en geeltipjes, zilveren fluitjes en gouden slakkenhuisbijen. We leren ze herkennen en bekijken hun levenswijze, nestplaatsen en voedselvoorkeur. Met onze praktische tips maak je ook van je eigen tuin een bijenreservaat.

Lesgever is Joeri Cortens, medewerker bij Natuurpunt Educatie en gekend van het televisieprogramma Wild van Dieren. Deze cursus bestaat uit 3 theorielessen (vrijdagavond) en 3 excursies (zondagmiddag).

De wereld staat op zijn kop. Onze belangrijkste bondgenoten in de voedselproductie sterven uit. Honingbijen verdwijnen letterlijk uit hun korven en ook wilde bijen vinden geen eten meer. De hoogste tijd dus om deze boeiende diergroep eens grondig onder de loep te nemen en te kijken hoe we hen kunnen helpen. In deze gloednieuwe

Praktisch Theorielessen op vrijdag 20 maart, vrijdag 27 maart en vrijdag 3 april, telkens van 19u30 tot 22u30. De theorielessen gaan door bij Vormingplus, Wandelweg 11 in Kortrijk. Deze locatie ligt op 500 meter van het station van Kortrijk en is dus makkelijk bereikbaar via het openbaar vervoer.

Excursies op zondag 12 april, zondag 10 mei en zondag 21 juni. De excursie van 12 april loopt van 13u30 tot 16u30, de andere excursies telkens van 14u tot 17u. Deze excursies zullen doorgaan in Zuid-West-Vlaanderen. Eén locatie ligt al vast: een bezoek aan de Vaarttalud in Zwevegem met Aculea, de bijen- en wespenwerkgroep van Natuurpunt. Meer info tijdens de start van de cursus.

Kostprijs Deelnemen aan deze cursus kost 25 euro voor leden van Natuurpunt en 35 euro voor niet-leden.

Inschrijven Kan door een mailtje te sturen naar Hans Vermeersch (hans@natuurkoepel.be) met je naam, woonplaats, geboortedatum en -plaats. Het inschrijvingsgeld kan overgeschreven worden op BE45 7755 7540 1189, rekeningnummer van Natuurkoepel vzw, met vermelding 'Cursus Wilde Bijen'. Wie dit wil kan achteraf een competentiebewijs van deze cursus ontvangen. Opgepast, er kunnen maximaal 35 deelnemers inschrijven.

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

MAARTEN TAVERNIER

■ Planten kweken met de natuur

→ BEDRIJFSLEIDER DIRK TALPE IN DE SERRES

↘ DE INSECTENVAL OP ZONNEËNERGIE

Deze keer bezochten we een bedrijf in een sector die nog niet aan bod kwam: een plantenkweker. Bloemisterij Talpe uit de Kruiskestraat in Wervik kweekt een groot assortiment van chrysanten, zomerbloeiërs en vaste planten in grote maten. Het bedrijf telt 15ha, waarvan 5000m² serres, 1ha containerveld, 1,5ha volle grond-teelt en 2ha korte-omloophout. De rest wordt nog gebruikt voor grasland en akkerbouw. Het bedrijf omschrijft zichzelf als 'de traiteur van de vaste planten': geen massakweek van kleine plantjes, maar leverancier van stevige, volwassen planten die een direct resultaat in de tuin geven.

De ecologische aspecten die op de website vermeld waren, maakten mij erg nieuwsgierig. Er is sprake van vermijden van pesticiden, regenwatergebruik, hagen rond de kwekerij, verwarmen met korte-omloophout, gezamenlijk transport, vervangen van turf,... En de praktijk stelde niet teleur!

■ Natuurlijke insectenbestrijding

Bedrijfsleider Dirk Talpe heeft inderdaad een ecologische visie die hij consequent in de praktijk brengt. Hij toont dat hij natuur niet alleen een plaats geeft in, maar ook inzet voor zijn bedrijf. Een mooi voorbeeld is de bestrijding van schadelijke insecten, uiteraard een belangrijk aspect in de sierteelt. Pesticiden heeft hij nog wel in de kast zitten voor als het nodig mocht blijken, maar ze raken over datum omdat ze er bijna niet uit komen. Door houtkanten rondom het bedrijf, hagen tussen de percelen en randen met bloemenmengsels, is het zijn bedoeling om de schadelijke insecten

door andere insecten en dieren onder controle te laten houden. Er worden nestkasten gehangen om heel de voedselpiramide te stimuleren: uiteraard voor insecteneters, maar ook voor roofvogels. Zo broedt al heel wat jaren een kerkuil in de nestkast die aan de hangar hangt. Er is wel bestrijding in het seizoen met een vangststelsel: een klein zonnepaneeltje laat via een batterij 's nachts een lamp branden boven een bak gevuld met gezoet water. Insecten worden aangetrokken en verdrinken. Dit is een selectief systeem omdat 90% van de schadelijke insecten minstens in 1 levensfase 's nachts actief zijn, terwijl dit voor de 'goede' soorten (zoals bijen en zweefvliegen) niet het geval is. Maar het zit ook in kleine dingen: zo blijft het haagscheersel minstens 1 dag liggen, om de insecten de kans te geven naar de haag terug te keren. In de serres leven veel padden en salamanders, die de slakken onder controle houden. Ze zijn er spontaan gekomen, maar krijgen wel veel schuilmogelijkheden. Als er nog gesproeid wordt, gebeurt dat pleksgewijs waar het nodig is en niet over het hele perceel zoals klassiek het geval is. Maatregelen zoals plantversterkende stoffen met bv. nuttige bacteriën en silicium (die de bladeren minder vatbaar maken voor schade door insecten), een goede soortenkeuze en geen geforceerde groei

“.....
NATUUR NAAR JE HAND
PROBEREN ZETTEN, LOOPT VROEG
OF LAAT VERKEERD AF.”
.....

zorgen voor sterke planten die weinig vatbaar zijn voor ziektes en schade.

Ecologisch grondstoffen-gebruik

De verwarming van de serre gebeurt met korte-omloophout, gekweekt op maar 300 meter van de plaats van gebruik. 2 keer een hectare wilgen, die afwisselend 2 jaar wel en 1 jaar niet worden geoogst, voeden een verwarmingsketel van 100 kW. De plastic serres hebben een dubbele wand, waardoor de isolatie een stuk beter is dan bij een serre met glas. De verwarming is dus CO₂-neutraal en doordat er natuurhout gebruikt wordt, blijft er maar 1% as over.

Ook de waterkringloop wordt zoveel mogelijk gesloten. Alle regenwater wordt opgevangen en gebruikt voor de bevoeiing. Overal gebeurt dat in een gesloten systeem waarbij het overtollige water weer wordt opgevangen. Water geven gebeurt in de dauwuren, zodat verdamping vermeden wordt en dit ook zoveel mogelijk aansluit bij het natuurlijk ritme van de planten. Alleen in de zomer volstaat de voorraad regenwater soms niet, en dan wordt een open vijver als reserve ingezet.

Op vlak van transport werkt het bedrijf samen met een collega die een aanvullend assortiment heeft. Door een gezamenlijk bestelsysteem, hoeft niet elk bedrijf afzonderlijk het transport te regelen, en worden vrachtwagenkilometers vermeden.

En het laatste element, waar volop mee geëxperimenteerd wordt, is het vervangen van turf door houtvezels. Omdat die laatste vlugger verteren, zal een volledige vervanging er wellicht niet inzitten, maar mocht iedereen een deel vervangen, zou er veel minder turf moeten gewonnen worden.

Een toekomstproject is nog om niet alleen op vlak van verwarming, maar ook op vlak van elektriciteit zelfvoorzienend te zijn. Maar daarvoor staan de ideeën nog niet op punt.

De natuur als bondgenoot

Ik vroeg me af waar Dirk de mosterd haalde om op zo'n alternatieve manier een kwekerij te runnen.

“Ik voel mij geen ‘groene jongen’”, geeft Dirk aan, “maar ik heb wel een voorliefde voor de natuur. Ik besef dat we als mens sterk afhankelijk zijn van de natuur. Natuur naar je hand proberen zetten, loopt vroeg of laat verkeerd af. Dus stel ik mij eerder de vraag hoe de natuur mij kan helpen om mijn bedrijfseconomische activiteit zo goed en milieuvriendelijk mogelijk uit te voeren. Bij mijn collega-telers wordt wat ik doe wel eens lachend onthaald, maar ondertussen merk ik vanuit de praktijk dat de resultaten er wel zijn. Er kan wel eens wat misgaan, maar pesticiden werken ook lang niet altijd!”

Een visie om U tegen te zeggen! Een ‘echte’ groene jongen zou het wellicht niet beter doen... ■

↘ DIT AFDAK VOLSTAAT VOOR DE VOORRAAD HOUTSNIPPERS VOOR 2 JAAR VERWARMING

↓ ZICHT OP DE KWEKERIJ OMRINGD DOOR HAGEN EN HOUTKANTEN

YANN FERYN

WAT IS ER QUA NATUUR
TE BELEVEN BUITEN DE
GRENZEN VAN ZUID-
WEST-VLAANDEREN? ERG
VEEL! MET DEZE RUBRIEK
WILLEN WE ONZE HO-
RIZON WAT VERLEGGEN.
EN HOE KUNNEN WE
DAT BETER DOEN DAN
EVEN MEE TE REIZEN
MET STREEKGNOTEN
DIE ER GEWEEST ZIJN?

Wie ook een mooie natuurreis
maakte of iemand kent die
een aangrijpend buitenlands
natuurverhaal kwijt wil, kan
dit mailen aan
yann@natuurkoepel.be.

✧ JOHNNY (MIDDEN)
MET ENKELE LEDEN VAN
VWG ZUID-WEST-VLAAN-
DEREN
Foto's: © Ignaas Robbe en
Yann Feryn

Op de highway voor roofvogels

Batumi (Georgië), augustus 2014. Johnny Nuttin (Marke) vertrok deze zomer met 11 vrienden van Natuurpunt Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen naar Georgië, een ex-Sovjetstaat, dik twee keer zo groot als België, gelegen tussen de Zwarte en de Kaspische Zee.

Klimop: *Georgië lijkt me ook niet direct een vanzelfsprekende bestemming. Waarom trekt een mens precies daar naartoe om vogels te spotten?*

Johnny: Jonge Belgische vogelkijkers ontdekten enkele jaren geleden dat daar enorm veel trek te zien is van vogels die vanuit Siberië richting Afrika trekken. Ze mijden er de Zwarte Zee en tussen zee en bergen moeten ze wel over Batumi passeren. De vogelaars richtten er de organisatie BRC (Batumi Raptor Count) op. Ze tellen en zetten zich in om in de regio de trekvogels te beschermen. Twee jaar geleden al had ik zin om er naartoe te trekken. Ik had een Kortrijkse Georgiër gecontacteerd. Hij zou dat even voor mij organiseren en had me al een prijs berekend. Maar toen het concreet werd, verdubbelde hij die. Het verblijf zou me meer gekost hebben dan hier in België op een chique chambre d'hôte te overnachten. De tweede keer vond ik geen comfortabele vliegtuigverbinding. Ik zou achttien uur

moeten wachten in de luchthaven van Istanboel of anders moest ik reizen via de Georgische hoofdstad Tbilisi om dan met een busje naar Batumi af te zakken. Dat zag ik echt niet zitten, hoor.

Klimop: *En toen kwam onze vogelwerkgroep op de proppen met een beter voorstel?*

Johnny: Klopt. Voorzitter Christoph gaf het startschot. Bestuurslid Ignaas Robbe, een getalenteerd reisorganisator met pakken ervaring, zette de hele reis op poten. Dat ging nogal wat makkelijker dan het alleen te moeten doen.

Stromen roofvogels

Klimop: *Wat verwachtte je er te zien of te beleven?*

Johnny: Ik had op internet filmpjes en foto's gezien van grote stromen roofvogels. Dat wilde ik zien. Ik pleitte ervoor een paar dagen extra te gaan. Als je er toch bent, kun je toch even goed wat langer blijven. En al zeker als je gaat om vogeltrek te zien. Ik heb het al aan den lijve ondervonden: het wil dan dikwijls wel lukken dat de toptrek pas te zien is op de dag dat je net weer naar huis moet vertrekken.

Klimop: *En ... zijn je verwachtingen ingelost?*

Johnny: Zeker, hoor. Op onze grootste topdag werden 80.000 roofvogels geteld, waarvan 70.000 wespandieven! De stroom werd gekleurd met zwarte wouwen, grauwe en steppekiekendieven, nu en dan een dwergarend, een slangenarend of zelfs een schreeuwarend. Ook grote groepen zwarte en witte ooievaars zagen we passeren. En dan heb ik het nog niet over de groepen scharrelaars. Dié wou ik absoluut zien. Het was één van de redenen om precies in de nazomer naar ginder te willen gaan.

Klimop: *Stonden de Zuid-West-Vlamingen daar alleen?*

Johnny: We waren er in het gezelschap van allerlei nationaliteiten. Nogal wat andere Belgen, een Estse, Roemenen, Italianen, een

Amerikaan, een Engelsman, twee Denen en ook wat hollanders. Van die laatste kreeg ik op mijn oren omdat ik de geluidjes van vogels nabootste. Ik stoorde hen zogezegd. Maar met die geluidjes haal je verdorie de gorzen, zoals de ortolanen, uit de lucht. Ik lokte bijvoorbeeld een jonge grijze gors naar beneden. Dat was een hele speciale, waar men veel foto's van heeft genomen.

Klimop: *Heb je daar enkel getrekteld?*

Johnny: Dat tellen is nu niet direct mijn grote interesse. Ik genoot op de telpost van alles wat er te zien is: de vogels natuurlijk, maar ook de speciale planten en insecten. Ik heb ook erg graag contact met mensen met wie ik niet kan praten, maar die ik dan met handen en voeten uit de doeken doe wat ik wil zeggen.

Vader in de canapé, wij in zijn bed, opa in de kist

Klimop: *Gastvrije mensen ginder?*

Johnny: We logeerden met onze hele groep bij de familie Amiran Gorgiladze en zijn broer Gocha. We sliepen verdorie in het echtelijk bed en de bedden van de kinderen. Toen ik 's nachts eens opstond, lag de vader des huizes te slapen in zijn canapé. Hij sprak wat Duits. Moeder kon geen jota andere taal. Ze was echter prima in de keuken. We genoten er 's morgens en 's avonds van een uitgebreide lunch. We kregen veel verse groentjes voorgeschoteld. Ze smaakten weliswaar nogal pikant, maar er was voor elk wat wils. Het lunchpakket dat we meekregen, was wat eentonig: elke dag 2 droge boterhammen, een dikke schel lunchworst, een rauwe komkommer en een tomaat.

Klimop: *Hoe lang verbleven jullie daar?*

Johnny: Hoh, een weekje. Toen we enkele dagen bij Amiran hadden geslapen, kwam hij uitleggen dat zijn vader gestorven was en dat we mochten verhuizen. Het is immers de traditie dat de vader afgelegd wordt bij de oudste zoon. Gedurende twee dagen zijn daar zeker vijfhonderd mensen op bezoek gekomen. Ze hadden een pleureuse, een klaagvrouw, ingehuurd. Die stond daar al van 's ochtends te janken en toen we 's avonds terug thuis kwamen, was ze nog bezig.

Klimop: *Was er daar wat te beleven in het dorp?*

Johnny: Gelukkig was daar zeer onlangs een cafeetje geopend voor de trektellers. Het lag amper 400 meter bergop van ons verblijf. Toch als we er naartoe gingen. Als we naar huis terugkeerden was het wel 800 meter! (lacht) We hebben de nieuwe cafébaas met name elke avond een plezier gedaan met een goede verkoop.

Steppemeren en bergen

Klimop: *Hebben jullie naast Batumi nog wat bezocht?*

Johnny: Van daaruit zijn we naar de hoofdstad Tbilisi getrokken. We moesten eerst over de bergen, waar we Turkse boomklevers, alpenheggenmus, roodvoorhoofdkanaries en andere plaatselijke specialiteiten ontdekten. Tientallen kilometers van de bewoonde wereld vonden we er een nederzetting: een restaurantje, een paar huisjes, twee ijzerwinkeltjes waar je nog nagels kon kopen per kilo en een hele grote wegwijzer waar twee gezinnetjes stonden te wachten op een bus of een camion. We aten er in het eethuisje. Je kunt het je niet voorstellen, een sjofel gebouwtje, amper een kamer groot, waar ze heel erg lekker eten weten te serveren: zongerijpte tomaatjes,

gemarineerde aardappeltjes, verse groenten, schapenvlees en een malse boulie in een pikant sausje.

Klimop: *Heb je daar dan geslapen?*

Johnny: Neen, dat deden we in een klein hotel in Akhaltsikhe, dicht bij de Armeense grens. De dag erna bezochten we nog wat steppemeren bij Ninotsminda. Daar ontdekten we heel wat oostelijke stellopers, maar wat me het meest zal bij blijven van ginder, is dat de mensen hun huis moeten verwarmen met stront. Hele hopen zagen we er liggen bij hun huizen, scheefgezakte barakken, met ernaast hun statussymbool, een propere auto. In die nederzettingen stonden oude Russische legervoertuigen geparkeerd, die

“WE SLIEPEN VERDORIE IN HET ECHTELIJK BED”

PUBLICATIES INVERDE

Goede praktijk motorzaag

Je werkt regelmatig met de motorzaag? Dan is deze publicatie een absolute must voor jou.

Met meer dan 200 foto's aanschouwelijk geïllustreerd, de perfecte aanvulling op een kettingzaagcursus:

- Techniek en opbouw van motorzaag
- Aankooptips en onderhoud
- Stap voor stap naar een veilige, efficiënte en ergonomisch verantwoorde omgang met de motorzaag.

Prijs: 20 euro (excl. verzendingskosten)

De broeken van de IJzer- en Handzamevallei

Arnout Zwaenepoel bezocht bijna honderd oude vissers, jagers, landbouwers, herders, waterbeheerders... die over het leven en werken in de IJzer- en Handzamebroeken in de eerste helft van de 20ste eeuw vertelden. Daarnaast ontdekte hij in oude archieven en fotoalbums de ontbrekende puzzelstukjes. Een prachtig boek dat in geen enkele boekenkast mag ontbreken.

Prijs: 43 euro (excl. verzendingskosten)

Beide publicaties kunnen besteld worden via www.inverde.be/publicaties

Nieuwe
publicatie

Ralf Grießer | Michael Neub

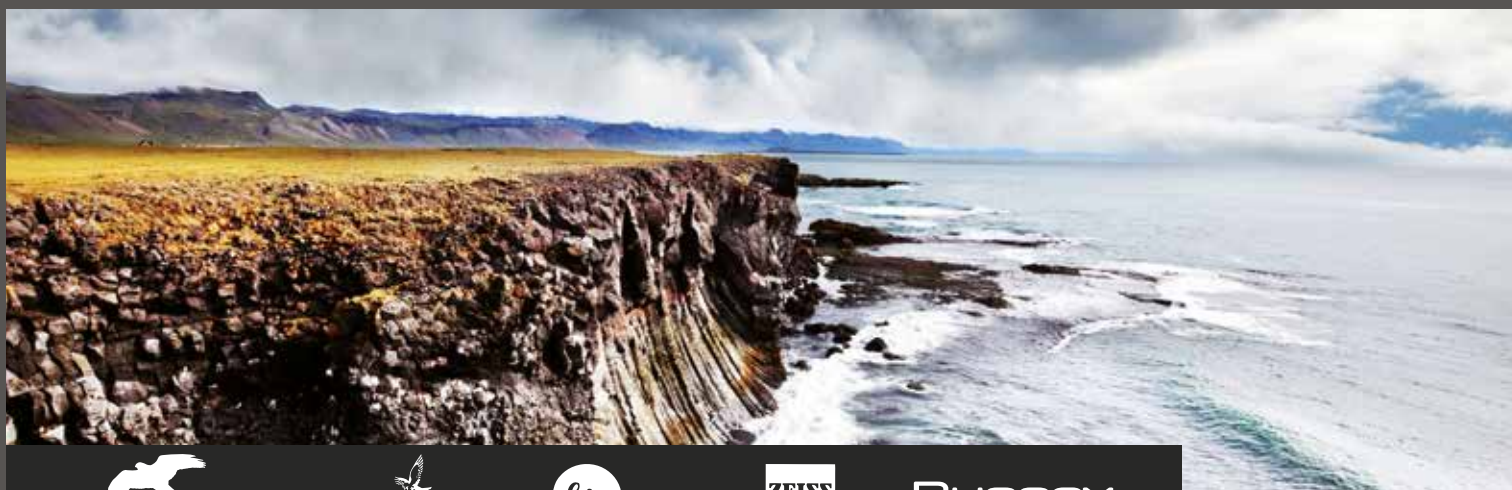
Goede praktijk
motorzaag

inverde

EFESC

inverde
forum voor groenexpertise

Inverde: forum voor groenexpertise | Koning Albert II-laan 20 bus 22 | 1000 Brussel • info@inverde.be • www.inverde.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

TOUCAN
8x42
10x42

KITE OPTICS
www.kiteoptics.com

UITZONDERLIJKE
LEDENKORTING!

SIGHTS OF NATURE

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature

Pieter De Conincklaan 108
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 68 47
www.sightsofnature.be

VOLG ONS OP FACEBOOK
www.facebook.com/sightsofnaturebvba

dienen om de oogst binnen te halen en te vervoeren.

Klimop: En waren de wegen een beetje te doen?

Johnny: We zaten met twaalf plus de chauffeur plus gids Archil, met al onze bagage, telescopen en zwaar fotomateriaal, in een busje. Gelukkig had Ignaas erop gestaan een beetje een groter model te voorzien, want er was geen plaats over. Mijn functie in de auto was de vallende bagage tegen te houden. Ik heb er wel een paar blauwe plekken aan overgehouden. We reden soms lange ritten en werden op bepaalde trajecten ferm dooreengeschied. Maar tenslotte kwamen we goed aan in Tbilisi, waar we nog eens goed gegeten hebben in het Hotel Black Lion, geen communistische refteer deze keer, maar een oud restaurantje waar we een hoop typisch Georgische gerechten voorgeschoteld kregen. We deden er krachten op voor het dessert van de reis.

Klimop: Het dessert?

Johnny: We breiden nog een sluitstuk aan onze trip met een bezoek aan de bergen bij de Russische grens. We gebruikten een baan die niet aangeraden wordt in de toeristische gidsen, precies omdat de Georgiërs van hieruit riskeren om aangevallen te worden door de Russen. Die hadden het net in Oekraïne al gedaan. Langa die baan staan er regelmatig wachttorens. Schaapherders en boeren hielden daarin de wacht. In ruil moeten ze geen belastingen betalen, vertelde onze gids Archil.

Klimop: Mooie bergen ginder?

Johnny: We reden de Kaukasus binnen. De grootste berg van dat gebergte is de Kazbegi. Ik had hem heel graag bezocht, maar mijn been laat het niet meer toe. De moedigsten van onze groep

deden het wel. Ze overnachtten op 3.000 meter hoogte aan de voet van de berg en moesten er in kleine tentjes een bergstorm doorstaan. Ze vonden er wel speciallekes zoals een tiental Kaukasische berghoenders, de kleurrijke witkruinroodstaart en een groepje overvliegende grote roodmussen.

Klimop: En jij moest je ondertussen beneden vervelen?

Johnny: Vervelen? We hebben mooie excursies gedaan rond het dorpje Stepantsminda en ondertussen twee grote bussen bier gekocht. Bovendien kwamen in de refteer van onze slaapplek, in het Ilia State University Alpen Ecology Institute, enkele straatwerkers wodka toosten. Was me dat een belevenis. Eerst een toast op de gezondheid van één zijn schoonmoeder, "Gomardjoz!" en een klak vodka binnen. Dan een toast op het succes van de studie van een zoon "Gomardjoz!", en slik. Een toast over dingen waar ik geen fluit van verstond "Gomardjoz!" Amai.

Klimop: En jullie waren brave toeschouwers?

Johnny: Wat denk je? Schrijf maar op: volgend jaar begin oktober ga ik er terug. Als mijn gezondheid het toestaat. ■

TIPS

- Wie wil meetellen, kan Batumi Raptor Count contacteren. Ze helpen zoeken naar een verblijf.
- Ook rond Batumi zijn er schitterende excursiegebieden, onder meer het in zee stekend deel van de stad waar heel wat zangvogeltjes tijdens de trekperiode invallen, of het natuurgebied rond de monding van de Coruhrivier net ten zuiden van de stad, of ietwat verder noordwaarts het Paliastomi Lake bij Poti.
- Wil je een gids die de middelmaat overstijgt? Vraag dan naar Archil Kikodze. Hij is naast historicus, fotograaf en berggids ook een gelauwerd schrijver. Een deel van zijn boeken werden in het Duits en het Pools vertaald. Hij kan vertellen als geen ander. Een no-nonsense kerel met humor.

Internet

- batumiraptorcount.org (de tellingen van Batumi staan dagelijks online)
- vwg.natuurkoepel.be (reisverslagen)
- Google eens "Archil Kikodze"

Mailadres VWG international birdtrips: ignaasrobbe@outlook.com

Mailadres reiziger: johnny.nuttin1@scarlet.be

YVES DE BOSSCHER

■ Energie-regulatoren

Daags na de warmste 1 november ooit heeft de overheid samen met Elia (netwerkbeheerder van hoogspanningsleidingen in België) en het *Crisiscentrum* (welk soort crisis heeft men deze keer precies voor ogen?) de website www.offon.be gelanceerd. Volgens sommigen 'te laat', volgens anderen 'te leeg' of 'te simpel'. Bekijk het hoe je het wil: het is een noodzakelijk initiatief. Met 'originele' adviezen om de nakende tijden van nood door te komen en tips om minder energie te gaan gebruiken: in bed, in bad, bij het ontbijt, je hele energetisch dolgedraaide leventje door.

Je vertoefde de voorbije maanden op de Pitcairneilanden als je nog niet van het *stroombevoorradingsprobleem* hebt gehoord. Ik durf er zelfs op gokken dat er weddenschappen voor groot geld zijn afgesloten. I tegen 1000 dat we bij zo'n stroomuitval naar de periode vóór de verlichting zouden worden gekatapulteerd. Ernstig of wind in een fles? In elk geval niet zo uitzonderlijk. Ik kan ze me wel nog voor de geest halen, de stroompannes uit mijn kindertijd. Het gebeurde wel vaker, in mijn herinneringen steeds vóór het ochtendgloren. Zaten we plots met zijn allen in het donker. Gezellig en sfeervol: kaarsen en lucifers op de tast, steeds op dezelfde plaats. Toen ik een tiental jaren geleden op het platteland ging wonen was dit daar ook niet zo uitzonderlijk. Je wende er snel aan. Op een *winderige* nieuwjaarmiddag warmden we vol-au-vent op de houtkachel omdat het fornuis onbruikbaar was. Licht avontuurlijk, dat onverwacht terug opnemen van oergewoontes. En het vreemde gevoel niet te weten wanneer de stroom weer terug zou zijn. 1, 2, 3 uur door een afgeknakte bovenleiding. Er was de grote stroompanne van 9 juli 2007 die totaal onverwacht zo'n 100.000 Zuid-West-Vlamingen (eenvoudige burgers, boeren, nijvere ondernemers, noem maar op, allen zonder onderscheid van geslacht of persoon) voor 2 uur van het net gooide. Omdat een bliksem op een hoogspanningsleiding ergens tussen Ruien en Izegem was gevallen. Onaangekondigd, stel je voor!

De zoekterm 'stroompanne' lijkt op het internet nauwelijks nog links op te leveren die terug gaan tot vóór 2014. 100 links spreken over 'de Dreiging', 'de gevaren', 'de kostprijs', 'het economisch verlies', van een - op het moment van het schrijven van deze bedenkingen - nog niet eens reële stroomafschakeling. Verder nog een reeks toppers in inventiviteit. Een batterij als noodoplossing (50 links), generatoren voor bedrijven (100 links). Een onverwachte

mogelijkheid voor een economische sector die nooit op zijn eigen 'boom' [lees 'boem' (en toen viel de stroom uit)] mocht rekenen. Hét bewijs van menselijk vernuft: geen stroom? Geen probleem. Dan starten we onze diesel-generator. Tot wanneer strekte onze voorraad diesel ook alweer?

En toch, als je goed zoekt, valt er wel iets te sprokkelen. In juni 2014 publiceerde de VREG (de *Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt*) zijn 'rapport met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders in het Vlaams Gewest in 2013 (*).' Ons laagspanningsnet is 81.585 km lang (58.440 km ondergronds). Op dat net waren 3.290.352 gebruikers aangesloten. Het middenspanningsnet is goed voor 44.932 km (quasi uitsluitend ondergronds) en 22.033 gebruikers. We beschikken ook nog over 2.958 km hoogspanningsleidingen (1.720 km ondergronds). Nog 2 cijfertjes (en dan hou ik er mee op): in 2013 werden er 11.932 onderbrekingen van de laagspanning geregistreerd, het duurde gemiddeld 2 uur en 27 seconden om ze te herstellen.

Tijd voor de *bramenplukker-benadering*. We maken een korte doorstart met een vleugje sterk vereenvoudigde biochemie. Ik moet het dan even hebben over ATP. Niet de *Association of Tennis Professionals*. ATP staat voor *adenosinetrifosfaat*. Adeno-wie? - hoor ik jullie denken. We zijn er bijna: ATP is dé energieleverancier in de natuur. Het spul wordt uit voedsel aangemaakt in de *mitochondriën*, de stroomcentrales in onze cellen. En we kunnen het naar behoeven verbruiken. We laten wat enzymen los op dat ATP en hop, een beetje chemie en we hebben energie. Geniaal! Meer hoeft je er niet over te weten. Of toch nog dit: de natuur zou niet zo prachtig zijn als ze zelf geen 'regulatoren' had ingebouwd. Geen energieverbruik zonder nut in de natuur.

Ja, *glimwormen* durven met hun voorraadje ATP ook wel 's nachts hun licht laten branden, maar, ze doen dat enkel om partners te lokken, wat op zijn beurt leidt tot voortplanting én voortbestaan

van de soort. Ze branden vanaf juni tot augustus en dan ... schakelen ze zichzelf uit. Bij andere organismen, van klein tot heel groot, is een al even door-dachte vorm van besparing in de cellen geslopen. Neem nu de *Pipistrellus pipistrellus* (wat een mooie Latijnse naam), de *Dwergvleermuis* in onze moedertaal. Dat minuscule vleermuisje ontdekt elk najaar dat zijn voedsel-en-bijgevolg-energie-bevoorrading terug begint te lopen. Het slaat niet in paniek, hoeft geen websites met tips van soortgenoten, klaagt niet over geleden schade. Nee, in alle bescheidenheid doet het waar het goed in is: het laat zijn nerveuze leventje voor wat het is, gaat ondersteboven in een koele ruimte hangen en ... schakelt zichzelf af, tot de komende lente. De *Bruine beer*, de *Ursus arctis arctis*, toch wel een kolos, trekt zich terug in zijn hol en doet een winterrust. De *Groene kikkers* die in de lente zot van energieopstoten aan het kwaken gaan, slaan tegen de winter suikers op in hun cellen waardoor ze zelfs bij vriestemperaturen niet bevriezen. Lijfeigen antivries-productie en ... uitschakelen die handel. Sommigen durven, zelfs voor mij, ietwat te overdrijven: *Relmuizen* (*Glis glis*) worden ook wel *Zevenslapers* genoemd, die slapen gewoon 7 maanden op 12. Doorgedreven optimalisatie van energieverbruik. Maar goed, een *niet-bramenplukker* zal dit onder extreme luiheid in de natuur indelen.

Daarom nog dit: er zijn er ook die in de winter hun centrales laten draaien. De *Atalanta's* laadden hun cellen op aan het overschot overrijpe herfstperen (die niet naar Rusland mochten) en vlogen, net als de trekvogels, naar het zuiden. Voor de vogels die blijven strooi ik nog wat olierijke zonnebloempitten op en rond mijn winterse energietafel. Sommige dieren maken het gewoon lekker *bont*. Neem nu de *Vos*, *Vulpes vulpes*. Als de dagen het kortst zijn en de winter op volle toeren draait dollen de mannetjes met de vrouwtjes en zorgen ze voor nageslacht. Niets afschakelen. Volle bak energie en doorgaan. Misschien moet ik deze tip ook op de *Offon*-website plaatsen. Als de lichten uit gaan en de verwarming uitvalt ... kunnen we gewoon wat *adenosinetrifosfaatjes* delen met elkaar.

Ook benieuwd naar het sociologisch onderzoek dat in het najaar van 2015 zal worden uitgerold en waarin de correlatie tussen het stijgend geboortecijfer en het stroomtekort in de winter 2014-2015 zal worden onderzocht?

Voor wie meer wil weten:

http://www.vreg.be/sites/default/files/rapporten/rapp-2014-05_0.pdf ■

CORTEWYLE
kamer & ontbijt

Claudine Vandendriessche & Wim Parmenier
Steenvoordestraat 3, 8978 Watou - tel. 057 38.88.40 cortewyle.watou@skynet.be

Fietsen, poëzie, uitblazen
't Buikje gevuld, de Frontieren
En eens zoveel bieren:
Dit heet Watou.

In Watou staat een huis.
En in dat huis zijn kamers.
En in die kamers staan bedden.

Bedden voor Bed & Breakfasters

www.cortewylewatou.be

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

• Wij verwerken uw appels of ander fruit tot
• een heerlijke vruchtensap (gepasteuriseerd)
• Verkoop van sappen op basis van appel
• Bedrijfsbezoeken

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (Ieper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Natuur in z'n kleinst mogelijke maar nog zichtbare vorm
Uit sympathie en dank voor de werking van Natuurpunt Zuid-West-Vlaanderen
Groeten van Peter Callewaert

VERVAEKE FIBRE ny
flax for the industry since 1892

Kortrijksestraat 68
B-8520 Kuurne
Tel. 056 71 20 55
E-mail: flax@pandora.be

1892-2012
120 Years of Continuity through Quality

DE VERSE PLANTENEXTRACTEN VAN ladrôme: UW TERECHTE KEUZE!

- gemaakt van biologische kruiden, indien mogelijk onmiddellijk verwerkt na de oogst
- exact aangemaakt volgens de voorschriften van de farmacopee
- dragen Europees biologisch kwaliteitslabel
- op basis van biologische alcohol

ladrôme is sinds jaren ook Uw vertrouwde leverancier van andere bio kwaliteitsproducten: bloesemessences volgens Dr. Bach, essentiële oliën, kruidensiropen, propolisproducten, fyto-aromatische complexen, kruideninfusies en hydrolaten. info@mannavita.be - www.mannavita.be - www.drome-provence.com

Belfius
Bank & Verzekeringen

Belfius regio Menen-Wevelgem
Agentschap Wevelgem

Tel: 056/43 89 80 Fax: 056/43 89 99
Email: rik.vervalle@mandat.belfius.be

we hebben het voor u

VERCruysse
YOUR RELIABLE WOOD CONNECTION

Houthandel, platen, fineer, isolatie
Boomzagerij
Akoestische materialen

CU-COC-803341-AP

Zevenkaven 29, 8560 Gullegem
T 056 41 20 64 F 056 40 42 21
dan.vercruysse@houtvercruysse.be
www.houtvercruysse.be

Lichtstudie
Herstelling & renovatie
Ledverlichting

Guido Depraetere - 0485/80 24 70 - info@ecolicht.be

Verkleed als arend

9 Augustus 1996, Balatonlelle (Hongarije) Een zorgeloze zonnige middag, vlakbij het grote Balatonmeer. In de ruigte rond enkele visvijvers zijn bijeneters op zoek naar prooi, bonte vliegenvangers fladderen in het bosschage. Aan de waterkant kabbelt het leven. Het riet is het terrein van behoedzame purperreigers, zilvereigers en enkele kwak. Visdiefjes en zwarte sterns racen boven het stilstaande water. Jonge baardmannetjes zijn onverschrokken, nieuwsgierig naar de vogelaars. Het ijle, langgerekte *tsieeeeeee* van een buidelmees breekt de bedrieglijke rust. Wespendif en bruine kiekendif zijn op patrouille. En dan is, van de weeromstuit, alles en iedereen in vervoering. Vanuit het niets, zo lijkt het wel, duikelt een adulte zeearend als een kamikaze richting het water. Eenden, reigers, sterns en zwaluwen zwenken alle kanten uit. De massieve geelgouden snavel van de arend licht op. Zijn aanvalspoging blijkt tevergeefs, waarna de kolos op de thermiek naar grote hoogte

schroeft. Het stipje verdwijnt uit het gezichtsveld.

Hoog in de wolken, op de berg Olympus, zitten de goden aan de feestdis: een drinkgelag annex schranspartij. Ze krijgen het bezoek van Ganymedes, in de *Ilias* van Homeros (8/7e eeuw v.C.) getypeerd als de knapste jongeman ter wereld. De sterveling is de zoon van koning Tros van Troje. Zeus, oppergod van beroep, is smoor op de blondgelokte knaap – een soort *David* van Michelangelo met *love handles*. Zeus, in de gedaante van een zeearend, lift de jongeling tot bij het godenvolk. Ganymedes zal voortaan hun wijnschenker zijn. Zeus heeft er, tot misprijzen van zijn vrouw Hera, een nieuw lustobject bij.

Peter Paul Rubens (1577-1640) schilderde een waarlijk monumentale juveniele zeearend die het hele werk beheerst. Pontificaal gepositioneerd: beide diagonalen in het vierkant worden door de vogel gedomineerd, hetzij door

een kolossale vleugel, hetzij door een stoere borst en poot. De natuurgetrouwheid is opmerkelijk. Algehele donkere kleurstelling, donkere grijszwarte snavel, lange vingers, een langere staart dan van een adult, smalle lichte baan over de middelste dekveren, oranje iris. Rubens zal een opgezette vogel ter beschikking hebben gehad – bemerk de kleine oneffenheden in de vleugelpennen en andere haarfijne details. De verfomfaaide borst verradt het werk van een taxidermist. Rubens deed voor stillevendetails en dieren vaak een beroep op de specialist Frans Snijders (1579-1657). In *Prometheus geketend* (Philadelphia Museum of Art), ook een mythologische prent, zien we de titaan Prometheus die vastgeklonken is aan de berg Kazbek in de Kaukasus. Prometheus' lever werd elke dag opgepeuzeld door een arend – alweer een vermomde Zeus – maar groeide 's nachts weer aan omwille van diens onsterfelijkheid. Rubens liet de steenarend in kwestie aan Snijders over. Vreemd toch, aangezien men ervan uitgaat dat de zeearend van Rubens' eigen hand is, en er bij de oude meesters, wat arenden betreft, nauwelijks betere voorbeelden te vinden zijn. Zijn pose is keizerlijk, heraldisch van karakter, met groot machogehalte, en toch hangt er een zweem van homo-erotiek over het canvas. De vlijmscherpe klauwen contrasteren met het mollige vlees: kracht en kwetsbaarheid verenigd. Het is een werk op grote schaal, overladen met barokke pronk. In werkelijkheid zou de zeearend ongeveer tot aan het middel van Ganymedes komen. Straks schenkt de prille sommelier nectar en ambrozijn in gouden bekers en wordt bedankt met de eeuwige jeugd. ■

MATTHIAS DEPOORTER

DE GOEDKOOPESTE BETROUWBARE PELLETKETEL

Inspired by Stroomop
Licensed by ÖkoFEN

vanaf **€ 5.228,-**^{16 kW} excl BTW

www.BlueBurn.be

Importeur BlueBurn in België:

Stroomop
Kattestraat 81, B-8520 Kuurne
www.stroomop.be

Tel.: +32 (0) 56 / 72 36 30
Fax: +32 (0) 56 / 72 36 31
E-mail: info@stroomop.be

West-Vlaamse natuurstudiedag

zaterdag 7 maart 2015

9.00 u - 16.30 u (met receptie)

@ KU Leuven KULAK

Etienne Sabbelaan 53

8500 Kortrijk

Grote projecten, grote resultaten?

Heideherstel • Boomkikkers • Poldernatuur
Scheldemeanders • IJzermonding • ...

www.wmfkoepel.be/natuurstudiedag

natuurpunt

KU LEUVEN kulak

Agentschap voor
Natuur en Bos

WEST-VLAAMSE
MILIEU
FEDERATIE

THIJS CALU

BETEKENIS AFKORTINGEN: EX. = EXEMPLAAR; KP = KOPPEL; M. = MAN-
NETJE; W. = WIJFJE; JUV. =
JUVENIEL OF JONG; NO
= TREK NAAR NOORD-
OOST; ZW = TREK NAAR
ZUIDWEST; TP = TER
PLAATSE. DE LIGGING
VAN DE TOPONIEMEN
KAN PRECIJS NAGE-
KEKEN WORDEN OP
WWW.VWGWV.WAARNEMINGEN.BE.

✓ GROTE ZEE-EENDEN -
DE GAVERS
© Yves Hoebeke
✓ KRAANVOGEL -
INGOOIGEM
© Christoph Delbaere

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Vogels in onze streek

WINTER 2013 - 2014

De highlights van een seizoen vogels kijken in Zuid-West-Vlaanderen.

Dit artikel is een korte samenvatting van wat tijdens een seizoen werd gezien in onze streek. Het gaat hier enkel om zeldzaamheden of uitzonderlijke aantallen. De tekst heeft niet de ambitie volledig te zijn. Wie de volledige overzichten wil zien, kan terecht op ons eigen regioscherm van waarnemingen.be: **www.vwgv.waarnemingen.be**. Zet gerust ook jouw waarnemingen op die website. Zowel opmerkelijke gegevens als waarnemingen van algemene soorten zijn er welkom, van Aalscholver tot Zwarte Mees.

Op 01/12 zaten 2 **Grote zee-eenden** op de Gaverplas (Harelbeke). Op dezelfde plaats werd op 01/01 en 03/01 een 2e k. w. **Topper** gezien.

Roerdomp was nagenoeg de ganse winter aanwezig. Meestal werd slechts 1 ex. gezien (uitzonderlijk 2 ex. op 09/12). **Grote zilverreigers** duiken steeds vaker op als overwinteraar in de

regio, op verschillende plaatsen (max. 4 ex. in Avelgem (Scheldegebied) op 19/01). Op 15/02 werd een **Ooievaar** gezien in Kerkhove en Avelgem (wellicht hetzelfde ex.). De piek in de voorjaarsstrek van **Kraanvogels** vond in onze regio plaats tussen 24-26/02, waarbij op verschillende plaatsen groepen NO-trekkende Kraanvogels werden gespot (max. een 100-tal boven Harelbeke op 24/02). Tussen 16/01 en 21/01 werden 2 **Grote aalscholvers** opgemerkt (De Gavers en Kanaal Bossuit).

Tussen 05/12 en 19/02 werd op verschillende plaatsen telkens een **Havik** gespot (Zwevegem, Kaster, Sint-Denijs en Spitaelsbossen Anzegem).

Een **Kemphaan** zat op 29/12 in Kerkhove (Scheldegebied).

Van 06/12 tot 25/02 werden verschillende **Pontische meeuwen** gezien (max. 2 op 20 en 20/12 en 02/01 op de Gaverplas). Andere locaties waren o.a. Kerkhove/Ruien – Schelde sluis en jachthaven en Ooigem Sas.

Eén van de meest opmerkelijke winterwaarnemingen waren 2 **Fraters**, die zich van 01/12 tot (minstens) 20/01 fantastisch lieten bekijken aan het Bekken Lange Munte (Kortrijk). Verschillende **Goudvinken** werden tussen 01/12 en 23/01 gezien in Kortrijk, Harelbeke (Gavers), Ledegem en Marke (max. 3 ex. in Kortrijk – Stadsgroen Marionetten op 11/12). Op 03/12 werd een ZW-trekkende **Ijsgors** opgemerkt boven Kortrijk – Bekken Lange Munte. Een roepende **Buidelmees** werd op 02/02 gehoord aan de Gavers (Harelbeke). Van 08 tot 15/12 werd een **Matkop** gezien in Kerkhove (Scheldegebied), van 25/12 tot 15/01 verbleef een ex. in Avelgem (Schallafiemerssen). Een **Middelste bonte specht** werd tussen 11/12 en 19/02 4 keer gespot in de Spitaelsbossen van Anzegem. Op 03/01 en 04/01 werd er ook een **Zwarte Specht** gespot. Een overwinterende **Cetti's zanger** werd tussen 08/12 en 09/02 opgemerkt aan het Keibeekbekken in Kortrijk. In Avelgem (Scheldegebied) werd op 18/01 een **Oeverpieper** gezien. 2 **Roodborsttapuiten** zaten op 18/01 in het Waterwingebied in Waarmaarde. Op 24 en 25/02 verbleef een **Grauwe gors** in de omgeving van de telpost in Kooigem (Geitenberg).

WAARNEMERS: ZIE WWW.VWGWV.WAARNEMINGEN.BE ■

■ Twee broertjes op het strand

EMMANUEL DESMET

FRATERS AAN DE HET
BEKKEN VAN DE LANGE
MUNTE

© Ignaas Robbe

Op vrijdag 30 november 2013 postte Filip Goussaert volgend bericht op het natuur.forum: *“Vanmorgen zaten er 2 Fraters in het bekken Lange Munte te Kortrijk (da's op het eind van de nieuwe begraafplaats/sportvelden daar), mijn simkaart is kapot, kon daarom niemand verwittigen, dus dan maar via deze weg. Vogels zijn opgevoelen, maar misschien nog in de buurt (niet direct teruggevonden), opgelet: er zitten daar ook (onder andere) Kneutjes. Straks nog wat foto's en meer info.”* Als het berichtje niet van Filip was geweest, dan hadden veel ornithologen allicht bedenkelijk de wenkbrauwen gefronst. Niet evident om zo'n Frater op naam te brengen: een doorsnee bruin vinkje dat erg op een Kneu lijkt en meestal gewoon “tweit” roept (de Engelsen noemen hem dan ook heel toepasselijk “twite”). In de jaren '80 werd de soort bij ons nog regelmatig gezien, maar de laatste decennia staat hij donkerrood op de lijst van Zuid-West-Vlaamse vogels.

Twee uur later was er geen twijfel meer mogelijk: de onomstootbare bewijsfoto's stonden op waarnemingen.be. De dagen en weken erna maakten de Zuid-West-Vlaamse vogelkijkers kennis met het vrij recente en onbekende bekken van de Lange Munte. Hoewel de fraterijtjes aanvankelijk moeilijk te vinden leken en als muizen tussen de kruidlaag slopen, werden ze minder mobiel naarmate het kouder werd. De frater (*Linaria flavirostris*) is een vinkachtige die in Noord-Europa broedt, bij voorkeur op toendra. Gebieden dus met mossen, grassen en een kruidlaag. De winter brengt hij door langs de kusten van Noord

en West-Europa. Of in gebieden met een gelijkaardige vegetatie als in zijn broedgebied. Maar die vind je bij ons zelden. Tenzij dus in pas aangelegde wachtbekkens waar je naast water, ook pioniersvegetatie vindt die vooral bestaat uit een zaadrijke kruidlaag. Een heel tijdelijke vegetatie echter die al gauw moet wijken voor soorten als riet, rietgras, lisdodde en wilgenopslag. Jammer dat dergelijke biotopen niet gevrijwaard kunnen blijven, maar de wachtbekkentjes zijn nu eenmaal niet aangelegd vanuit ornithologisch standpunt maar puur als waterbeheersingsproject. Wat de effecten van een drastisch beheer kunnen zijn op ornithologisch vlak werd aangetoond in het Kasselrijbeekbekken in Vichte: dat verlandt erg snel, maar door de toplaag van het bekken gedeeltelijk af te graven, wordt telkens een dras-plaszone met slik gecreëerd die vrij uniek is voor onze regio en allerhande steltlopers aantrekt. Terug naar onze broertjes. Het mogen dan wel fraters zijn, broertjes zijn het niet. Er zit op zijn minst één wijfje bij en allicht één mannetje. Het onderscheid tussen beide geslachten is moeilijk te zien, maar één van de fraters vertoont een zweem van roze op zijn stuit, wat er allicht op wijst dat het een mannetje is. Geen broertjes dus, maar misschien wel een koppeltje. Meneer en mevrouw op wintervakantie aan 't klein strand van Kortrijk. Van mij mogen ze elk jaar komen. Voorlopig zijn er nog zaadrijke kruiden genoeg rond het Kulakbekken. Duimen dat het zo blijft. En dat een regiojutter als Filip Goussaert ze dan weer ontdekt. ■

NIEUWE SHOWROOM !

Natuurkijkers.be
Nederstraat 25
9700 Oudenaarde
T +32 (0)55 31 18 01
info@natuurkijkers.be
www.natuurkijkers.be

Dé speciaalzaak voor
optische instrumenten
Verrekijkers, telescopen,
sterrenkijkers, microscopen, ...

N.V. HOUTMAGAZIJN
Verdonckt

Bouwen of verbouwen? **Sterk in hout en meer...**

Ontdek ons ruim aanbod gecertificeerd hout
in constructiehout en tropisch hardhout.

PEFC®: Vuren, Grenen, Western Red Ceder, Douglas

FSC®: Padoek, Massaranduba, Tali, Afrormosia

Het keurmerk voor
verantwoord
houtverbruik
CU-COC-809716-R

Doorniksesteenweg 202 • 8580 Avelgem • Tel. 056 64 40 42
www.houtmagazijnverdonckt.be • www.outdoorwoodconcepts.be

drukta.

partner in print

Kostbaar kleinood in onze achtertuin

Hij komt dicht bij onze huizen en het lijkt wel of hij 'iets' met ons heeft. Hij heeft een gutig voorkomen, en zijn 'goede gezindheid' werkt zowaar aanstekelijk. Hij laat zich overdag bewonderen en gaat bij tijd en wijle des nachts ook geweldig tekeer. Hij is ons kleinste Vlaamse uiltje en hij ligt aardig wat mensen zeer nauw aan het hart: het steenuiltje!

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand, wie is het kleinste uiltje in het land? Sedert een paar jaren weten we met zekerheid dat in Wallonië ook het dwerguiltje broedt. Misschien is dat al langer zo, maar is het ongemerkt aan ons voorbij gegaan? Dat zou kunnen want dwerguiltjes zijn bijzonder klein, en ze lijken wel wat op steenuiltjes.

Toen ik nog in Letland woonde is er twee keer eentje tegen mijn keukenvenster aangevlogen. Telkens lieten we het beestje op de keukentafel wat op adem komen en gaven het daarna zijn vrijheid terug.

Het lijkt nog slechts een kwestie van tijd vooraleer het dwerguiltje ook in Vlaanderen opduikt. Zien we het binnenkort in onze achtertuin? Die kans is eerder klein, tenzij je tuin grenst aan een oud sparren- of dennenbos, want dat is waar het dwerguiltje zijn leven leeft.

Tot nader order is het steenuiltje dus het kleinste in Vlaanderen, een kostbaar maar hulpbehoevend kleinood.

Dagelijks worden er stukjes weggevreten van voor steenuiltjes geschikte biotopen. Oude knotbomen en hoogstamfruitbomen worden gekapt. Vervallen landelijke gebouwtjes worden met de grond gelijk gemaakt. Het hendaagse verkeer gaat moordend tekeer onder de pas uitgevlogen steenuiltjes. Er zijn er die verdrukken in voedrinkbakken en steeds meer vallen ten prooi aan de zeer snel oprukkende steenmarter. Ik heb een foto bijgevoegd van een koppeltje steenuiltjes in Hongarije op een verlaten ooievaarsnest. De hele dag wisten ze met zichzelf geen blijf want tijdens de nacht werd hun eigen nest door de marter volledig leeggeroofd. Ook dat is vanzelfsprekend 'natuur'lijk, maar het stemt tot nadenken dat onze steenuiltjes tegen zoveel problemen moeten opboksen dat ze meer en meer bedreigd worden in hun bestaan.

Het is duidelijk dat ze onze hulp meer dan nodig hebben, ook al lijkt het ogenschijnlijk best nog goed te gaan met hen. Maar schijn bedriegt, en daarom werd in het begin van 2013 de 'Steen-

uilenwerkgroep van Natuurpunt' opgericht. Die werkgroep heeft een gewestelijke, overkoepelende werking, die verder nog wordt opgesplitst in regionale werkgroepen.

Zo ook hebben we kort geleden binnen het werkingsgebied van de Zuid-West-Vlaamse Vogelwerkgroep een Steenuilenwerkgroep opgericht.

Het zou best kunnen dat je graag bij die werkgroep wil aansluiten. Misschien wil je graag actief op het terrein gaan meewerken, bijvoorbeeld bij het plaatsen en controleren van nestkasten met anti-marter-slot? Het kan ook zijn dat je gewoon graag op de hoogte blijft van wat we ondernemen. Of ben je iemand die ons interessante informatie kan verschaffen in verband met geschikte of hulpbehoevende territoria? Ken je mensen die over geschikt terrein beschikken en een nestkast zouden verwelkomen?

Voor ons maakt het allemaal niet uit en we heten je bijzonder graag welkom! Stuur gewoon een kort berichtje naar ludo.braeckman@hotmail.com en we nemen je contactgegevens op in ons bestand. ■

LUDO BRAECKMAN
COÖRDINATOR
STEENUILENWERKGROEP
ZWVL

© Ludo Braeckman

ELS DEPREZ

KIJK UIT PUIT

“De pad is het meest doodgereden dier”, aldus de studie Dieren onder de Wielen.

Vanaf half februari tot april trekken amfibieën massaal naar poelen om zich voort te planten. Vrijwilligers in fluo hesjes met nachtlamp en emmer zetten de padden veilig over de rijweg. Van alle provincies scoort West-Vlaanderen het best met een 60-tal overzetplaatsen op een totaal van ongeveer 230 voor geheel Vlaanderen.

Natuurpunt De Buizerd laat zich hierin niet onbetuigd, verleden jaar werden in Izegem en Ingelmunster 2335 exemplaren overgezet.

De padden, kikkers en salamanders zijn zelfs nog niet in winterslaap als men bij Natuurpunt De Buizerd al begint met de voorbereidingen voor de paddenoverzet. Het zenuwcentrum van de acties bevindt zich in Izegem, ten huize van Jacqui Stragier: “Eigenlijk moeten we spreken over de amfibieënoverzet, dat zou correcter zijn”... maar Jacqui is nog niet uitgepraat of de telefoon rinkelt alweer, en er is goed nieuws: “we mogen nu ook vangschermen installeren aan de Tinnen Pot, de eigenaar heeft zijn toestemming gegeven. Het is zo, dat telkens we ons hiervoor op privé grond begeven - weliswaar langs de straat gelegen – wij ook altijd een mailke doen om de toestemming van de bewoner te vragen. Het is een kwestie van beleefdheid die erg geapprecieerd wordt.”

Vieze beesten

“Veel van mijn schoolkameraden in Oekene waren boerenzonen en die zeiden dat we geen padden mochten pakken want ze waren giftig”, vertelt Jacqui, “anders zouden ze onze hand moeten afzetten...”. Dit was niet eens zo slecht bedacht want padden laat je beter met rust. Het zijn heel nuttige nachtdieren omdat ze tal van ‘schadelijke’ – aldus de boer – insecten en vooral graag naaktslakken lusten. Met andere woorden, het ene vies beest eet het andere op, als dat niet netjes opgeruimd is! Veedrinkpoelen zijn traditioneel ideale biotopen voor amfibieën. Spijtig genoeg verkleint ons landbouwareaal en schakelen kapitaalkrachtige boeren over

op een leidingwatersysteem voor hun vee.

Anderzijds, waar een visput bij het huis vroeger een hebeding was dat duur onderhoud vergt, schakelen meer en meer natuurliefhebbers over op een amfibieënpool. Dit oogt veel natuurlijker, de juiste waterplanten en –diertjes hebben een zelfzuiverend vermogen. Het is interessant voor kinderen en een bron van biodiversiteit.

Natuurpunt en de Provincie dragen hun steentje bij door nieuwe poelen aan te leggen in kanszones.

Pad op pad

Amfibieën houden een winterslaap in de aarde, verborgen onder takken en bladeren. Putje winter zo goed als achter de rug loopt hun biologische wekker af en zoeken ze instinctief hun geboortepool of -beek op om er te paren en eitjes af te zetten, daarna verlaten ze de pool en keren terug. Mannetjespadden starten hun trek naar de voortplantingspoelen vroeger dan de vrouwtjes, maar ze doen er langer over.

Ze stoppen onderweg om een partner te zoeken. Vinden ze een vrouwtje, dan

© Pol Deleersnijder

grijpen ze haar in een stevige omarming vast en laten zich bovenop meevoeren naar de poel. Dit gebeurt na het vallen van de nacht, bij windstil vochtig weer en een temperatuur van 7 à 8 graden Celsius. Ze kruipen uit hun schuilplaats en moeten dikwijls een straat dwarsen. Dit gaat traag, de dieren zijn koudbloedig en vorderen slechts langzaam. Als een auto hun pad kruist is het altijd te laat want zelfs als ze niet verpletterd worden onder de wielen worden ze meegezogen onder het koetswerk en sterven een gewisse dood. Maar dit is gerekend zonder een strategisch reddingsplan onder de leiding van Jacqui Stragier en de hulp van een team vrijwilligers.

Samenwerkingsverband Natuurpunt – Milieuraad – Stad-Land-schap

Op de gekende oversteekplaatsen worden op regelmatige afstanden stalen pinnen in de grond geklopt, daaraan bevestigd men vangschermen in kippengaas of folie om de dieren de pas af te snijden of tenminste toch hun trek af te remmen.

Op grondgebied Izegem en Ingelmunster werd verleden jaar zo meer dan twee kilometer vangschermen geplaatst aan de Klare Gracht, het Rhodesgoed en Wallemote. Het materiaal werd aangekocht door de Milieuraad van Izegem.

Door tussenin emmers in te graven vang je ook amfibieën op maar er moet wel een stokje in steken zodat per ongeluk gevangen muizen kunnen ontsnappen. Het installeren van de vangschermen is een arbeidsintensieve klus en hierin komt Stad-Land-schap 't Westvlaamse hart Natuurpunt tegemoet.

'KIJK PUIT' campagne

Door hun ligging maken Izegem en Ingelmunster deel uit van het samenwerkingsverband Stad-Land-schap 't West-Vlaamse hart dat 9 gemeenten in Midden-West-Vlaanderen bundelt om samen te werken op het vlak van landschapsopbouw, attractiviteit en belevingswaarde in de regio. Om de leefbaarheid en de belevingswaarde van de regio te verhogen zoekt Stad-Land-schap mogelijkheden en impulsen op het domein van o.a. landschap, natuur, recreatie en educatie. In deze optiek lanceerden ze de kijk puit campagne. Kijk Puit-mascotte / Kijk Puit-community en nogmaals ... Een kleurrijke Kijk Puit-campagne.

Zo engageren zij de beschutte werkplaats De Lochting vzw om de vangschermen langs de wegen te installeren. De Milieuraad zorgt voor leuke fluo-hesjes bedrukt met de kijk puit mascotte en voor nachtlampen voor de vrijwilligers - veiligheid gaat vóór alles. In de stadskrant van Izegem en Ingelmunster lanceert Natuurpunt De Buizerd in januari 2015 al een oproep naar vrijwilligers toe. Verder werken Natuurpunt De Buizerd, de Milieuraad Izegem en Stad-Land-schap samen rond informatiesessies in januari, aankopen van materiaal, het plaatsen van campagneborden om chauffeurs aan te manen om het gaspedaal te lossen, maken en bedelen van folders, een regionaal poelenplan... Zo groeit er een hechte kijk puit community.

Het team van Pad & Co

Een kleurrijke kijk puit campagne mag er zijn, maar het redden van de amfibieën staat of valt met de ploeg vrijwilligers van pad & co die vanaf half februari tot eind april paraat staan. Bij ideale weersomstandigheden en eens de duisternis gevallen doen per overzetplaats 2 vrijwilligers de ronde. De omgevingstemperatuur wordt genoteerd bij de start en op het einde. De rijweg en de vangschermen worden aan weerszijden

© Pal Deleersnijder

gecontroleerd, de diertjes worden voorzichtig in een emmer gezet om ze dan zo dicht mogelijk bij de nabije poel vrij te laten. Per overzetplaats worden de aantallen genoteerd en doorgegeven op het paddenportaal. Stad-Land-schap publiceert de resultaten en houdt statistieken bij. De informatiesessies in januari leveren telkens nieuwe overzetters op. Via scholen bereik je het jonge volkje en via deze piste nemen soms hele gezinnen deel aan de paddenoverzet.

Nieuwe initiatieven stimuleren.

Er wordt gewerkt rond poelen-inventarisatie, een poelenplan, informatieavonden om wegwijs te worden in de wereld van de amfibieën en last but not least het spannende werk te velde. Hierbij wordt stevast een natje en een droogje geserveerd. Zo is iedere samenkomst van het team een klein feestje. Een vrijwilliger moet je verdienen. Een fuikenavond in combinatie met een streekbiertjesavond - moet kunnen. Alles voor de team spirit!

Interesse?

Wil je meewerken aan de amfibieënoverzet in jouw omgeving? Zijn er poelen in je omgeving die meer aandacht verdienen? Wil je aansluiten bij een bestaand team van overzetters? Wens je zelf een team op te starten? Wend je tot jacqui.stragier@telenet.be of hans@natuurkoepel.be.

Meer weten: www.paddenportaal.be ■

"IN BEELD" GAAT VOOR DE KOMENDE JAARGANG OP ZOEK NAAR NIEUWE NATUUR IN ONZE REGIO OF NATUUR DIE EEN HEUSE ONTWIKKELING HEEFT ONDERGAAN. HEB JIJ OUDE FOTO'S VAN GEBIEDEN DIE INMIDDELS ZIJN UITGEGROEID TOT KLEINE PARELTJES IN ONZE STREEK, STUUR ZE DAN ZEKER DOOR NAAR ONZE REDACTIE: KLIMOP@NATUURKOEPEL.BE!

DE GAVERS HARELBEKE KIJKHUT DE FUUT

Nu het provinciaal domein De Gavers een grondige facelift heeft ondergaan, starten we deze rubriek met een beeld uit de jaren '70: zonder de kijkhut op het topje van de heuvel, zou dit ondergesneeuwde landschap op de Gavers allicht onherkenbaar zijn. Hoewel de vorm van de plas is gebleven, was er van struik- en bosvegetatie rond de Gavers nauwelijks sprake. Het bordje met het waterhoentje dat moest aangeven dat je het waterwild niet mocht storen, is inmiddels vervangen door een heus infopaneel waarop het Wouwaapje als trotse broedvogel prijkt. Wie had dat toen durven dromen? Twee van de pioniers van natuurwerkgroep de Gavers zijn Michel Lagae die toen voorzitter was en Richard Beernaert die de eerste conservator van het reservaat was. De kijkhut staat er nog steeds, maar is door de dichte begroeiing enkel nog vanover het water te zien. Ook Richard is nog dagelijks op de Gavers te vinden met zijn kompaan van het eerste uur Marcel Bloeyaert. Samen vormen zij ook een tandem in het bestuur van de kerkuilenwerkgroep.

←←HUIDIGE INGANG NAAR DE KIJKHUT

© Yves Hoebeke

←KIJKHUT DE FUUT

© Francis Pattyn

↓ KIJKHUT DE FUUT BEGIN JAREN '70
VANAF HET PONTON

© Marcel Bloeyaert

Landschapswandeling in Aalbeke

BERNARD DECOCK

De wandelafstand bedraagt 9,5 km met een alternatief om het traject tot 7,5 km te beperken. Men mag rekenen op een wandelduur van ongeveer 2u30 min. Enkele stukken zijn onverhard zodat goede wandelschoenen aan te raden zijn. We krijgen een typisch landschap van zacht glooiende heuvels onder de voeten waar de maritieme klei door de zandleemlaag priemt. Geologisch gezien spreken we van de Klei van Aalbeke die een deel is van de formatie van Kortrijk (een deel van het Ieperiaans bekken). De Aalbeekse klei is een vrij homogene, maritieme klei uit het Ypersiaan (Vroeg-Eoceen, zo'n 52 miljoen jaren oud) die vooral gebruikt wordt om dakpannen te maken. Het agrarische landschap werd door

de aanleg van de E17 (1966-1968) en het E17-E430-klaverblad (1977) grondig verminkt. De E17-snelweg snijdt soms tot 15 meter diep in het landschap. Tot overmaat van ramp werd later nog eens 72 ha ruimte voor het transportcentrum LAR verkwanseld (LAR wordt binnenkort met 17 ha beton uitgebreid). Naast de hoge fabrieksschouwen van de pannenfabric domineert het monument De Sjouwer aan de horizon. De betonnen zuil van ongeveer 35 meter hoog werd in 1974 opgericht ter ere van de seizoenarbeiders (trimards of Franschmans) die naar Nord-Pas-de-Calais trokken om er seizoenarbeid te gaan verrichten. Vele seizoenarbeiders werden met een scheef oog bekeken omdat sommigen ervan in Frankrijk

met een andere vrouw samenleefden.

In vroegere tijden kwam men naar Aalbeke om er bij Sint-Cornelius te dienen voor kiekens en keuns. Vandaag de dag is het bourgon-disch restaurant St.-Cornil (een verfransing van Sint-Cornelius) de trekpleister bij uitstek geworden. Aal, of liever Ael, zou een ontkennend voorvoegsel zijn zodat Aalbeke als zonder beek te lezen valt. We vertrekken op de parkeerplaats aan de Sint-Corneliuskerk te Aalbeke. Rond de kerk bevond zich vroeger een typisch Vlaams kerkhof. Enkele restanten ervan kun je nog langs de buitenmuren van de kerk vinden. Aan de straatkrant bevindt zich een calvarie (beeldengroep op een natuurstenen sokkel – 1841).

1. We nemen het straatje tussen Restaurant St-Georges en Volkscafé De Sportwereld en komen zo op Aalbekeplaats terecht. We blijven rechtdoor stappen en merken al snel aan de linkerkant een beluikachtig steegje van vijf 19de-eeuwse arbeidershuisjes (Aalbekeplaats 10-14) op. We negeren dit straatje en wandelen St-Cornil en het OC Aalbeke voorbij. We komen de Krugerstraat in (De Ommegangstraat links laten liggen).

2. We dwarsen de Lijsterstraat en nemen het voetpad dat achter het recent gebouwde woon-zorgcentrum De Weister loopt. Het woon-zorgcentrum De Weister is een kleinschalige woonvorm die de bewoners een ruime bewegingsvrijheid garandeert. Het Kortrijks gezegde 'zijne weistre hebben' betekent armslag hebben, ruimte hebben om te bewegen. Voor ons zien we al hoe sterk de autowegen (hier de E430: verbinding Zeebrugge – Doornik) het landschap gaan bepalen. Op het einde van het voetpad vinden we een kapelletje waarvan het kruis op de nok betere tijden heeft gekend.

3. We slaan links de Kapelhoekstraat in en stappen dra de Kapelhoekhoeve voorbij. Opgelet in de bocht voor aankomend verkeer van soms al te dulle autobestuurders. Voor ons, ietwat links, zal het Preshoekbos langzaam in het vizier komen te liggen. Bij het naderen van de brug over de E17 zie je links het monument De Sjouwer uit het landschap oprijzen. Op de brug staande, aanschouwen we de waanzin van het ruimtebeslag van autowegen. We laten snel deze woestenij van beton en menselijke razernij achter ons

en zijn verheugd als we links via een voetgangerssluis de eerste aanplant van een deel van het Preshoekbos mogen instappen. Het stukje bos dat we instappen werd in 2002 aangeplant. De begeleidende struiklaag van Gelderse roos, veldesdoorn, meidoorn, sleedoorn en hazelaars is al flink uitgegroeid. Het gemengde bos is samengesteld uit zomereik, gewone es, zwarte els, haagbeuk, berk en beuk.

4. We wandelen naar een eerste kleine, verweerde oranje-rode paal (Fluxys) toe, om vervolgens rechts een ruime wandelgang in te slaan. Op het einde van deze wandelgang stappen we rechts langs de zoom van het bos om ten slotte aan een voetgangerssluis in de Preisbergstraat aan te komen.

5. We volgen de Preisbergstraat naar links tot aan de Preisberghoeve. We slaan rechts een klein doodlopend straatje in. Aan de rechterkant zien we weer stukken van het Preshoekbos. Het straatje mondt uit op een stapsteentje dat we ter hoogte van een es naar rechts zullen verlaten (een onverlaat heeft daar een klein bordje geen wandelaars gehangen - we negeren die grap vrolijk.). We stappen de Preshoekwegel in. Het onverharde pad loopt uit op een brede wandelgang. We gaan naar links en krijgen een afsluiting in zicht.

6. We stappen de wandelgang die langs de afsluiting voert naar rechts in en verlaten het pad waar het een verharde weg begint te raken. Je kunt daar een bordje met de vermelding Preshoekwegel, voetweg nr. 23 zien hangen. We volgen de

verharde weg naar links. De weg zal in een geasfalteerde weg overgaan. We blijven de weg naar links volgen tot we aan het welkomstbord van het Preshoekbos belanden.

7.

We gaan na het bord links het bos in (Fiete's dreef) en houden rechts in de wandelgang. We gaan op naar de Lauwsestraat. We steken de Lauwsestraat over en dalen een trap af die ons op een MTB-pad zal brengen. Het pad zal snel naar links afzwenken.

8.

Het pad voert ons over een metalen rooster, we laten een afslag naar rechts liggen en stappen rechtdoor om vervolgens naar links mee te volgen. We volgen het pad nog een tijdje mee om het uiteindelijk rechts te laten liggen en naar een prikkeldraad afsluiting hogerop te wandelen. We krijgen de Sjouwer recht voor ons in het vizier. Links van ons ligt de kleiafgraving De Kobbe. Wie een zicht op deze afgraving wil krijgen, dient een honderdtal meter naar links te gaan. Via het struikgewas en andere ruigtes krijgt men ten slotte de groeve te zien. De laatste kleireserves worden nu nog ontgonnen en zullen na opvulling met inerte materialen (grond, stenenmiskbaksels...) en afdekking geïntegreerd worden in het bosgebied. De wandeling voert ons naar rechts. We merken rechts het geboortebos 2008 op. We blijven doorstappen totdat we via een houten bareel in de Oude Aalbekestraat uitkomen.

9.

We slaan links de Oude Aalbekestraat in en laten de Kleine Molenstraat rechts liggen. We stappen de Kobbestraat in tot we de Brumierstraat inwandelen. De naam Brumier werd afgeleid van de wijknaam Bramier in Lauwe. We komen terecht bovenaan De Kobbe (53,75 m), één van de hoogste punten van Aalbeke.

10.

We laten de Kobbestraat links liggen en stappen verder de Brumierstraat in. Rechts bemerken we het ruimtebeslag van

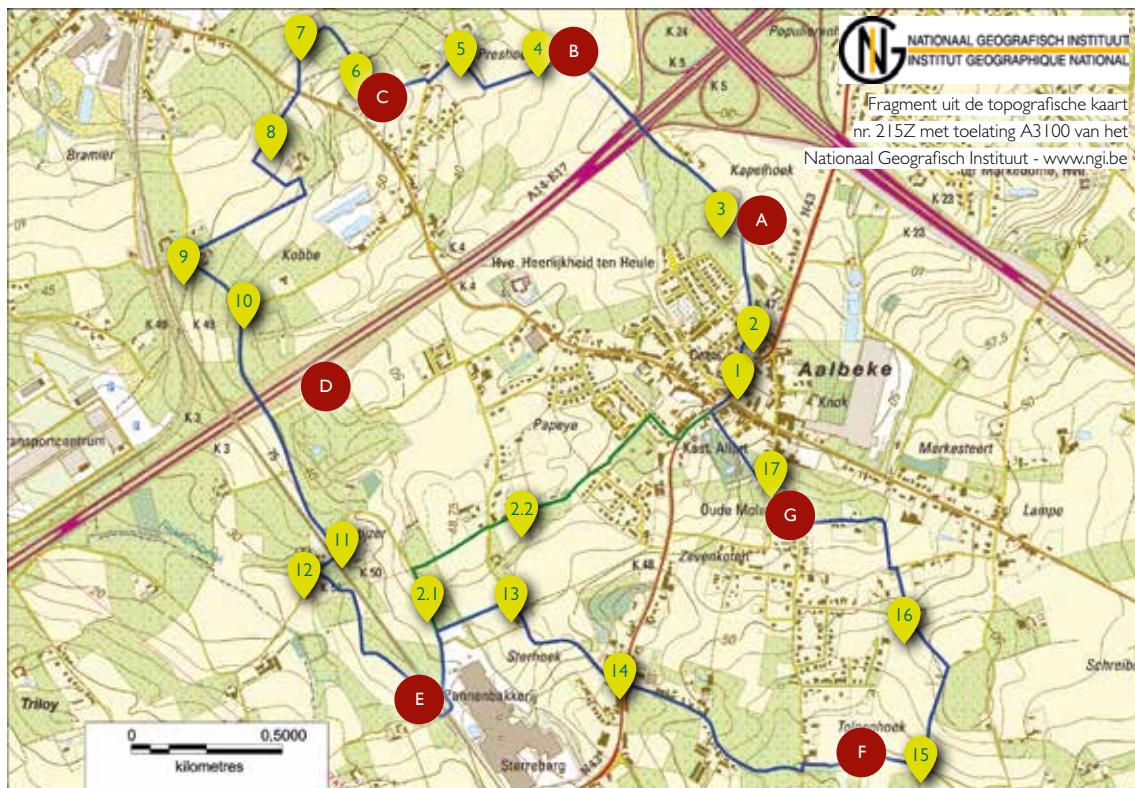
transportcentrum LAR. We stappen over de brug van de E17. Links krijgen we De Sjouwer volledig in beeld. Het monument staat op een stapeling van 11 ha afgegraven grond. Aan de voet van het monument staat een eeuwig groene boom die je in geen enkele plantengids zal aantreffen. Wie tot aan de voet van de toren wil gaan kan de Burg. Margt (Margot)-straat opgaan. Om de natuurliefhebbers die de zeldzame boom willen gaan bestuderen een ontgoocheling te besparen melden we dat de boom een telecommunicatiemast is, die met groene kunststof gecamoufleerd werd. Laat deze boom een aandenken zijn aan de loze plannen om de heuvel te bebossen om terug het Potijzerbos te laten herrijzen.

11.

We wandelen de Brumierstraat af (alle zijstraten negeren) totdat de straat in een tweesprong splitst. Hier houden we rechts. Vervolgens laten we links een doodlopende weg liggen en volgen de Brumierstraat (4-6-11-13) tot onder de spoorweg door. Juist voor Avanco Adventure (rechts), gaan we links een met kiezelstenen verharde weg op. Deze weg loopt aanvankelijk vrijwel parallel met de spoorweglijn.

12.

We volgen de grindweg totdat deze op een weg uitloopt (De Blauwkasteelstraat). We slaan naar links af en stappen terug onder de spoorweg door. We komen aan een stapelplaats van een pannenfabriek ('t pannekot in de volksmond) voorbij. De mechanische pannenfabriek De Sterreberg werd in 1907-1908 opgericht door Ernest Dumolin. De Sterreberg verwijst naar een samenkomst van wegen in een eertijds Sterrebos. Links wordt de weg met knotwilgen afgezoomd. We wandelen tot de Blauwkasteelstraat naar rechts zwenkt. Recht voor ons vinden we de Brumierstraat terug. Wie opteert voor de ingekorte wandeling stapt rechtdoor de Brumierstraat in (zie punt Traject 2 van de beschrijving). Wie kiest voor het volledige traject volgt de Blauwkasteelstraat mee naar rechts. We blijven de straat volgen en komen vervolgens in de Doomanstraat uit.

A

B

E

C

D

G

F

© Bernard Decock

13. Vlaanderen telt verschillende Dooman-straten. Het element dood in de toponymie verwijst naar een slechte kwaliteit van de grond. Dooman staat hier voor een meers die ongeveer anderhalve meter lager ligt dan de omringende gronden en één van de laagst gelegen plaatsen in Aalbeke (amper 25 m boven de zeespiegel) is. De dooman ligt links achter de Dooman-hoeve. We gaan evenwel hogerop en nemen de Dooman-sstraat naar rechts. We volgen de straat tot we aan de Moeskroensesteenweg uitkomen.

14. We dwarsen de Moeskroensesteenweg en stappen de Schorbeekstraat in. We wandelen de Schorbeekstraat af totdat we aan de Luignestraat komen. Aan de overkant van de weg bevindt zich een zuiveringsinstallatie voor rioolwater (bouwjaar 1997). We steken schuin links de straat over en nemen een stapsteentje (juist voor huisnummer 169). Op het einde van het pad komen we in de Kruisboomstraat terecht. We vermijden de Kruisboomstraat en zoeken een stapsteentje links op (bordje de minne volgen).

15. Het pad voert ons terug naar een hoogtepunt (52,5 m). We krijgen hier een mooi zicht op Rollegem. We bevinden ons in een overgangsgebied van het Leie-bekken naar het BovenSchelde-bekken. We dalen links de Talpenhoekstraat af. Een talp is een dialectwoord voor mol.

16. We slaan rechts de Steertstraat in. We blijven de Steertstraat volgen, we blijven links houden en komen dan terug in de Luignestraat uit. Voor ons doemt de Hoogmolen op. We gaan de richting van de Hoogmolen uit en negeren de Zevekotestraat. De Hoogmolen is een houten staakmolen uit 1717 die tot 1967 als graanmolen werd gebruikt. De datum 1717 is terug te vinden op de steenlijst. De molen werd in 1993-1995 gerestaureerd. We volgen verder de

Luignestraat tot we links tussen het groen de Allartbosweg vinden.

17. We slaan de Allartbosweg in. De weg is een oude kerk- en processieweg. Links van ons ligt het park van het kasteel van Allart. Het kasteel werd begin 1800 opgetrokken in laat-classicistische stijl. Het werd genoemd naar de Franse industrieel en ingenieur Georges Allart, die er in 1909 kwam wonen. Op het einde van Allartbosweg vinden we de dorpskom van Aalbeke terug.

KORTER TRAJECT, TRAJECT2. (ZIE PUNT 12 VAN HET LANGERE TRAJECT).

2-1. We volgen de Brumierstraat vanaf de Blauwkasteelstraat totdat we rechts een stapsteentje Papeyeweg tegenkomen. We slaan de Papeyeweg in. De weg kruist de Doomanstraat (voor het begrip Dooman, zie punt 12 van het langere traject). Rechts zien we de Doomanhoeve liggen en het laaggelegen gebied achter de hoeve is de dooman.

2-2. We blijven de Papeyeweg volgen, laten de Papeyedreef rechts liggen en komen aan een voetbalveld voorbij. De weg mondt uit in de Garenwinderstraat. We gaan rechts de straat in en komen aan de Moeskroensesteenweg uit. We slaan links af en komen terug de dorpskom van Aalbeke binnen.

ERWIN DECOENE

■ De Vaarttalluds

Welkom bij de 5de 'Landschap in beeld'.

Deze keer rust onze lens op een haast volledig kunstmatig landschap. Eerder hebben we ons steeds gericht op landschappen die oorspronkelijk door de natuur zijn gevormd en pas nadien – meestal ingrijpend – door de mens zijn aangepast. Deze keer zitten we voor het eerst in een landschap dat hoofdzakelijk is gevormd door de mens. Pas later nam de natuur het wat over.

De foto's zijn gemaakt op 2 locaties (zie kaartje) met een goed uitzicht op de kunstmatige hellingen – de 'Vaarttalluds dus' – langs het kanaal Bossuit-Kortrijk tussen Moen en Knokke (Zwevegem).

Eerst een woordje geschiedenis want dat is hier wel op zijn plaats. Het kanaal Bossuit-Kortrijk verbindt de Schelde en de Henegouwse kanalen met de Leie bij Kortrijk zodat binnenschepen tussen Kortrijk en Doornik kunnen varen zonder lange omweg via Gent. Het kanaal is gebouwd in 2 fasen. In de periode 1857-1861 werd de eerste fase gerealiseerd. Bij de bouw van het kanaal moest men het heuvelende land (de waterscheiding) tussen Leie en Schelde passeren. Uiteraard is dit het gemakkelijkst – en het goedkoopst – te realiseren op de plek waar het minst graafwerk nodig is, d.w.z. waar de heuvels het laagst zijn. In Moen bouwde men zelfs een scheepstunnel – met een lengte van ruim 600m – om lang aanslepend en duur manueel graafwerk te vermijden. Een 100 jaar later werd het kanaal verbreed en

uitgediept, waarbij de scheepstunnel geloopt werd en vervangen door een brede uitgraving doorheen de heuvel (zie foto 5). Hierbij zijn brede hellingen of taluds aangelegd. De taluds ontstonden dus door uitgraving van de sedimentlagen waaruit de heuvel is opgebouwd. Van het oude kanaal rest nog een oude geul met het geklasseerd en verwaarloosd St. Pietersbrugje.

Foto 1 toont ons een doordeweeks ochtendzicht over het kanaal en de taluds vanaf de smalspoorbrug die de Kwatanestraat over het kanaal leidt. We kijken haast pal zuid. Het kanaal loopt hier van zuidzuidoost naar noordnoordwest. Door deze oriëntatie krijgt het talud aan de westzijde van het kanaal minder rechtstreekse zonneschijn dan het talud aan de oostzijde. Het verste punt in beeld ligt op $\pm 1,25\text{km}$ afstand. Vaag zichtbaar ($\pm 1\text{km}$ ver) en iets links van het midden zien we de monding van de 19de-eeuwse vaargeul. Foto 5 dateert uit 1970 en toont ongeveer dezelfde omgeving tijdens de sloop

Foto's 1-2-3-4:
© Dirk Libbrecht
Foto 5: © archief WenZ

van de scheepstunnel.

Aan beide kanten van het kanaal is een jaagpad en beide oevers zijn versterkt met betonelementen (niet langs de westelijke locatie met de oude scheepstunnel). Oeverplanten ontbreken dan ook op tal van plaatsen. Het kanaal is breed wat normaal is voor een kanaal dat gemoderniseerd is begin jaren 70. Er is echter geen spoor van scheepvaart. De vrachtrafik op het kanaal valt inderdaad nogal tegen vergeleken met de trafik op bijv. de Leie of de Schelde. We stellen vast dat het kanaal ons een paar mooi vlakke paden oplevert in een mooie groene en rustige setting, met langs beide zijden beboste taluds in diverse gradaties. Foto's 2, 3 & 4 zijn genomen op één en dezelfde locatie, nl. op het jaagpad aan de westzijde van het kanaal nabij het punt waar de geul van het 19de-eeuwse kanaal aansluit op het 20ste-eeuwse kanaal. De foto's geven een beeld van het landschap vanuit het laagste punt in dat landschap uitkijkend over het water. Foto's 2 & 3 tonen aan de overzijde van het kanaal achtereenvolgens een betonnen oever, een smalle vlakke strook (met het jaagpad) en een redelijk steile helling (het oostelijke talud) die over gaat in de oorspronkelijke helling van de flank van de Keiberg. De hellingen van de Vaarttaluds overbruggen tussen het wateroppervlak en de rand van de taluds een hoogteverschil van 10 tot 15m, over een afstand van ± 55 m. De natuurlijke flank van de Keiberg (niet in beeld) is veel minder steil, nl. 10m over een afstand van ruim 150m. Het oostelijke Vaarttalud is begroeid met grassen, kruiden, struiken en jong bos. Foto 4 toont rechts de smallere 19de-eeuwse vaargeul (tot 300 ton) en links de bredere, 20ste-eeuwse geul (tot 1250 ton).

Als we de foto's onderling vergelijken dan valt op dat aan de schaduwrijkere westzijde meer het uitzicht heeft van een gemengd, 'oud' loofbos terwijl aan de oostzijde meer grasland en jong bos voorkomt. In de regio is de natuurlijke climaxvegetatie normaal gezien bos. Sinds de modernisering van het kanaal in de jaren 70 zou je dus op de taluds een spontane verbossing mogen verwachten. Jong uitzend bos en kruidachtige vegetatie zou dus al lang verdwenen moeten zijn ten gunste van gemengd loofbos. De natuur op de Vaarttaluds wordt dan ook beheerd (door Natuurpunt Zwevegum) met het oog op het behoud van een zo groot mogelijke open ruimte en biodiversiteit.

Het aangepaste beheer van de taluds zorgt voor een bijzonder interessante en rijke fauna en flora, reeds zichtbaar zonder veel voorkennis. Vooral de rijke orchideeënflora is een publiekstrekker. De wandelingen met gids zijn dan ook een aanrader (zie <http://npz.natuurkoepel.be/NPZNatuur.htm>).

Het natuurpotentieel van de Vaarttaluds is hoog omdat bij de aanleg zandleem, ontkalkte & kalkhoudende klei zijn doorgraven en omdat er diverse watervoerende niveaus zijn aangesneden. Dat zorgt enerzijds voor een gevarieerde bodemsamenstelling

met klei, leem en zand op het talud en anderzijds voor lokaal, kalkrijke bodems en bronnetjes. De kleilagen beschermen het gebied enigszins tegen het doorsijpelen van meststoffen en pesticiden uit de aangrenzende landbouwgebieden. Alsof dat niet genoeg was, zorgt de oriëntatie van de hellingen en de bosrandbegroeiing ook nog voor een variatie in de hoeveelheid zon en neerslag. Kortom, de Vaarttaluds vormen een gebied met veel troeven op het gebied van natuurontwikkeling. Mits aangepast beheer, vinden zelfs zeer kieskeurige plantjes, insecten, enz... wel een plek naar hun gading.

Dat het wel degelijk het beheer is dat zorgt voor een groot deel van de biodiversiteit wordt duidelijk als je kijkt naar soortgelijke taluds in de regio. De taluds langs de E403 met een soortgelijke ondergrond, oriëntatie en grondwaterhuishouding zijn helaas bijlange niet zo interessant. ■

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

//6DE GEOLOGISCHE BUSUITSTAP TUSSEN BORINAGE EN PAJOTTENLAND

Op de grens tussen winter en lente bezoeken we de geologisch zeer interessante en veelzijdige streek rond het Kanaal Brussel-Charleroi. Hier verlaten we definitief de Vlaamse klei. Landschapshistorische waarden komen

traditiegetrouw zeer ruim aan bod en we vergeten uiteraard niet dat dit een Natuurpuntactiviteit is, met een aantal unieke wandeltrajecten. Voorjaarsaspecten en natuurlijke landschapselementen zullen er zeker zijn, hopelijk door zon overgoten...

Praktisch Zondag 29 maart, vertrek om 8u op de parking Syntra, Doorniksesteenweg 220, Kortrijk. We zijn terug om 19u. Zorg voor regenkledij, stevig schoeisel, picknick voor ganse dag (geplande café-stop op de middag). Gidsen zijn Dirk Libbrecht (hydroloog-geoloog), Erwin Decoene (geoloog) en Koen Himpe (landschaps-historicus).

Kostprijs 17 euro

Inschrijven Kan door een mailtje te sturen naar Hans Vermeersch (hans@natuurkoepel.be) met je naam en het aantal deelnemers. Het inschrijvingsgeld kan overgeschreven worden op BE45 7755 7540 1189, rekeningnummer van Natuurkoepel vzw, met vermelding 'Geologische busuitstap'. Opgepast, er kunnen maximaal 35 deelnemers inschrijven.

Meer info dirk.libbrecht@scarlet.be, erwin.d@telenet.be

ROELAND LIBEER

■ Waar zijn onze vlinders in de winter?

tuinhuis het geval zijn) en kunnen dan ook heel vroeg in het voorjaar al verschijnen en tot laat in het seizoen worden waargenomen. Dit betreft dan natuurlijk verschillende generaties.

De trekvlinders gaan overwinteren in warmere streken. Er is vooral veel terugtrek bij Atalanta, minder bij Distelvinder en Oranje luzernevlinder.

Bij het schrijven van dit artikel, op het einde van een 'warme' novemberdag wil zich af en toe nog eens een atalanta, oranje luzernevlinder of gehakkelde aurelia laten zien. Dit zijn dan ook wel de allerlaatste fladderaars bij onze dagvlinders. Waar zijn die juweeltjes dan naartoe tijdens de barre wintermaanden?

De meesten zijn helemaal niet weg, maar zijn goed verstopt. Een paar trekken terug naar warmere oorden.

Om de verschillende strategieën wat beter te begrijpen, kijken we best eerst nog eens naar de levenscyclus van een vlinder. Deze cyclus wordt gekenmerkt door een volledige gedaanteverwisseling of metamorfose. Uit het ei komt een rups die helemaal niet op het volwassen insect lijkt en zich ook vaak met andere dingen voedt. Die rupsen zijn echte vreters en ondergaan een aantal vervellingen zodat ze kunnen blijven groeien. Goed volgegeten kunnen de rupsen gaan verpoppen. Van buitenaf lijkt de

pop in rust, maar binnenin gebeurt een hele vormverandering. Als deze voltooid is kan het imago (de volwassen vlinder) zich vrij maken, drogen, een partner zoeken en zich voortplanten zodat de hele cyclus opnieuw kan beginnen.

In elk van deze stadia kan de vlinder de winter doorkomen. Het stadium bepaalt de manier waarop de levenscyclus aanvangt aan het begin van het jaar, maar ook de mogelijkheid voor het gebruik van voedselbronnen.

Vlinder (imago)

Dagpauwoog, Gehakkelde aurelia, Kleine vos en Citroenvlinder komen de winter als vlinder door. Ze kunnen hun overwinteringsplaats kiezen op een beschutte plaats (kan bij jou in het

Pop

De pop overwintert ofwel op een beschutte plek, vastgehecht aan een muur, steen of boom of in de strooisellaag ofwel is de pop zodanig stevig, dat hij op een eerder onbeschutte plek weer en wind kan doorstaan (bijvoorbeeld Landkaartje).

Van zodra het wat warmer wordt in het voorjaar, kan de ontwikkeling tot vlinder snel voltooid worden.

Rups

Als de rups al volgroeid is, overwintert deze op een beschutte plek of in een zelfgemaakte koker (Groot dikkopje) en kan bij kleine hoeveelheden warmte in het voorjaar overgaan tot het popstadium. De vlinder verschijnt dus iets later dan soorten die als pop overwinteren.

De meeste vlinders overwinteren als rupsen die half volgroeid zijn. Deze hebben dus een eefase in de herfst en in het vroege voorjaar. In het voorjaar is de voedingswaarde van de bladeren van de waardplant voedzamer en kunnen de rupsen heel snel groeien. De imago's vliegen vooral in de voorzomer. Het Bont zandoogje kan als volgroeide rups en als pop overwinteren.

✓ POP GROOT KOOLWITJE

© Rasbak

↓ EITJE EIKENPAGE

© Pieter Vantieghem

✓ GEHAKKELDE AURELIA

© Roeland Libeer

Ei

Als het eitje in het overwinteringsstadium is, dan kan er pas met eten begonnen worden als de plant begint te groeien. De vlinder zal dus pas later verschijnen. Voor de Eikenpage is dit juli-augustus, voor de Sleedoornpage augustus-september. Soms zijn de eitjes van deze soorten in de winter gemakkelijker te vinden dan de vlinder in de zomer. Het speuren naar eitjes van de Sleedoornpage ('mini-golfballetjes', foto) tijdens de winter op kale Sleedoorn, geeft vaak een veel beter idee over de verspreiding van de soort, dan het zoeken naar de imago's.

De opeenvolging van het verschijnen van de verschillende soorten dagvlinders heeft dus heel veel te maken met het overwinteringsstadium. Kennis van de verschillende manieren van overwintering kan ook erg behulpzaam zijn bij het opstellen van een goed beheer voor het leefgebied van bepaalde soorten. Het volledig bijartvlak maaien van een ruigte kan bijvoorbeeld het aantal Grote dikkopjes heel sterk tot volledig doen dalen.

Weg zijn onze vlinders 's winters dus niet, ze overleven alleen wat verstopt.

Een eerste warme zonnestraal in het voorjaar en we zien een eerste vlinder op een eerste terrasje. Lente houdt belofte in... ■

Dit artikel is een verwerking van de gegevens uit 'Dagvlinders in de Benelux' van Frits Bink.

ORANJE LUZERNEVLINDER
© Roeland Libeer

tabel met onze meest voorkomende dagvlinders

ei
rups
pop
vlinder
trekvlinder

Zwartsprietdikkopje	5 tot 15 eitjes bij elkaar in de schede van oude grashalm
Sleedoornpage	Ei bij een knop op een twijg van de waardplant (Prunus spp.)
Eikenpage	Ei op twijg van boom of struik
Groot dikkopje	Half volgroeide rups in het 3de of 4de stadium in een met spinsel versterkt kokertje halverwege de plant
Kleine vuurvlinder	Rups in 2de, 3de of 4de stadium in strooisellaag
Bruin blauwtje	Kleine rups in 3de stadium in strooisellaag
Icarusblauwtje	Rups in 3de stadium in strooisellaag
Hooibeestje	Rups in 2de, 3de of 4de stadium in graspol
Oranje zandoogje	Klein rupsje in 2de of 3de stadium, verscholen in graspol
Bruin zandoogje	rups in 2de, 3de of 4de stadium, verscholen in graspol
Bont zandoogje	Rups in graspol of als pop hangend aan een stengel in de kruidlaag
Koninginnepage	Pop, bevestigd aan steen, boomstam of tak
Oranjetipje	Pop, bevestigd aan een dorre stengel laag bij de grond
Groot koolwitje	Pop, bevestigd aan een muur, steen of boomstam
Klein koolwitje	Pop, bevestigd aan een muur, steen of boomstam
Klein geaderd witje	Pop, bevestigd aan een muur, steen of boomstam
Boomblauwtje	Pop in strooisellaag onder een dor blad
Landkaartje	Pop, hangend in de kruidlaag aan willekeurig voorwerp
Dagpauwoog	Vlinder op beschutte plek (onverwarmd gebouw, holle boom)
Kleine vos	Vlinder op beschutte plek (onverwarmd gebouw, holle boom)
Gehakkelde aurelia	Vlinder; verscholen onder takkenbos, in een holle boom of onverwarmd gebouw
Citroenvlinder	Vlinder; onder een struik of in een pol gras dicht bij de grond
Oranje luzernevlinder	Trekvlinder
Atalanta	Trekvlinder
Distelvlinder	Trekvlinder

WILLY HERREMÁN

■ Walstroleeuwenbek in Kortrijkstad

Op zondag 14 september 2014 vond er in Kortrijk Stad een wandeling plaats met als thema: “Wilde planten in de stad” (foto 1). Deze was georganiseerd door onze plantenwerkgroep in samenwerking met Natuurpunt afdeling Kortrijk.

Tijdens de voorbereiding werden er enkele plantjes aangetroffen die vrij vlug op naam konden gebracht worden, zoals de walstroleeuwenbek (*Linaria purpurea*) (foto 2). Dit is een prachtige aanwinst voor de Kortrijkse verstedelijkte flora. De plant is van hetzelfde geslacht als het mooie vlasbekje (*Linaria vulgaris*).

Walstroleeuwenbek is een van oorsprong een mediterrane plant die vanuit de tuinen verwildert en recent in Vlaanderen tracht in te burgeren. Ze werd in elk geval nog niet vermeld in de jongste uitgave van de “Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest” (2006, Instituut voor natuurbehoud- en bosonderzoek en de Nationale Plantentuin van België).

De planten groeiden in de spleet tussen het asfalt en de kademuur van de Leie aan de Verzetskaai. Ze staan inderdaad bij voorkeur op het voetpad tegen gevelmuren. Naast paarse exemplaren kunnen ook roze bloeiwijzen voorkomen.

Het vermelden waard is dat tijdens de wandeling

ook nog andere interessante soorten werden aangetroffen zoals Amerikaanse kruidkers (*Lepidium virginicum*), klein glaskruid (*Parietaria judaica*), kleine bergsteentijm (*Clinopodium calamintha*), muurfijnstraal (*Erigeron karvinskianus*), schijnaardbei (*Potentilla indica*), straatliefdegras (*Eragrostis pilosa*), zilte schijnsparrie (*Spergularia salina*) en zomerfijnstraal (*Erigeron annuus*).

Voor de plantenliefhebbers zijn de oude kaaimeuren langs de Leie dus een ware ontdekkingsreis. ■

Foto's: © Luc Van Cauwenberg.

DE PLANTENWERKGROEP ZUID-WEST-VLAANDEREN ORGANISEERT:

Cursus schermbloemen en composieten

Gewone pastinaak
© Bioweb

Schermbloemen en composieten zijn evolutionair gezien nauw verwant, maar als er twee plantenfamilies zijn die veel natuurgidsen een punthoofd bezorgen bij het op naam brengen, zijn het wel deze schermbloemen en de composieten. Reden? Beide families bevatten talrijke soorten die qua bouw zo sterk overeenkomen dat het onbegonnen werk lijkt ze uiteen te houden. Neem je een traditionele flora bij de hand dan wordt meestal meteen naar de kenmerken van de vruchten gevraagd. Ben je te vroeg voor vruchten, dan heb je gewoon pech! Soms helpen biotoop en bloeitijd.

Graag willen we je met kleine hulpmiddelen en trucjes deze planten leren herkennen.

Schermbloemen hebben hun vaste waarde in keuken en kruidengeneeskunde. Daarbij denken we aan selder, lavas, kervel, peterselie, maar ook aan anijs, venkel, karwij en dille. De wilde peen

was de oervorm van onze wortel (carote). Enkelen onder hen zijn berucht om hun giftigheid zoals dille kervel, waterscheerling en gevlekte scheerling (giftbeker voor Socrates).

Composieten zorgen bij de groenten voor vele slasoorten, andijvie, witlof, cichorei en artisjok. In de plantenapotheek hebben mariadistel, arnica, kamille en calendula of goudsbloem nog altijd een grote waarde. Jacobskruid en absintalsem kregen echter een slechte reputatie. Voor veel personen is het herkennen van gele composieten als havikskruiden, streepzaad, biggenkruid, leeuwentand, paardenbloemen en de vele distels een uitdaging!

Twee lesavonden: vrijdag 30 januari en 6 februari 2015: stipt om 19.30 u, einde om 22.30 uur

Lesgever: Hans Vermeulen, medewerker bij Natuurpunt Educatie

Waar: HOF TE COUCX, Marionetten 12, 8500 KORTRIJK (inrit ENKEL via Cannaert-

straat tegenover nr. 33 Kortrijk).
Deelnemers: (één prijs voor beide avonden samen) overschrijving van 14,00 euro (leden Natuurpunt mét lidnummer aub) of 18,00 euro (niet-leden) op rekening PLANTENWERKGROEP ZUID-WEST-VLAANDEREN IBAN BE15 9790 7934 8530
p.a. Standaardmolen 20 8520 Kuurne (53+76 blz.) is te verkrijgen voor 10,00 euro (mee overschrijven)
Graag mailtje ter bevestiging naar dheyne.erika@scarlet.be
Contact: Dirk Dubois 056 355 775 en D'heyne Erika 056 719 544.

De plantenwerkgroep heeft voor 2015 een programma klaar om de opgedane kennis in de praktijk te toetsen.

Stip nu volgende data reeds aan in je agenda:

Zondag 26 april 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Planteninventarisatie van de Warande (grens Heule/Kortrijk) deel 1.

Zondag 31 mei 2015 08.00 u tot 19.00 u:

Bezoek Franse duinen en Hannecartbos /Ter Yde Oostduinkerke

Zaterdag 6 juni 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Wandeling in het provinciaal domein Baliekouter Wakken met aandacht voor de grassen, schermbloemen en composieten

Zaterdag 20 juni 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Op zoek naar bloeiende grassen

Zondag 12 juli 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Wandeling in het stadsgroen Marionetten Kortrijk

Vrijdag 14 augustus 2015 17.00 u tot 19.30 u:

Planteninventarisatie van de Warande (grens Heule/Kortrijk) deel 2

Zaterdag 22 augustus 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Bermenwandeling in Aalbeke

Zondag 13 september 2015 14.30 u tot 17.00 u:

Wilde planten in de stad

//CURSUS NATUURGIDS IN HARELBEKE

De vorming Natuurgids is een brede, gedegen opleiding gericht op het herkennen, begrijpen en vertalen van de natuur. Herkennen door het leren determineren van planten, dieren, vogels, ongewervelden en bijvoorbeeld wateronderzoek. Begrijpen door theorie en excursies rond thema's als ecologie, planten, dieren, landschappen en het fysisch milieu (alle niet-levende factoren). Vertalen door kennis te maken met verschillende werkvormen en vaardigheden te ontwikkelen om met groepen volwassenen en gezinnen aan de slag te gaan.

Daarnaast scherp je je eigen natuurkennis aan door een terreinstudie te maken, daarvoor neem je een zelfgekozen gebied onder de loep. Met de resultaten ervan laat je een groep kennismaken, tijdens een door jou voorbereide educatieve activiteit.

Deze opleiding bestaat uit 30 activiteiten waarvan de helft excursies en is erkend als specialisatie binnen de gidsopleiding van Toerisme Vlaanderen.

Praktisch

De activiteiten gaan door op zaterdag van 9u tot 12u, van 21 maart 2015 tot december 2015. Uitzonderlijk wordt er op woensdagavond les gegeven. De infoavond valt op woensdag 25 februari om 19u. De cursus gaat door in het Bezoekerscentrum De Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke.

Kostprijs

Het inschrijfgeld bedraagt 220 euro. Als je ooit eerder een cursus natuurgids volgde, betaal je maar 100 euro.

Meer info en inschrijven www.c-v-n.be of via Ann D'heenede, ann.dheenede@c-v-n.be of 050 80 57 26

**ACTIVITEIT
IN DE KIJKER**

CHRISTINE HANSSENS

MAGDA AMEYE

Foto's: © Magda Ameye en Christine Hanssens

ONLANGS ONTDEKTE MAGDA AMEYE TRUFFELS BIJ HAAR THUIS EN HIER VOLGT HAAR VERHAAL:

Truffels in mijn serre!

Tijdens het tuinieren in mijn tunnelserre stootte ik met de spitvork op een witte knol (26 gram) (Fig. 1). Heel verrast raapte ik de knol op en bekeek hem aandachtig. Ik had hem geraakt met de spitvork en een schijfje was losgeraakt. Ik rook eraan en herkende onmiddellijk de paddenstoelengeur. De grillige en knoestige vorm deed me denken aan een truffel (Fig. 2).

Mijn interesse was gewekt, ik wou echt weten wat ik ontdekt had.

Dieter Slos (medewerker aan de Unief te Gent). Ik stuurde hem enkele foto's (ook van de doorsnede) en dezelfde dag kreeg ik bevestiging: het ging om een Tuber. Maar om de soort te bepalen was er microscopisch onderzoek nodig. Ondertussen had ik er nog 2 gevonden, zelfs een kanjer van 55 gram (Fig. 3).

iets speciaals

Bij de zoektocht op het internet kwam ik wel de groeiomstandigheden van truffels te weet: zandgrond, kalk, boomwortels ... en ja, dat alles heb ik hier. Toen was er zekerheid: ik had een truffel gevonden!

Blij en héél opgewonden was ik, van in het begin had ik het gevoel: dit is iets speciaals. De volgende stap: wie kan me nu verder helpen?

In KLIMOP had ik gelezen dat er paddenstoelenwandelingen doorgingen en zo kwam ik bij Christine Hanssens terecht. Ook zij vond mijn vondst speciaal en gaf me het e-mailadres van

Tuber maculatum

Op een paddenstoelenwandeling gaf ik de truffels door aan Christine, die ze op haar beurt aan Dieter Slos bezorgde. Mijn nieuwsgierigheid groeide en na vier weken kwam het verlossende antwoord: de **gevlekte truffel** (*Tuber maculatum*).

Toen heb ik samen met Christine en Freddy de resterende truffels gezocht en er werden foto's genomen.

Sinds half augustus tot begin november heb ik in totaal 29 truffels gevonden (Fig. 5).

Hoe ze er gekomen zijn, is me

een raadsel. Drie jaar geleden heb ik in dat deel van de serre de grond vernieuwd met eigen compost (afval van moestuin, siertuin en snoeihout). Vorig jaar had ik wel wat extra kalk gestrooid en paardenmest gebruikt. Verder strooi ik enkel bieststoffen. De truffels groeien in een beperkte zone van 80 cm². Naast mijn serre staan dennen en hazelaars en hun wortels groeien door onder de serre. Uiteraard ben ik benieuwd of er nog mensen dergelijke truffels in Vlaanderen vinden.

Ondertussen heb ik ook de sporen (Fig. 6) van deze truffel kunnen bekijken bij vergroting 50x. Op Fig. 7 zien we ze bij vergroting 400x. Ze zijn effenaf prachtig en zeer typisch. Bijzonder is eveneens dat ze meestal per 2 ingekapseld zitten. *Tuber maculatum* (gevlekte truffel) is niet eetbaar. Hij smaakt bitter (proef enkel een klein stukje en spuug het uit!) en ruikt ietwat naar gearomatiseerd bleekwater. Toch is hij nauw verwant aan *Tuber borchii* (bleke truffel), een goed eetbare en bijzonder gewaardeerde soort.

Wat muizenkeutels ons vertellen

Truffels zijn mysterieuze zwammen die goed gekend zijn uit de gastronomie omwille van het bijzonder aroma en de heerlijke smaak van sommige soorten. Omdat ze meestal perfect ondergronds leven zijn ze moeilijk te vinden. Welbekend is dat varkens en honden die bijzonder fijn ruiken ze kunnen opsporen. Door ervan te eten helpen ze mee aan de verspreiding van de truffels. Hun sporen die met de uitwerpselen op de grond worden achtergelaten

blijven kiemkrachtig. Ondertussen konden we op internet lezen dat muizen zeer belangrijk zijn als verspreiders van paddenstoelen, vooral van truffelachtigen, omdat deze volledig of half ingegraven leven. Onderzoekers uit Oostenrijk (Wenen) hebben in dit verband de keutels van 9 muizensoorten onderzocht. Ze vonden er sporen van 53 verschillende zwammen waaronder deze van de welriekende inkttruffel.

Truffels in Kennedybos

De eerste kennismaking van de Kortrijkse paddenstoelvrienden met truffels was op 2 mei 1995 toen we in het Kennedybos paddenstoelen zochten. Op een gegeven moment vonden we er, gewoon op het pad, verschillende bolvormige zwammetjes. Ze deden ons denken aan besmeurde aardappelbovistjes (Fig. 8). Prof. Van der Veken van de Gentse Universiteit wist ons vlug te vertellen dat het **Welriekende inkttruffeltjes** (*Melanogas-*

ter broomeianus) waren. Opvallend bij deze paddenstoelen is wel dat ze met verouderen vervloeien tot een zwarte slijmige massa (Fig. 9), maar dan ruiken ze zeer onaangenaam naar “rotte ui”. Sindsdien werden deze truffels er verschillende keren teruggevonden, laatst in 2007.

Een tweede soort was de **stekelige hertentruffel** (*Elaphomyces muricatus*) (Fig. 10). We vonden hem in het domein Lippensgoed-Bulskampveld te Beernem. Alhoewel hij een ondergronds leven leidt, is hij gemakkelijk op te sporen door de aanwezigheid van een parasiet: de truffelknotszwam (*Cordyceps ophioglossoides*) (Fig. 11). Deze parasiet groeit meestal op de truffel en steekt dan boven de grond uit. Deze truffelknotszwammen bezitten een roodbruine tot zwarte top en een felgele ondergrondse steel. Deze loopt uit op intens gele myceliumstrengen die als het ware rond de truffel gewoven worden (Fig. 12). Stekelige hertentruffels zijn zeer hard, ze worden dan ook

vooral door de herten gezocht en gegeten.

Mini-aardappeltjes

Op 1 oktober 2014 zochten we naar paddenstoelen in Stambruges. We werden plots verrast toen we een groepje ovale bolletjes zagen. Ze leken op mini-aardappeltjes (Fig. 13). Bij nader toezien werd duidelijk dat op hun oppervlak een net van fijne lichtbruine draadjes voorkwam (Fig. 14). In doorsnede toonden ze het typisch mozaïek van adertjes. Wie reeds truffels waargenomen heeft, weet dat dit één van hun typische eigenschappen is. Deze soort heet **okerkleurige vezeltruffel** (*Rhizopogon luteolus*) en komt regelmatig in naaldbos voor.

Europa bakermat van truffels

Ondertussen konden we lezen dat Europa met meer dan 100 verschillende truffelsoorten de bakermat van de truffels is. En.... voor de fijnproevers: “slechts 17 soorten over de hele wereld worden geoogst voor consumptie.” De vier soorten die we tot op heden vonden, zijn niet eerbaar.

Beste lezer, we zijn echt benieuwd wie van jullie de volgende truffelsoort zal vinden. ■

beleef de Gavers

Word begeleider in De Gavers

Wegens de steeds groeiende interesse in natuuractiviteiten in de Gavers door scholen en verenigingen, organiseert het Provinciaal Sport- en natuurcentrum De Gavers een begeleiderscursus. Deze kan gecombineerd worden met een uitgebreide cursus 'natuurgids' samen met Natuurpunt Kortrijk. De cursus gaat door tussen maart en november 2015. Een vrijblijvende infoavond gaat door op 25 februari om 19 uur in het bezoekerscentrum.

Voor wie?

- Je houdt van de natuur?
- Je wil graag workshops, wandelingen en/of andere natuurgebonden activiteiten voor klasgroepen, volwassenen of verenigingen... begeleiden?
- Je kunt je af en toe vrijmaken tijdens de schoolweek, de schoolvakanties of het weekend? Of je gaat binnenkort met pensioen? ... dan is dit misschien iets voor jou!

Waarom deelnemen?

- Tijdens deze cursus krijg je de kans om het bezoekerscentrum heel wat natuurdomeinen in de ruime omgeving beter te leren kennen.
- Je kan je verdiepen in diverse aspecten van natuur- en milieuthema's.
- Je wordt begeleid in het aanleren van diverse methodieken en inzichten om actief in de natuur bezig te zijn met diverse doelgroepen.

Meer info

Emanuel Demey (PSNC De Gavers)
emanuel.demey@west-vlaanderen.be, 056 23 40 21

'Vogels voeren en beloeven'

Zondag 18 januari 2015 van 9 tot 12 uur

Tijdens het grote Vlaamse vogeltelweekend organiseert Natuurpunt Gaverstreek het evenement 'Vogels voeren en beloeven'. Ontdek met de (klein)kinderen de verscheidenheid aan vogels in de regio. Samen met ervaren ornithologen ontdekken, beloeven en tellen de deelnemers de tuinvogels op de voederplanken. Vanuit de kijkhut worden ook de watervogels gespot. Daarnaast zijn er nog een aantal randactiviteiten. Een tentoonstelling van opgezette vogels valt te bekijken, of de bestaande vogellectuur kan worden ingekeken. Natuurfotograaf Tom Linster, maakt de deelnemers wegwijs in de boeiende wereld van de vogel- of natuurfotografie. Voor de allerkleinsten zijn er activiteiten in het 'mini-vogelnest', terwijl iedereen gezellig kan bijkletsen in het Pop-up natuurcafé.

Wie?

Gezinnen met kinderen

Prijs

Gratis

inschrijvingen en info

Provinciaal Sport- en Natuurcentrum De Gavers
Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
gavers@west-vlaanderen.be
T 056 23 40 10
www.west-vlaanderen.be/gavers

Knotsgek? Laat je bomen gratis knotten door de knotploeg!

Heb je waardevolle, oude knotbomen (wilg, eik, es, els, populier, linde...) die landelijk staan en dringend onderhouden moeten worden? Maar heb je noch de tijd, het materiaal of de goesting om te knotten? Maak dan gratis gebruik van de kersverse Provinciale Knotploeg Zuid-West-Vlaanderen! In ruil voor het brandhout komen onze knotters de klus bij je klaren. Het restakhout verzamelen ze op een centrale plaats en wordt door de eigenaar zelf verwerkt in bijvoorbeeld een houtmijt.

Meer info

Steunpunt Zuid-West-Vlaanderen: Johan Vandenberghe,
T 056 23 40 17, johan.vandenberghe@west-vlaanderen.be

Natuuracademie voor kinderen in Zuid-West-Vlaanderen op woensdagnamiddag, voorjaar 2015

Wat?

Met deze reeks van 5 begeleide natuurworkshops leren kinderen van het 3de en 4de leerjaar op een originele en speelse manier de natuur ontdekken.

De activiteiten spelen zich zo veel mogelijk in de natuur af. Zo worden er insecten en waterdierjes gevangen om ze vanonder de microscopie beter te leren kennen en er wordt met echte verrekijkers gespeurd naar vogels en zoogdieren. Knappe natuurlijke kunstwerken worden in elkaar geknutseld en om de zwaluwen te helpen worden extra nestjes gebouwd.

Wanneer?

De 'natuuracademie' gaat door op 5 woensdagnamiddagen verspreid over het voorjaar van 2015 (maart-juni). Vanaf 15 januari 2015 kan je het programma zien in jou gemeente op de gemeentelijke website.

Voor wie?

De natuurworkshops zijn geschikt voor kinderen van het 3de en 4de leerjaar maar ook de (groot)ouders zijn meer dan welkom.

Meer info

Steunpunt Zuid-West-Vlaanderen: Johan Vandenberghe
T 056 23 40 17, johan.vandenberghe@west-vlaanderen.be

Op pad doorheen Lendeledede

Voor wie op zondagnamiddag 19 oktober ging spotten in de buurt van Lendeledede en Sente moet het een bijzonder gezicht geweest zijn: één lange colonne van pedalerende tweevoeters gleed langs het glooiende herfstlandschap fietsend over stug gras, vette aardewegels, krakende kiezelsteentjes, korrelig asfalt. Sommige puffend en blazend, anderen met het grootste gemak, en dat variërend van de kinderfiets of een alledaags rijwiel tot het meest antieke exemplaar. Af en toe vouwde die lange sliert zich ineen tot een accordeon waarbij twee mannetjesputters het voortouw namen en om de beurt het woord voerden. Hun exposé wekte bij de toehoorders heel wat emoties en bijhorende reacties op: van gelach (niet te verwarren met de lach van de paringsklare groene specht) tot instemmend geknik en gekeuvel, van verontwaardiging (over onrecht en ongelijkheid) tot overtuiging (hier kunnen we samen iets aan doen).

Trage Wegen in Lendeledede? Goed opgestart maar

© Kurt Meerschaert

nog een lange weg te fietsen. Al is me wel alvast één iets duidelijk geworden: er is duidelijk een draagvlak (met potentie) aanwezig.

Meewerken aan Trage Wegen te Lendeledede?

Dat kan. Je kan je aansluiten bij de lokale werkgroep Trage Wegen Lendeledede. Je kan ons ook volgen en steunen via de website: <http://tragewegenlendeledede.webnode.nl/> ■

Trage wegen in Lendeledede: een analyse

Sterktes

- het nog bestaan van heel wat wegen
- de landelijke omgeving (in het bijzonder het panorama vanaf de rug van Lendeledede)
- aanwezigheid lokaal erfgoed
- bereidheid van vrijwilligers om mee te helpen aan dit project
- bereidheid van de gemeente om mee te denken over een Trage Wegenbeleid

Zwaktes

- er is geen uitgewerkt netwerk
- sommige Trage Wegen zijn verdwenen
- onduidelijkheden over eigendom
- onduidelijkheden over doorgangsrecht, belemmering van de doorgang (poorten, prikkeldraad, doorheen privé)
- sommige wegen zijn onbekend bij het grote publiek

Bedreigingen

- sommige Trage Wegen zijn (recentelijk) bedreigd
- door gebrekkig onderhoud raken sommige wegen in onbruik
- een trage weg is geen fietssnelweg in asfalt. Variatie is en blijft nodig.
- dit zijn niet enkel verbindingen. Ook de omgeving is belangrijk

Kansen

- uitwerken van een beleid
- uitwerken van een netwerk
- herstellen en opwaarderen (onderhoud, naambordjesproject)
- het groener maken van de onmiddellijke omgeving van de Trage Wegen zelf - verbinding van verschillende groene zones, erfgoed- en recreatielocaties

■ Een gevuld najaar

Dit najaar organiseerde Natuur.koepel heel wat activiteiten en liepen er verschillende projecten. Hieronder vind je een kleine selectie.

↓ LANCERING PROJECT MET LIZE FERYN

↓ ↓ OPENING TREKTELPOST

↓ ↓ ↓ INFOAVOND BIJEN

Begin oktober gaf Lize Feryn met een symbolische boomplantactie de aftrap van ons project **'Maak het groener in Zuid-West-Vlaanderen'**.

Deze verkoopactie van inheemse bomen en struiken werd dit jaar voor het eerst georganiseerd en was meteen een schot in de roos. Bijna 2500 bomen en struiken werden aangeplant in Zuid-

West-Vlaamse tuinen, goed voor meer dan 1000 meter hagen en houtkanten en 2000 vierkant meter ander groen (vogel- en bijenbosje).

Schepen Bert Herrewyn van Kortrijk en burgemeester Marc Doutreluingne van Zwevegem openden midden oktober plechtig het **'observatiepunt Kooigem'**, zeg maar de 'trektelpost van de Geitenberg'. Deze hooggelegen locatie wordt door de Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen gebruikt om trekvogels waar te nemen. Samen met verschillende partners installeerden we er een platform van waarop vogelkijkers én passanten makkelijk waarnemingen kunnen doen. Er werd ook een infobord geplaatst met uitleg over het landschap, de vogeltrek, akkervogels en trage wegen.

Op 6 november gaf ecologisch imker Antoon Van Derbeken een zeer interessante **toelichting over bijenvolken**. Hij besprak niet alleen hun boeiende levenswijze maar vertelde ook meer over hun oorsprong en belangrijke rol in onze maatschappij. Alle deelnemers waren duidelijk onder de indruk van dit interessante insect!

Op 5 december nodigde Natuurpunt Avelgem samen met de koepel alle natuurstudiewerkgroepen uit voor een **afsluitmoment**. Een jaar lang hadden de natuurstudiewerkgroepen uit de regio zich verdiept in al wat leeft en zweeft in en rond de Avelgemse Scheldemeersen. En in Avelgem weten ze hoe ze zo'n afsluitmoment moeten aanpakken. Na de boeiende presentaties over vogels, amfibieën, nachtvlinders, paddenstoelen, planten en vissen was het tijd voor een rijkelijk wandelbuffet. Volgend jaar wordt geïnventariseerd langs de Vaarttaluds in Zwevegem. Afsluiten doen we op 4 december 2015. We kijken er al naar uit!

Op vrijdag 13 december werd in Bavikhove tijdens de **Natuurquiz** gestreden om de titel 'Slimste natuurmens van Zuid-West-Vlaanderen'. Tijdens de quiz moesten niet enkel specifieke vragen over soortenkennis beantwoord worden, ook sport en cultuur kwamen aan bod. Toch had alles een link met natuur en milieu. Tijdens de individuele ronde moesten teamleden zich bewijzen in het herkennen van bomen en struiken, vergeten groenten, natuuritems en - ja hoor - uitwerpselen van dieren. Uiteindelijk kroonde een Natuurpunt afdeling van net buiten de regio zich tot winnaar. Proficiat Natuurpunt Deinze-Zulte!

NATUURPUNT
AVELGEM

DIRK LIBBRECHT

De Trimaarzate

KRONIEK VAN EEN AANGEKONDIGDE DOOD

Meer dan 100 jaar terug lag de spoorlijn Kortrijk-Ronse er al. Bij het doorkruisen van Avelgem liep ze goed 1 km door de laag gelegen Scheldevallei, op een verhoogde bedding. Vandaar kwam de naam: “zate”, van een “paardezate”. Vele decennia bracht ze Vlaamse arbeiders naar Wallonië om er te werken. Het was een economische as zonder weerga voor de streek. Deze trimards, wiens leven zeker niet was waaronder wij nu leven verstaan, kregen nog een afscheids- of welkomstgeschenk, afhankelijk van de rijrichting, nl. het onvergetelijke zicht op het mooiste kwelmoeras van de Scheldevallei. Deze heet Schalaffiemeers, een supermooi waterrijk grasland met wilgen, dotterbloemen en jagende ransuilen boven de grachten. Naast de spoorwegbrug over de Schelde lag een passarel voor voetgangers. De Kluisberg was binnen handbereik, een stuk van Avelgem, makkelijk en veilig bereikbaar. De zate was bedekt met gras, vele soorten bloemen, struiken, afgewisseld met open plekken waar de grond en steenslag zichtbaar waren. Zonovergoten en warm paradijs voor allerlei vogels, insecten, vlinders,... De toen frequent voorkomende geelgors was er volkomen thuis.

Vanaf de jaren '80 sloeg het noodlot toe. De brug verdween wegens verouderd en werd niet vervangen. De trein was al 20 jaar eerder uit beeld verdwenen. Meteen lag Avelgem niet langer aan de voet van de Vlaamse Ardennen. De overzijde van de Schelde was enkel te bereiken via veraf gelegen, onveilige bruggen. Later, in de jaren '90, werd de zate gemeentelijke eigendom samen met het station. Er werd een fietspad doorheen gelegd

in verhard, ternair zand. Al bij al een zeer comfortabele, natuurlijke oplossing om de trekwegen langs de Schelde te bereiken, dit op het nostalgische geluid van licht knisperende fietsbanden. Maar het leven gaat verder nietwaar! De Schalaffiemeers gaat op de schop voor een volwassen industriezone. Tja, wat doe je nu eenmaal met een moeras? Daar maakt een gezond denkend mens toch industriegrond van?

Door wanbeheer tot op heden is het fietspad volledig dichtgegroeid en zo is de argeloze fietser zijn zicht grotendeels onttrokken van deze

betonvlakte. Van een win-winsituatie gesproken: een gratis groenscherm! De verbossing betekende een gradueel einde van heel wat interessante warmteminnende natuur op de zate.

Maar soms, heel soms, komt een visie boven drijven. Jazeker! Terwijl u dit leest ligt – zonder ongelukken – de nieuwe Scheldebrug er en wordt Avelgem-centrum als vanouds verbonden met de Kluisberg en het praktisch oneindige Waalse Pays des Collines, inclusief fietsnetwerk. Prachtige uitvalsbasis vanuit Avelgem-centrum.

En wat gebeurt er met de zate, heren beleidsmensen? Ach, niet zeuren hé. Er wordt voorzien in een kaarsrechte, 3 m brede, supergladde asfaltlaag. Dat is niet alleen comfortabel voor de speedy racefietsen de zondag, maar dat is ook het enige dat gesubsidieerd wordt, tot 80 %. Versta je? Zo'n natuurlijke, licht slingerende en veel smallere zandstrook is peperduur. Nul euro krijg je daarvoor. En ja, we gaan met minstens 4 naast mekaar kunnen rijden, van Londen naar Rome, ogen dicht en zonder handen (“Kijk mama, ik kan het!!!”). En we zullen met zo'n asfaltliniaal tenminste conform zijn met de rest van de grij... euh... groene assen in West-Vlaanderen. 't Is ook “assorti” met de industriezone ernaast, nietwaar?

En wat met het minieme schaamlapje natuur dat, naast het rijkelijke asfalt, op de boorden van de zate nog rest, meneer de beleidsmaker?

O dat? Geen idee... Gingen de groene dat niet oplossen? ■

MARIO MANHAEVE

© www.geopunt.be

De Villaplasjes

EEN PRACHTIG NATUURGEBIED IN DE UITHOEK VAN DE GAVERS

Ligging

De Villaplasjes bestaan uit een nat weiland met enkele grote poelen en een bijhorende boszone. Het gebied is gelegen in de uithoek van de Gavers, bijna tegen de E17-autosnelweg (zie aanduiding op kaartje). Het gebied is eigendom van de provincie maar het beheer wordt uitgevoerd door Natuurpunt afdeling Gaverstreke. Het gebied is niet vrij toegankelijk maar via de twee toegangspoorten langs de wandelweg heeft men toch een overzicht op dit reservaatje. Het gebied dankt zijn naam aan het gegeven dat hier vroeger een illegale villa stond die heeft moeten wijken onder druk van de natuurbeweging.

Weidereservaat

Het weidereservaat is ongeveer 3 ha groot, er bevinden zich twee grote poelen en enkele groepjes zwarte elzen en wilgen. Enkele kleinere slootjes doorkruisen het gebied, daarin groeit vooral riet wat goed is voor de zuivering van het water en voor een aantal soorten broedvogels. Het gebied is aan de ene kant omgeven door mooie houtkanten van veldesdoorn, eenstijlige meidoorn, sleedoorn, wilde rozen en hier en daar een knotwilg en langs de andere kant door weiden en het bijhorende populierenbos. In het midden van het gebied loopt ook nog een prachtige houtkant van vooral wilde rozen, mei- en sleedoorn, rode kornoelje en hulst. Een oude en een recent aangemaakte houtmijt bevinden zich ook in het reservaat. Er

werd recent nog een poel aangemaakt. Het gebied is in de wintermaanden vrij nat, soms komt het water tot buiten de toegangspoorten. Vanaf augustus kunnen de poelen droog komen te staan.

Bosreservaat

Het bosreservaat bestaat uit 2 delen: een kaprijp populierenbos en een jong loofbos. In het jonge loofbos bevindt zich een bospoel. Het loofbos, dat grotendeels spontaan ontstond, bestaat vooral uit eenstijlige meidoorn, zomereik, vlier, veldesdoorn, zwarte els en schietwilg. Er bevinden zich ook grote bramenpartijen. Dit biedt veel voedsel en schuilgelegenheid voor allerlei dieren. In het populierenbos staan hier en daar dode bomen met veel spechtenholen. Vaak is de kruin ervan weg. Deze exemplaren laten we staan voor allerlei broedende vogelsoorten die hier hun nest kunnen maken en uiteraard meteen ook voor verschillende soorten vleermuizen en insecten. Dode omgevallen bomen blijven ook ter plaatse liggen. Dood hout brengt immers nieuw leven in het bos. Er zijn verschillende vogelnestkasten en een torenvalkennestkast aanwezig.

Fauna en Flora

De veel voorkomende bomen en struiken hebben we hier al opgesomd. Van kruiden zijn knooppkruid, wilde bertram en poelruit het vermelden waard. De amfibieënwerkgroep heeft hier een inventarisatie uitgevoerd en dit gaf volgende

EEN VAN DE TWEE GROTE POELN IN HET WEIDERESERVAAT
© Mario Manhaeve

resultaten: bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander en alpenwatersalamander. De zoogdierenwerkgroep trof 3 kleine marterachtigen die het hier naar hun zin hebben: wezel, hermelijn en bunzing. De vos komt hier af en toe eens piepen en konijnen en hazen profiteren van de weide en het bos. Aan de molshopen te zien voelt ook de mol zich hier thuis. Een volledige inventarisatie van kleine zoogdieren staat nog op het programma. Door de aanwezigheid van specifieke waardplanten – netels, bramen, jacobskruuid, wilde betram, enz. – vinden vele dag- en nachtvlinders hier hun weg. De waterpartijen trekken dan weer vele libellensoorten aan. Bij de vogelsoorten is de buizerd hier regelmatige gast, soms zelfs als broedvogel. Verder zien we er nog groene specht, grote bonte specht, tuinfluiter, spotvogel, bosrietzanger, kleine karekiet, rietgors en enkele watervogelsoorten. We hadden hier vroeger ook nog broedgevallen van nachtegaal, gekraagde roodstaart en wielewaal, maar deze soorten zijn als broedvogel in de streek zo goed als verdwenen. Tijdens de herfst en winter komen er vooral zangvogels af op de vele bessen van de struiken en op de elzenpropjes.

Beheer

In mei wordt op de weide één maaibeurt uitgevoerd, het maaisel wordt afgevoerd. Een plaatselijke paardenliefhebber helpt ons hierbij. De percelen waar er veel jacobskruiskruid voorkomt, giftig voor paarden, voeren wij zelf af. Vanaf eind augustus komen er koeien op het reservaat, die zorgen voor nabegrazing. Ze blijven er tot in november zodat het terrein met een korte vegetatie de winter kan ingaan. De koeien zorgen voor het in toom houden van de wilgenopslag in de waterpartijen en wijzelf zorgen voor het verwijderen van boomopslag aan het kleine poeltje naast de weiden. De knotwilgen krijgen om de 6 à 8 jaar een knotbeurt. Met onze burens, de landbouwers, hebben we een goede verstandhouding. Eén van hen leent ons zijn koeien voor de nabegrazing. Voor het beheer van het bosreservaat gaan we een bosbeheersplan opstellen. Het is onze visie om de kaprijpe populieren gefaseerd te gaan kappen zodat de onderliggende vegetatie een kans krijgt en waarbij we het bos op een natuurlijke wijze omvormen tot een gemengd inheems loofbos.

Boskoeien

Het bosreservaat zal er in de nabije toekomst iets anders uitzien. Komende winter maken we een zone rond de bospoel boom- en struikvrij (is deels al gebeurd tijdens de voorbije Dag van de Natuur) en zal de bospoel opgeschoond worden zodat hij ook kansen kan bieden aan amfibieën. In de toekomst komt er nog een nieuwe poel bij in een open stuk. Ook zal er de komende winter een omheining rond het bosreservaat geplaatst worden zodat het één geheel wordt met het weidereservaat. De bedoeling is om het komende

najaar de aanwezige koeien ook in het bos te laten rondlopen, zodat die daar nieuwe biotopen kunnen creëren. De koeien zullen plaatsen openmaken, hun uitwerpselen zullen insecten aantrekken en die zullen op hun beurt vogels aantrekken. Volgend najaar lopen er dus boskoeien rond in de Gavers, de eerste in Zuid-West-Vlaanderen! De omheining zal geplaatst worden door de sociale werkplaats Constructief vzw. Voor zoogdieren willen we het ook nog aantrekkelijker maken door het plaatsen van zoogdierkasten, hooioppers en houtstapels. Biodiversiteit creëren in dit gebied is onze bedoeling.

Natuurbeleving

De Villaplasjes blijven echter een afgesloten gebied om dat we de schuwe fauna en broze flora een kans willen geven. We organiseren met onze Natuurpunt afdeling wel één of tweemaal per jaar een geleide natuurwandeling. In de toekomst hopen we een kijkwand langs de wandelweg te plaatsen zodat de wandelaar een kijkje kan nemen op de plassen. We organiseren ook regelmatig beheerwerkdagen (terug te vinden op de activiteitenkalender), soms is er ook iets tussendoor te doen. Mensen die willen meewerken in het gebied zijn zeer welkom. ■

Mario Manhaeve, conservator De Villaplasjes, 0475 36 87 20

↓ DE GROTE BRAMENPARTIJEN IN HET JONGE LOOFBOS ZORGEN VOOR VOEDSEL EN SCHUILGELEGENHEID VOOR HEEL WAT DIEREN

↓↓ DE KOEIEN ZORGEN VOOR NABEGRAZING. VANAF VOLGEND JAAR KUNNEN ZE OOK IN HET BOSRESERVAAT.

© Mario Manhaeve

Jeugd begeert en beheert natuur

JEAN-PIERRE DEROO

Donderdagmorgen 6 november 2014 kreeg Educatief Natuurbeheer een plaats in het lessenprogramma van het Guldensporencollege campus Heilig Hart te Harelbeke.

Een 20-tal leerlingen van het eerste jaar STV (Sociale en Technische Vorming) en hun begeleidende leerkracht Mevr. Griet Desmet fietsten goed gemutst, gelaarsd en warm gekleed naar het Kanaalbos te Stasegem. Het weer - zwaar bewolkt en miezerig - zette absoluut geen domper op het enthousiasme van de jeugd. Zij werden verwelkomd door Natuurpunt Gaverstreke. Het materiaal (harken, rieken, grondzeil, takkenscharen) voor de beheerwerken stond klaar maar het zou vooral een dagje natuur beleven worden met de klas. De natuurbeleving werd opgediend als een smaakvol drie-gangen menu.

Het voorgerecht bestond uit een kleurige en vro-

lijke herfstwandeling. De studenten maakten al wandelend kennis met het ontstaan en de geschiedenis van het kanaal Bossuit-Kortrijk en het Kanaalbos. Velen hadden bewondering voor de prachtige gekleurde bladeren, de hopen dood hout als schuilplaats voor kleine dieren, de merkwaardige paddenstoelen. Zo werd de jeugd vertrouwd gemaakt met de basisprincipes, het hoe en waarom van natuurbeheer. Dan kwam het hoofdgerecht: de handen uit de mouwen steken, werkhandschoenen aantrekken,

harken en rieken nemen en snoeiafval en maaisel samen harken en afvoeren. Het voorbereidende werk had Mario Manhaeve (conservator) machinaal uitgevoerd zodat de klus in een minimum van tijd geklaard was. Uiteindelijk werd het dessert opgediend: "wat had de jeugd geleerd die voormiddag? Waarom natuurbeheer?" En het antwoord: "zorgen voor meer biodiversiteit!" De leerlingen en de leerkracht kregen verschillende informatieve boekjes over vogels, vlinders, bijen en een aantal zoekkaarten om er in de klas nog eventjes over na te praten.

Het bestuur van Natuurpunt Gaverstreke dankt de leerlingen en de leerkracht voor de belangstelling en de hulp. ■

Enkele gesprokkelde bedenkingen van de leerlingen:

"We hadden een heel toffe voormiddag in het Kanaalbos. Ik heb iets bijgeleerd over de paddenstoelen en natuurbeheer. Ik vond het interessant." (Chloë)

"Het was leuk en informatief. Ik wist niet dat jullie 'dode' bomen lieten liggen voor de kleine diertjes" (Fien)

"Ik heb veel bijgeleerd. Het was supertof. Ik heb het woord 'biodiversiteit' onthouden. Ik zou nog willen takken opruimen, dat is ook beter voor de natuur" (Clément)

"Het was heel tof in het bos, vooral het werken met de rieken en de harken. We kregen goede uitleg over biodiversiteit" (Robin D.)

"Biodiversiteit, paddenstoelen, spechten, bomen, we hebben veel bijgeleerd hierover. Ga naar het Kanaalbos, dat is super maar men moet stoppen met vervuilen!" (Robin M.)

"Het was een toffe ervaring. Het was leuk om het wandelpad vrij te maken" (Melissa)

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

30ste ROMMELMARKT

Natuurpunt
De Buizerd vzw
Ingelmunster Izegem

20-21-22 februari 2015

zaal AVIFLORA
Bruggestraat 128 - INGELMUNSTER

BINNENBRENGEN GOEDEREN

Vrijdag	20 februari	9.30 - 19.00 u
Zaterdag	21 februari	8.30 - 11.30 u

VERKOOP

Zaterdag	21 februari	13.30 - 18.30 u
Zondag	22 februari	10.00 - 16.00 u

GRATIS INKOM

Meer info:
Debeuf Hendrik 051/31.21.62 0475/365.955
De Smet Kurt 051/30.06.73 (na 17 u.) 0473/900.284
info@debuizerd.be - www.debuizerd.be

Nieuws uit het noorden

Na een meer dan geslaagde Dag van de Natuur in 't Spoorwegdomein op 15 en 16 november en het groot aantal bezoekers in het Kasteelpark vliegen we richting 2015.

De wintermaanden zijn bij Natuurpunt De Buizerd synoniem voor beheerwerken in de reservaten Mandelhoek, 't Spoorwegdomein en Kikkerpaaiplaats. Zo zijn er al een aantal achter de rug en de volgende data vind je terug in de activiteitenkalender. Net zoals voorbije jaren worden zeer degelijke nestkasten, voedertafels,... te koop aangeboden. Ideaal om als geschenk

bij één of andere aangelegenheid aan te bieden. (zie www.debuizerd.be)

Op vrijdag 30 januari om 19h30 houdt Natuurpunt De Buizerd zijn startvergadering voor het nieuwe werkjaar en dit in de Ingelmunsterse Bib, Schoolstraat 35. Dominique Verbelen zal ons zijn reisverslag brengen over de Spitsbergenreis van 2014, niet te missen! Achteraf is er tijd voor een drankje en een hapje aangeboden door de vereniging. In 2015 mogen we 35 kaarsjes uitblazen! De succesvolle actie kruidenverkoop wordt terug georganiseerd en natuurlijk ook de 30ste rommelmarkt van eind februari. En ondertussen zal de natuur al stilaan aan het ontwaken zijn... ■

Dag van de Natuur

ZATERDAG 15 NOVEMBER 2014

Door de slechte weersomstandigheden (gans de voormiddag regen!) werd de Dag van de Natuur in de voormiddag opgeschort. Om 13u lieten de weergoden ons toe om aan het werk te gaan. Met 12 enthousiaste vrijwilligers, jong en iets minder jong, werden enkele knotwilgen in het natuurreservaatje De Weymeersch onder handen genomen. ■

© Peter Depoet

POL DEWEER

WIJK BORREBERG IN ANZEGEM

Uit een niet zo ver verleden

Ooit, miljoenen jaren geleden, kwam de zee tot aan deze streek. Toen ontstond de scheidingslijn tussen zand- en leemgrond. Deze situeert zich dwarslopend halfweg de Kerkstraat in Anzegem, namelijk ter hoogte van de Vrije Basisschool. Het hoofdzakelijk vlakke landschap (kant Waregem) is zandgrond, het heuvelachtig landschap (kant Kaster) is leemgrond.

Rond de jaren 1900 woonde de welstellende brouwers familie "Reynaert" in de prachtige villa waar nu de school van het Gemeenschapsonderwijs gevestigd is. Hun domein was ongeveer 5 ha groot en bestond ook uit het gebied waar nu de wijk Borreberg zich bevindt en het Bollebos. De dochter van deze familie, Marie Claire, huwde met Maurice De Clercq. Gezien de

ondergrond in deze omgeving "klei" was, besloot Maurice De Clercq om er een steenoven te laten bouwen. Het werd een Duitse ringoven, in tegenstelling tot de vele veldovens uit de streek. Bij ringovens konden doorlopend stenen gebakken worden, wat voor die tijd veel economischer was. Eén cyclus duurde ongeveer 4 weken. De klei werd met de spade opgedolven en handmatig in vormen geduwd, steen per steen. De steenbakkers werkten in ploegen en werden meestal betaald volgens het aantal stenen die ze vormden en bakten. Ook kinderen en vrouwen hielpen mee. De klei haalde men dieper en dieper, zo ontstonden er grote putten (die later vijvers werden). De oven heeft gewerkt tot na de Tweede Wereldoorlog. Men had toen immers veel stenen nodig voor de heropbouw van de beschadigde en vernielde huizen. Enkele jaren later werd het steenbakken hier stopgezet. Jarenlang bleef alles ongemoeid op dit domein, er groeiden struiken en bomen in het wild. Het was een plezier om er als jonge knapen te ravotten. Wel heel gevaarlijk doordat de vijvers een onvoorspelbare diepte hadden. De Chirojeugd kon zich daar ten volle uitleven. Het was er een stuk natuur waar we nu nog enkel kunnen van dromen.

Toen de familie De Clercq over-

leden was en alles in verval raakte werd de helft van het domein staatseigendom en bouwde men er (in de jaren 1960) de Rijks-school. De andere helft van het domein, waar de vijvers waren, huurde de gemeente. Een deel, waar de steenoven stond, werd verkaveld en zo ontstond de wijk "Borreberg". Het overige deel had te diepe vijvers en kostte te veel om te verkavelen. Men besloot dan ook om er een stortplaats van te maken. Het stort was vrij toegankelijk en iedereen kon er alle afval gratis kwijt, zowel particulier als industrieel. Ook kon men er meenemen wat nog bruikbaar was. Zo werden bij het heraanleggen van de Stationsstraat vele vrachtwagens kasseien in de putten gestort. Wie kasseien kon gebruiken, kwam ze daar ophalen. Het krioolde er van de ratten aangezien men er zelf slachtafval stortte. Tijdens de zomer was het bij valavond een hobby van enkele burens om de ratten af te schieten, ik was als twaalfjarige, van de partij om de zaklamp te hanteren. De stortplaats raakte langzamerhand vol en de toegang werd afgesloten. Een laag aarde er bovenop en alles was opgeruimd. Opnieuw kwam er wildgroei van struiken en bomen. Na jaren mocht een buurman een deel van het terrein gebruiken als natuurgebied. Het overige deel tussen de huizen in de wijk is speelweide. Nu, 100 jaar later, is het domein dat bij de ouderen gekend staat als "Klirkskieznof" of "De Steenoven" versnipperd. Toch blijft er nog een mooi stukje natuurgebied over... om te koesteren! ■

*Info gehaald uit website
users.telenet.be/jacqueline.gerniers/
<http://www.rlva.be/geologie.html>*

NATUURPUNT
ZWEVEGEM

Natuur is hip in Zwevegem

Het was gezellig druk tijdens het voorbije najaar bij Natuurpunt Zwevegem. Van de opening van de Eikelmuis in Moen (zie verslag elders in deze Klimop) over de Dag van de Trage Weg en van de Natuur tot de Nacht van de Duisternis. Activiteiten die steeds een grote menigte wisten te boeien. Dat zorgt er misschien wel voor dat de afdeling in Zwevegem recent haar vierhonderdste lid mocht verwelkomen. Daarnaast wordt er ook maandelijks in onze gebieden gewerkt door een enthousiaste beheersploeg. Natuur is hip in Zwevegem!

Nacht van de Duisternis

Op 11 oktober werd naar jaarlijkse gewoonte in het donker gewandeld in de omgeving van de Vaarttaluds, het Orveytbos en het Mortagnebos. Er kwamen 102 wandelaars opdagen, meteen de grootste opkomst ooit voor dit evenement. Een professionele sterrenkijker (Mia Callens) gidde ons door de donkere nacht. Na vele jaren werken aan een draagvlak voor duisternis is het langzaam aan tijd om ook op beleidsvlak in onze gemeente iets te veranderen. Er valt een bom geld te besparen met een aangepast verlichtingsbeleid en ook de fauna en flora zullen er wel bij varen.

Dag van de Trage Weg.

Op 19 oktober telden we in Sint-Denijs 158 aanwezigen voor de Dag van de Trage Weg. In Zwevegem werkt Natuurpunt al jaren aan een actief trage wegenbeleid. Frans Dejonghe heeft onze afdeling de liefde voor de kleine wegen en paadjes bijgebracht en ook als erbetoon aan Frans houden we zijn vuur brandend. Dat konden we dit jaar niet beter doen dan met een wandeling door de Heynholwegel. Frans heeft bijna 19 jaar gestreden om deze weg weer toegankelijk te maken voor de wandelaar. Het traject is nog niet helemaal terug vrij. Er is een overeenkomst met alle aangelanden, de gemeente en de nieuwe eigenaar van de woning op het traject en de deputatie van de provincie West-Vlaanderen verleende de nodige vergunningen. Toch wordt er nog steeds een juridische strijd geleverd. De laatste procedure werd aangespannen door een landbouwer die geen aanpalende percelen heeft op het resterende stuk afgesloten Heynholwegel maar die meende te moeten stellen

dat deze weg geen algemeen belang meer diende. De talrijk opgekomen aanwezigen hebben het tegendeel aangetoond! Natuurpunt Zwevegem zet de strijd van Frans onverminderd verder.

Het belang van initiatieven als de dag van de trage weg is ontzettend groot. Op dezelfde wandeling trokken we nog maar een keer door de Lage Gaaiweg (voetweg 121). Deze weg maakt deel uit van het wandelnetwerk van het Land van Mortagne maar werd voor de zoveelste keer onbruikbaar gemaakt. Ook op andere plaatsen op het wandeltraject waren er conflictsituaties, maar een mensenzee van 158 enthousiastelingen valt niet zomaar in te tomen. Na de wandeling kon iedereen genieten van een receptie die werd aangeboden door de MINA-raad van Zwevegem in samenwerking met de vrijwilligers van de Wereldwinkel.

Dagen (...) van de Natuur:

De provincie West-Vlaanderen zet niet langer in op de 'Dag van de Natuur' maar wij lieten deze traditie niet zomaar teloor gaan. Op 14 november werkte Natuurpunt met de groendienst van de gemeente en de schoolkinderen van Heestert aan meer biodiversiteit in de groenzone achter de school in de Vierkeerstraat in Heestert. Op 15 november werd er opnieuw een natuurwerkdag georganiseerd op de Vaarttaluds in Zwevegem. Ondanks het heel slechte weer kwamen er toch dapperen opdagen om ons te helpen.

✓ DAG VAN DE TRAGE
WEG
© Danny Deceukelier

↑ DAG VAN DE NATUUR
© Els Pauwels

Natuurpunt Zwevegem overschrijdt de kaap van de 400 leden!

In het begin van 2014 stelde NP Zwevegem zich tot doel om het jaar af te ronden met meer dan 400 leden. Dat leek een haalbare kaap en bij elke activiteit ontpopten enkele bestuursleden zich tot professionele ledenwerbers. Onze vierhonderdste familie werd ook op die manier overtuigd. Dat verdiende een bloemetje. Op 29 november overhandigden Eddy Loosveldt en bestuursleden Magda Callens en Veerle Schouppe een kleine attentie aan het enthousiaste stel Koen en ►

NIEUWE LEDEN KOEN
EN GEERTRUI VERBEKE-
SCHOUTTETEN

Geertrui Verbeke-Schoutteten. We stellen ze u graag even aan u voor.

NP Zwevegem: 'Wonen jullie al lang in Zwevegem?'

Koen: We wonen ongeveer een jaar in de Stedestraat in Zwevegem. Voordien woonden we in Kortrijk. Ikzelf ben eigenlijk een echte Leiepieser (Kortrijkzaan, nvdr.), Geertrui is afkomstig van Kuurne.

NP Zwevegem: 'Hoe kwamen jullie in Zwevegem en bij Natuurpunt terecht?'

Koen: Ik heb fibromyalgie (een zeldzaam pijnsyndroom, men spreekt soms over 'weke-delen-reuma') en ons huis in Kortrijk werd te groot. Hier vonden we een bungalow met een mooie beheersbare tuin.

Geertrui: We hebben geen kinderen en op die manier is het niet altijd eenvoudig om in contact te komen met andere mensen. Maar wij trekken er als het lukt wel graag op uit. We wandelen graag en bij een bezoek aan de Buurtuin in Zwevegem vonden we een aankondiging van enkele Natuurpunt-activiteiten. Wij zijn geen specialisten maar de natuur houdt ons wel bezig.

NP Zwevegem: 'Wie zijn Koen en Geertrui verder nog?'

Geertrui: Ik werk voor een

advocatenkantoor in Kortrijk.

Koen: Ik was vroeger klank- en belichtingsman. Ik reisde met verschillende artiesten door Vlaanderen. Daarna, tot ik de diagnose van fibromyalgie kreeg, werkte ik bij Ubuntu als onderhoudsman-chauffeur. Ik ben ook nog autodidact kunstschilder.

Op het dressoir prijkt een nog niet helemaal afgewerkte replica van 'de sterrennacht' van Van Gogh.

Koen: Daar ben ik aan begonnen na te hebben deelgenomen aan de 'Nacht van de Duisternis'.

NP Zwevegem: 'Of hoe Natuurpunt ook op andere terreinen tot actie aanzet! Wij zijn alleszins blij met onze nieuwe leden. Welkom bij de nog steeds groeiende Natuurpunt-familie!' ■

Zagen zoals de wereldkampioenen

STIHL

VIKING

JOHAN STAELENS

© Yves De Bosscher

Natuurpunt Zwevegem koestert de eikelmuis

OPENING EIKELMUISTUIN AAN MOEN-STATIE

Na de opening van de eerste Eikelmuis tuin te Aalbeke (2011) en de opening van een tweede te Kortrijk (Hoeve te Coux 2013) was nu Zwevegem aan de beurt: alle goede zaken bestaan immers uit drie! Op zondag 5 oktober opende Natuurpunt Zwevegem, in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen, Natuurpunt Zwevegem en de zoogdierenwerkgroep van Zuid-West-Vlaanderen, de derde eikelmuis tuin in West-Vlaanderen. De nieuwe Eikelmuis tuin bevindt zich op de kruising van de Gauwelstraat met de Stationsstraat, gelegen nabij het oud station Moen-Heestert (Zwevegem). Natuurpunt Zwevegem (400 gezinsleden, 30 ha natuurgebied in beheer waarvan 8 ha in eigendom!) onderhoudt sedert 1980 de oude spoorwegbedding van Moen-Station tot aan het kanaal. Eikelmuisen vonden er hun ideaal biotoop in een grote aanpalende boomgaard. Die is intussen gerooit. Regelmatig werden er eikelmuisen waargenomen, met nog een paar waarnemingen het laatste jaar. In 2012 kocht Natuurpunt Zwevegem een oude boomgaard van een kwart ha aan Moen Station. Die oude boomgaard is nu heringericht als een geschikt biotoop voor de eikelmuis. De oude pruimelaars op stam werden behouden. Takkenhopen bedekt met maaisel zorgen voor rust- en fourageerplaatsen. Er werden eikelmuisvriendelijke bomen en struiken aangeplant waaronder wilde appel, wilde peer, rode kornoelje, hazelaar, sporkhout, Gelderse roos, sleedoorn. Er werd enkel autochtoon plantmateriaal gebruikt. In een ander gebiedje dicht bij het kanaal werd een paar jaar geleden ook een hoogstamboomgaard aangeplant in de hoop de eikelmuis ook daar een blijvende thuis aan te bieden. De oude spoorwegbedding doet nu dienst als verbindingsgebied tussen de twee eikelmuisgebiedjes. Eddy Loosveldt verwelkomde de 60

aanwezigen en lichtte de werking en het toekomstige aankoopbeleid van hun actieve Natuurafdeling Zwevegem toe. Johan Staelens (coördinator Eikelmuisproject West-Vlaanderen) schetste het primordiaal belang van de inrichting van Eikelmuis tuinen in onze regio voor het overleven van de bedreigde eikelmuis. Het inrichten van zo'n tuin bestaat er niet alleen in te voorzien in voedsel en fruit, maar vooral in het creëren van overwinterings- en voortplantingsplaatsen. Er werd ook een informatiestand opgezet en eikelmuis kasten opgehangen door Mario Desloovere (monitoring Eikelmuisproject – ZWG Natuurpunt). Olivier Dochy (medewerker biodiversiteit Provincie West-Vlaanderen) verduidelijkte het soortbeschermingsplan in het kader van de nieuwe campagne "Buitengewone soorten". Dit plan voorziet onder andere in gratis plantgoed en advies voor tuinen en landbouwbedrijven die eikelmuisvriendelijk worden ingericht.

Na de gezellige opening door schepenen Marc Desloovere en Marc Claeys en provincieraadvoorzitter Eliane Spincemille en de rondleiding volgde een sfeervolle receptie met muzikale omlistung door Polle Ranson. Velt zorgde voor vers appelsap (ter plaatse geperst) en er was de heel verzorgde en uitgebreide catering door de ploeg van Natuurpunt Zwevegem.

Alvast bedankt voor al deze mooie intenties en maatregelen die ertoe zullen bijdragen dat onze mooie slaapmuis niet uit onze contreien verdwijnt.

De toekomst van de bedreigde Eikelmuis ziet er in de regio Zwevegem (Orveybos), Moen (vaarttaluds), Sint-Denijs, Otegem en Heestert nu alvast heel wat rooskleuriger uit. Proficiat aan alle medewerkers, burens en sympathisanten van de Eikelmuis.

Meer lezen: www.eliomys.eu, Actieprogramma soortbescherming onder 'publicaties'.

Natuurpunt Kortrijk in (ge)ZICHT

Piet

Colette

Trees

Els Verhaest

Els Deprez

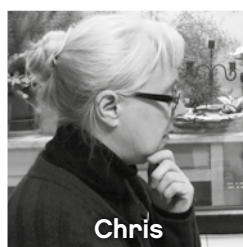
Steven

Jan

Frieda

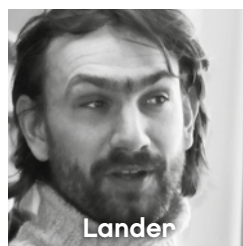
Chris

Hein

Lies

Lander

Bert

Heb je je wel eens afgevraagd wie Natuurpunt Kortrijk is? Wie zijn de actievoelingen achter de Kortrijkse natuurgebieden? En wat heb je nodig om ook voor Natuurpunt Kortrijk te **vrijwilligen**?

Natuurpunt Kortrijk telt meer dan 800 leden en zo'n 30 actieve vrijwilligers. Het bestuur bestaat uit 14 enthousiastelingen en vormt een mooie mix van jonge en iets minder jonge mannen en vrouwen. We stellen de bestuursleden van Natuurpunt Kortrijk graag eens aan je voor:

Piet Cosaert helpt mee bij allerlei activiteiten en adviseert ons op bestuursvergaderingen. Hij vormt de brug tussen Natuurpunt en de Wildbeheereenheid Leie-Scheldekoeter.

Colette Embo engageert zich voor Trage wegen en houdt haar conditie ook op peil door haar werk op de bio-boerderij Oubouros. Ze zorgt graag voor de gezonde hapjes tijdens onze nieuwjaarsreceptie.

Trees De Prest is secretaris van de afdeling. Zij schrijft de verslagen en nieuwsbrieven van Natuurpunt Kortrijk en antwoordt op allerlei telefonische of elektronische vragen van leden. Trees gidst kinderen en volwassenen door de Kortrijkse natuurgebieden. Ze is verantwoordelijk voor educatie en is lid van de Gecoro (de stedelijke adviesraad voor ruimtelijke ordening).

Els Deprez werkt met hart en ziel voor de Heulebeek-Warande. Daar steekt ze regelmatig de

handen uit de mouwen, zowel op het terrein als voor het papier- of lobbywerk. Ze is ook bestuurslid van Natuur.koepel.

Steven Deryckere is materiaalmeester: hij is expert in het onderhouden en kopen van bosmaaiers, haagscharen, beschermende kledij... en ontleent het materiaal aan de verschillende werkploegen.

Jan Desmet is, als pionier van onze afdeling, een grote bron van kennis, zowel actuele als historische. Het lijstje met wat hij doet is oneindig. Hij zit o.a. in Transitie Kortrijk, is bestuurslid in Natuur.koepel, bereidt regelmatig grote, belangrijke dossiers voor, ontwikkelde de Vlindertuin op de Venning...

Met haar grote plantenkennis is **Frieda Flo** vooral actief als natuurgids. Ecologie is haar favoriete onderwerp. Haar hart gaat uit naar ons

natuurgebied Leievallei-Marke en het Preshoekbos. Ze maakt promotie voor ons in de Markse krant en helpt graag mee aan natuurbeheerwerken.

Chris Jossen is sinds jaar en dag onze penningmeester: zij verzorgt de boekhouding van Natuurpunt Kortrijk tot in de puntjes. Dankzij haar gaat geen eurocent verloren.

Hein Lapauw is verantwoordelijk voor de PR en de ledenadministratie. Hij wijdde het bestuur in in de wereld van *clouds* en Dropbox. Daarnaast weet hij veel over klimaat, duurzaamheid en beleid. Hij is ook trekker voor het gebied Kruiskouter-Leiemeersen in Bissegem.

Lies Vandemaele is onze voorzitter. Zij leidt de afdeling en de maandelijkse bestuursvergaderingen in goede banen en is het gezicht van Natuurlijk Kortrijk. Ze is niet bang voor nieuwe initiatieven noch om een speech te geven en ze is een krak in het onderhandelen. In de modder ploeteren en de handen vuil maken bij beheerwerken schrikken haar evenmin af.

Lander Vander Bauwhede is terreinverantwoordelijke van ons natuurgebied Heulebeek-Warande. Hij is vooral een doener: je vindt hem meestal in het veld, met zijn laarzen en werkhandschoenen aan. Hij houdt een oogje in het zeil op de terreinen langs de Heulebeek.

Bert Van Dierdonck is al vele jaren trekker van het natuurgebied Leievallei-Marke *het Schrijverke*. Hij volgt er de werken op en neemt geregeld zelf een hooivork in de handen. Hij is een goede strategische denker en spoort voortdurend aan tot samenwerking met derden. Recent werd hij aangesteld als trekker voor het Ghellinckpark (Bissegem).

Els Verhaest is natuurgids en voorzitter van de werkgroep Natuurtuin Gilbert Desloovere. Met het fruit uit de Natuurtuin maakt ze de lekkerste dingen die ze dan natuurlijk ten voordele van het natuurgebied te koop aanbiedt. Els zorgt ook dat de website van Natuurpunt Kortrijk actueel blijft, plaatste Natuurpunt Kortrijk op Facebook en promoot onze activiteiten online.

Stefaan Verreux is verantwoordelijke inventarisatie en een expert in wetgeving en beleid. Hij is één van de pioniers van Natuurpunt Kortrijk. Zijn ervaring, diplomatie en grote plantenkennis zijn een belangrijke troef voor onze afdeling.

Er roert heel wat in Kortrijk! Misschien heb je het nieuws van de laatste weken gevolgd? Vandaar dat we meer helpende handen en denkende breinen

Gezocht M/V met goesting voor natuur

Profiel:

- Je wil meedenken en meedoen voor meer en betere natuur in Kortrijk
- Je woont in de regio Kortrijk
- Je bent natuurliefhebber
- Je hebt natuurkennis (mooi!) of niet (geen probleem!)
- Je wil een beetje of veel van je vrije tijd investeren in natuur (je bepaalt zelf hoeveel)

Taakomschrijving:

Je hebt zin om mee te werken aan één of meerdere van volgende taken:

- 1) grote activiteiten: opzetten van tenten, soep maken, de bar doen,...
- 2) natuurbeheer: maaien, knotten, nestkastjes schoonmaken,...
- 3) het bestuur van Natuurpunt Kortrijk: organiseren van activiteiten, bespreken van inrichtingsplannen, nadenken over hoe we meer natuur realiseren,...
- 4) de communicatie: vormgeven flyer, beheer sociale media, werven nieuwe leden, ...

Aanbod:

- een boeiende, afwisselende functie op jouw maat
- je leert nieuwe mensen kennen in een leuke sfeer
- ruimte om je eigen initiatieven en ideeën te ontwikkelen
- leuke ontmoetingen met de wonderen van de natuur
- contract van onbepaalde duur
- meer natuur in de regio dankzij jouw hulp
- je wordt bijgestaan door ervaren mensen

Contact:

Trees De Prest: natuurpuntkortrijk@telenet.be of 056/200510

kunnen gebruiken. Het bestuur van Natuurpunt Kortrijk streeft naar meer en betere natuur in de regio. Bij alles wat we doen staat het betrekken van andere mensen centraal. Natuur maken we vooral samen. Wil jij je ook inzetten voor meer natuur en een beter milieu? Heb je veel of weinig tijd, ben je handig of net niet,... Het maakt niet uit. Als velen helpen, kunnen we het werk beter verdelen en komt er meer natuur voor iedereen! ■

ACTIVITEIT IN DE KIJKER

Wil je graag eens persoonlijk kennismaken met het bestuur of meer weten over wat we doen?

Je bent van harte welkom op de

// OPEN LEDENVERGADERING VAN NATUURPUNT KORTRIJK

Daar presenteren we onze projecten, verkiezen we de bestuursleden en wisselen we graag eens met jou van gedacht.

Zondag 8 februari

14u30: klimaatwandeling, startplaats: Grote markt, Halletoren

16u30: onthaal in het dakcafé van het stadhuis (ingang via Papenstraat)

17u: aansluitend open ledenvergadering

18u: ronde tafels en receptie

Activiteitenkalender

Legende

NK Natuurkoepel vzw
NPA Natuurpunt Avelgem
NPDB Natuurpunt De Buizerd vzw
NPDV Natuurpunt De Vlasbek vzw
NPGS Natuurpunt Gaverstreke
NPK Natuurpunt Kortrijk
NPKA Natuurpunt Krekel Anzegem
NPWZ Natuurpunt Waregem
NPWM Natuurpunt Wevelgem-Menen
NPZ Natuurpunt Zwevegem

VELTH VELT Harelbeke-Kuurne-Waregem
VELTK VELT Team Eetbaar Kortrijk
VELTW VELT Wevelgem-Menen
VELTZ VELT Zwevegem-Kortrijk

HYLA Amfibieën- en reptielenwerkgroep
IWG Insectenwerkgroep
GEO Werkgroep Geologie en Landschap
MYC Werkgroep Mycologie
PWG Plantenwerkgroep
VWG Vogelwerkgroep
ZWG Zoogdierenwerkgroep
WGTW Werkgroep Trage Wegen
BWG Bijenwerkgroep
SOL Sol Suffit

Zaterdag 10 januari

//WERKDAG MANDELHOEK - NPDB

WANNEER 13:00 - 16:00

WAAR Mandelhoek, Waterstraat, Ingelmunster

WAT Knotten, riet maaien.

INFO Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Zondag 11 januari

//ZACHTE GROENE JUWELTJES IN DE SCHADUW VAN DE NATUUR - NPK

WANNEER 9:30 - 11:30

WAAR Ingang Kennedybos, hoek Kennedylaan en Bruyningspad

WAT Mossenwandeling met natuurgids Silvano. Hij toont ons deze harige mutsen en groene kapsels op heel uiteenlopende vindplaatsen. Kom mee om hun leuke namen te ontdekken en hun belang in de natuur.

INFO Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpuntkortrijk@telenet.be)

Vrijdag 16 januari

//ALGEMENE LEDENVERGADERING - VWG

WANNEER 19:45 - 23:00

WAAR NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WAT Algemene ledenvergadering met o.a. overzicht van het voorbije jaar, verkiezing van het vwg-bestuur 2015. Minicursus stellopers door Gerald Driessens. Nieuwjaarsdrink aangeboden door de vwg.

INFO Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@skynet.be)

//BEHEERWERKEN BRAMIER - NPWM

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Bramier, Lauwe

WAT Beheerwerken

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

Zaterdag 17 januari

//HET GROTE VOGELWEEKEND - NPWV

WANNEER 8:30 - 12:00

WAAR Oude Spoorwegberm, Zulte

WAT Op zaterdag wordt er een telling georganiseerd op de oude spoorwegberm ter hoogte van het treinwaggonnetje. Infostand ter plaatse. Zorg voor een verrekijker.

INFO Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

//BEHEERWERKEN: SPOORWEG MOEN - ZWARTE BRUG - NPZ

WANNEER 8:00 - 12:00

WAAR Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugke, Kraaibosstraat, Moen)

WAT Opkroonwerk en hakhoutbeheer, beheer boshyacint zone + we bieden alle werkers een nieuwjaarsreceptie aan.

INFO Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

Zondag 18 januari

//OP WINTERSE VOGELKIJKTOCHT NAAR ZEELAND (NL) - NPDV

WANNEER 7:00 - 20:00

WAAR Parking Vlaskouter, Vlaskouter 1, Kuurne

WAT We gaan vogels kijken en determineren in Zeeland (NL). Gelieve in uw eigen lunchpakket te willen voorzien voor 's middags. Er is kostendelend vervoer.

INFO Deelname bevestigen bij Dirk Desmet (056/70 14 07 of deede.desmet@skynet.be)

//NIEUWJAARSWANDELING NATUURPUNT AVELGEM - NPA

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Coupure Marcel Deweer, Meersstraat, Avelgem

WAT Onze traditioneel druk bezochte Nieuwjaarswandeling gaat door in de tweede helft van januari. We wandelen het nieuwe jaar in met een no-nonnens meersentrajact van een kleine 5 km. Nadien wordt iedere deelnemer vergast op een drankje nabij het houtvuur in de natuurklas. Allen welkom! Tip: stevig schoeisel - moeilijk voor buggy's

INFO Bart De Clercq (056/71 10 21 of dbart@hotmail.com)

//VOGELS VOEREN EN BELOEREN IN DE GAVERS - NPGS

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Natuureducatief centrum de Gavers en vogelkijkhut op de eerste landtong, De Gavers, Harelbeke

WAT Wij tellen mee! Een voormiddagje vogelplezier voor jong en oud, met o.a. een workshop verrekijker-kijken, een Powerpoint van natuurfotograaf Tom Linster, een vogelentoonstelling, kinderhoekje en vanzelfsprekend ook live-observaties van de gevlugelde bezoekers van de aanwezige voerders tafels en meer... Graag tot dan!

INFO Patrick De Clercq (0475/86 56 66 of info@fotografiepatrick.be)

//WERKDAG MANDELHOEK - NPDB

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Mandelhoek, Waterstraat, Ingelmunster

WAT Knotten, riet maaien.

INFO Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Woensdag 21 januari

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29 te Kortrijk

WAT We werken met de microscoop en ontdekken wat niet meer zichtbaar is met het blote oog, maar wel onontbeerlijk is voor determinatie. Algemene leiding: Christine Hanssens. Ook paddenstoelen uit eigen tuin of omgeving mogen meegebracht worden voor determinatie.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Vrijdag 23 januari

//ALGEMENE LEDENVERGADERING - NPWM

WANNEER 19:30 - 00:00

WAAR Dorps huis Rakkem

WAT Algemene ledenvergadering

INFO Inschrijven bij Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

Zondag 25 januari

//NIEUWJAARSWANDELING TE KASTER - NPW

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Kerk Kaster, Juliaan Claerhoutstraat, Kaster
WAT Naar jaarlijkse traditie maken we een familiale natuurwandeling langsheen autoluwe wegen. Dit jaar verkennen wij de omgeving van Kaster en maken we kennis met het domein De Gellinck, lopen we langs de Schelde en oude Scheldemeanders. Tot slot krijgen we nog, als echte flandriens, een stuk historische kasseiweg te verwerken. Zorg voor stevige wandelschoenen.

Nadien drinken we (nogmaals) op het nieuwe jaar. Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

//ROOFVOGELWANDELING NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR B&B Deugdzonde, Priesterstraat, Sint-Denijs
WAT Roofvogelwandeling: op zoek naar kiekendieven, buizerd, sperwer, torenvalk, smelleken, ...en andere speciallekes

INFO Yves De Bosscher (0478/23 12 33)

//NIEUWJAARSRECEPTIE EN UITREIKING KLIMOPAWARD - NK

WAT Meer info op blz. 60

Vrijdag 30 januari

//NIEUWJAARSRECEPTIE - NPKA

WANNEER 20:00 - 22:00

WAAR Café De Sportduif, Anzegem

WAT Algemene ledenvergadering. We trakteren onze leden ook op een drankje en een snapertje, met de beste wensen voor een supergoed, spiksplinter-nieuw, werkjaar.

INFO Patrick Vaneeckhout (0498/17 68 25 of patrick.vaneeckhout@telenet.be)

//START CURSUS SCHERMBLOEMIGEN EN COMPOSITIEN - PWG

WAT Meer info op blz. 41

//STARTVERGADERING NIEUW WERKJAAR - NPDB

WANNEER Vanaf 19:30

WAAR Bib, Schoolstraat, Ingelmunster

WAT Startvergadering en reiserslag Spitsbergen door Dominique Verbelen

INFO Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Zaterdag 31 januari

//BEHEERWERKEN VILLAPLASJES - NPGS

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Parking Oost, Meersstraat, Harelbeke

WAT Hout verwijderen rond bospoel + op hopen zetten.

INFO Mario Manhaeve (0475/36 87 20 of mario.manhaeve@skynet.be)

Zondag 1 februari

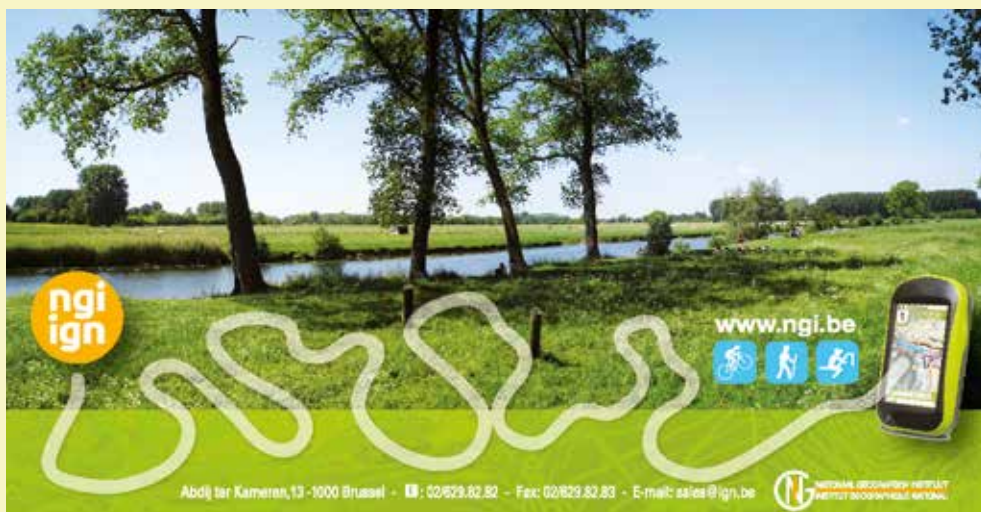
//WANDELING WATERVOGELS BERGELLEN - NPWM

WANNEER 15:00 - 17:00

WAAR NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem

WAT Wandeling met een gids van de Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen.

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

Wij helpen bedrijven die in orde willen zijn met de milieuwetgeving.

De passie voor natuur vertaalt zich in diverse opdrachten uit de natuursector.

- ▶ natuurinrichtingsplannen
- ▶ natuurvisienota's voor landschapsinrichting
- ▶ passende beoordelingen voor werken met natuurimpact
- ▶ ontwerp streekeigen groenschermen, natuureducatieve borden en teksten
- ▶ erkend MER-deskundige fauna & flora

Desselgemstraat 75 | 8540 Deerlijk
T. 056 724679 | F. 056 726486
jan@ferynjan.be | www.ferynjan.be

Woensdag 4 februari

//PADDENSTOLENWEELDE IN HET MERELBOS TE EMELGEM - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR Parking in de Reperstraat 105, Emelgem

WAT Paddenstoelenwandeling met gids Jimmy Desmet.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Zaterdag 7 februari

//ALGEMENE LEDENVERGADERING - NPDV

WANNEER 17:00 - 19:00

WAAR NEC Het Slot, Oudstrijderslaan 1, Kuurne

WAT Alle leden van Natuurpunt De Vlasbek Vzw zijn uitgenodigd op de Algemene Vergadering van de VZW. De agendapunten van deze vergadering zullen per afzonderlijke brief worden medegedeeld aan de leden. Na het officiële gedeelte is er een gezellig samenzijn met koffie en gebak en een fotovoorstelling van de voorbije activiteiten.

INFO Deelname bevestigen bij Dirk Desmet (056/70 14 07 of deedece.desmet@skynet.be)

//BEHEERSWERKEN GAVERBEEKSE MEERSEN - NPW

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Meersstraat, Zulte

WAT Er worden verder wilgen geknot in het natuurreservaatje 'De Weymeersch'. Meebrengen: aangepaste werkkledij, laarzen. Een hapje en drankje wordt voorzien door de organisatie

INFO Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

Zondag 8 februari

//KLIMAATWANDELING - NPK

WANNEER 14:30 - 16:30

WAAR Grote Markt Kortrijk, bij de Halletoren

UW KLEDIJ IN GOEDE HANDEN!

Schenk uw nog bruikbare kledij aan De Kringloopwinkel en help mensen aan werk (70 in de regio!)

www.dekringloopwinkel.be

MILIEUONDERNEMING
IN DE SOCIALE ECONOMIE

WAT Stadswandeling over de klimaatveranderingen. Wat verandert er hier in de stad? En in het zuiden? En wat kunnen we er aan doen? Ontdek het effect van het klimaat op planten en dieren. Kom je ook klimaatvriendelijke naar deze wandeling?

INFO Trees De Prest (056/20 05 10 of natuarpuntkortrijk@telenet.be)

//OPEN LEDENVERGADERING - NPK

WANNEER 16:30 - 19:00

WAAR Dakcafé van het stadhuis, ga binnen in het stadhuis via de ingang in de Papenstraat en neem de trap of lift naar het bovenste verdiep.

WAT Wil je graag eens persoonlijk kennismaken met het bestuur of meer weten over wat we doen?

Je bent van harte welkom op de Open ledenvergadering van Natuurpunt Kortrijk. Daar presenteren we onze projecten, verkiezen we de bestuursleden en wisselen we graag eens met jou van gedacht.

INFO Trees De Prest (056/20 05 10 of natuarpuntkortrijk@telenet.be)

Zondag 15 februari

//VOGELS IN DE WINTERSE TUIN - NPA

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Coupure Marcel Deweer, Meersstraat, Avelgem

WAT Welke zijn de vogels die we het meest kunnen verwachten op onze winterse voertafel? Wat eten ze? Hoe herken je ze? Dit kom je te weten op deze leerrijke voormiddag. We voorzien een powerpoint met foto's en vogelgeluiden, evenals een korte wandeling voor de geïnteresseerden.

INFO Dirk Libbrecht (056/64 79 26 of dirk.libbrecht@scarlet.be)

//GELEIDE WANDELING IN DE GROENE LONG TE KUURNE - NPDV

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR NEC Het Slot, Oudstrijderslaan 1, Kuurne

WAT We gaan wandelen in de mooie Groene Long te Kuurne. Thema van de wandeling: winter in de Groene Long.

INFO Dirk Desmet (056/70 14 07 of deedece.desmet@skynet.be)

//OPEN LEDENVERGADERING - NPK

WANNEER 14:30 - 16:30

WAAR Bellegembos. Vertrek aan het infobord Argendaewandeling, Doornikserijksweg (kruispunt Beerbosstr.), Bellegem

WAT We verkennen het landschap in en rond Bellegembos.

INFO Trees De Prest (056/20 05 10 of natuarpuntkortrijk@telenet.be)

Woensdag 18 februari

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOLEN - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WAT We werken met de microscoop en ontdekken wat niet meer zichtbaar is met het blote oog, maar wel onontbeerlijk is voor determinatie. Algemene leiding: Christine Hanssens. Ook paddenstoelen uit eigen tuin of omgeving mogen meegebracht worden voor determinatie.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Donderdag 19 februari

//PRESENTATIE VWG-REIS GEORGIE - VWG

WANNEER 20:00 - 23:00

WAAR OC Spikkerelle, Avelgem (vlak achter de kerk van Avelgem)

WAT Wondermooie presentatie van onze vwg-reis naar Georgie in het najaar van 2014. In de theaterzaal van Spikkerelle. Overzicht van onze reis met prachtige landschappen, mega-wespen, dieftek, massa's vogelsoorten, leuke anekdotes en sappige verhalen.

INFO Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@skynet.be)

Vrijdag 20 februari

//BEHEERWERKEN BRAMIER - NPWM

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Bramier, Lauwe

WAT Beheerwerken

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

//START ROMMELMARKT - NPDB

WAT Meer info op blz. 48

Zaterdag 21 februari

//BEHEERWERKEN: BRAEBOS TE MOEN - NPZ

WANNEER 8:00 - 12:00

WAAR Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske, Kraaibosstraat, Moen)

WAT Beheerwerken Braebosje: maaien riet, hakken nieuw pad.

INFO Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

Zaterdag 28 februari

//BEHEERWERKEN KANAALBOS - NPGS

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Einde Vaartstraat, Stasegem

WAT 5 meter vrijzetten langs kanaal.

INFO Mario Manhaeve (0475/36 87 20 of mario.manhaeve@skynet.be)

Zondag 1 maart

//HET LANDSCHAP VAN DE WEST-VLAAMSE SCHELDMEERSEN - NPA

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Coupure Marcel Deweer, Meersstraat, Avelgem

WAT Educatieve wandeling met aandacht voor landschapkenmerken, waterhuishouding, bodemsamenstelling en natuurwaarden. Praktisch: stevig schoeisel - moeilijk voor buggy's.

INFO Dirk Libbrecht (056/64 79 26 of dirk.libbrecht@scarlet.be)

//WANDELING GEOLOGIE - NPWM

WANNEER 15:00 - 17:00

WAAR Bergelen, Gullegem

WAT Wandeling met gids Erwin Decoene van de Werkgroep Geologie en Landschap.

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be)

Woensdag 4 maart

//VOORJAARSPADDENSTOLEN IN HET MOLENBOS TE ZILLEBEKE - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR Op het einde van de Molenstraat te Ieper (Zillebeke)

WAT Paddenstolenwandeling met gids Frederik Foulon.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Vrijdag 6 maart

//LEDENBIJENKOMST - VWG

WANNEER 19:45 - 23:00

WAAR NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WAT Ledenvergadering met enkele vaste items: overzicht najaarstrek 2014, overzicht en planning lopende projecten als ABV en BVV. En misschien nog wel ergens een verrassing.

INFO Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@skynet.be)

Zaterdag 7 maart

//WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG - NK

WAT Meer info op blz. 23

//LEDENFEEST NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WANNEER 18:30 - 22:00

WAAR Zaal De Kappaert, Stedestraat 39, Zwevegem

WAT Naar jaarlijkse gewoonte nodigen we u, uw partner en uw kinderen graag uit op onze jaarlijkse algemene ledenvergadering.

INFO Eddy Loosveldt (056/64 50 07 of eddy.loosveldt@gmail.com)

Zondag 8 maart

//LENTETEKENEN - NPK

WANNEER 9:30 - 11:30

WAAR NEC De Steenoven (hoek Schaapsdreef/St. Denijseweg), Kortrijk

WAT De eerste zwaluw, de eerste wilde hyacint,... de lente is in het land! Frisgroene wandeling door het park en (afgesloten) natuurgebied de Kleiputten.

INFO Trees De Prest (056/20 05 10 of natuurpunt-kortrijk@telenet.be)

//LANDSCHAPSWANDELING TE LOZER - NPW

WANNEER 14:00 - 17:00

WAAR Parking De Zandvlooi, Passionistenstraat 48, Lozer/Kruishoutem

WAT Zorg voor stevige wandelschoenen en aangepaste kledij.

INFO Patrick Vandenbussche (056/60 92 28 of patrick.vandenbussche2@pandora.be)

//GELEIDE WANDELING IN MANDELHOEK - NPDB

WANNEER Vanaf 9:30

WAAR Mandelhoek

WAT Mandelhoek, Waterstraat, Ingelmunster

INFO Hendrik Debeuf (051/31 21 62 of voorzitter@debuizerd.be)

Woensdag 11 maart

//OPEN MILEURAAD: THEMA: GEVOLGEN VAN DE KLIMAATOPWARMING - NPDPV

WANNEER 20:00 - 22:30

WAAR Zaal 't Senter, Sint - Katrienplein 14 te 8520 Kuurne (Sente)

WAT Milieuactiviteit in samenwerking met de Milieuraden van Kuurne en Lendeled. Thema: Gevolgen van de klimaatopwarming. Spreker "Expert Klimaat": Mathias Bienstman Bond Beter Leefmilieu en andere deskundigen aan het woord over volgende onderwerpen: wonen en verwarming, voeding, mobiliteit en energie. Achteraf paneelgesprek.

INFO Dirk Desmet (056/70 14 07 of deede.desmet@skynet.be)

Zaterdag 14 maart

//BEHEERWERKEN - NPW

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Oude Spoorwegberm, Zulte

WAT Op de agenda staat het maaien van de berm + wilgenstruweel terugdringen.

MEEBRENGEN: Aangepaste kledij, werkhandschoenen. Drink en versnapering wordt voorzien door de organisatie

INFO Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

Zondag 15 maart

//SNOEIEN VAN FRUITBOMEN (LAAGSTAM/HOOGSTAM) - VELTZ

WANNEER 9:00 - 12:00

WAAR Martin Raepsaet, Oude Bellegemstraat 89, Zwevegem

WAT Op een laagdrempelige manier kom je veel te weten over het belang van snoeien in je fruitbomen. Zowel vormsnoei als achterstallige snoei bij laag- en hoogstammige fruitbomen

Lidverenigingen & werkgroepen

//NATUURVERENIGINGEN

JNM AFDELING KORTRIJK
Matthias Strubbe, Goethalslaan 13,
8501 Heule, Tel: 056/37 24 47
matthiasstrubbe@hotmail.com
Rek: 001-0959176-19

NATUURPUNT DE BUIZERT VZW
Hendrik Debeuf, Bruggestraat 195,
8770 Ingelmunster, Tel: 051/31 21 62
hendrik.debeuf@telenet.be
Rek: 751-2037233-79

NATUURPUNT DE VLASBEK VZW
Jan Vanoverbeke, Kouterstraat 38,
8520 Kuurne, Tel: 056/71 34 07
Jan.Vanoverbeke@UGent.be
Rek: 979-9404896-72

NATUURPUNT WERVIK
Marc Kino, Sint-Maartensplein 7,
8940 Wervik, Tel: 0473/51 46 39

NATUURPUNT GAVERSTREKE
Yann Feryn, Desselgemstraat 75,
8540 Deerlijk, Tel: 0495/21 57 72
yann@ferynjan.be
Rek: 001-3554678-92

NATUURPUNT KORTRIJK
Trees De Prest, Maandagveld 5,
8500 Kortrijk, Tel: 056/20 05 10
cats@telenet.be
Rek: 385-0522418-39

NATUURPUNT KREKEL ANZEGEM
Patriek Vaneekhout, Oelenbosstraat 36,
8570 Vichte, Tel: 056/77 50 22
patriek.vaneekhout@telenet.be
Rek: 462-1105061-35

Peter Depoot, Aststraat 33,
8790 Waregem, Tel: 056/61 04 55
depodt@scarlet.be
Rek: BE04 5230 8062 2031

NATUURPUNT AVELGEM
Dirk Libbrecht, Achterdriesstraat 25,
8580 Avelgem, Tel: 056/64 79 26
dirk.libbrecht@scarlet.be
Rek: BE31 7775 9651 8855

NATUURPUNT WEVELGEM-MENEN
Jozef Bousse, Generaal Lemanstraat 68,
8930 Menen, Tel: 0476/47 78 31
jozefbousse@natuurpuntwevelgem-menen.be
Rek: BE27 7380 3844 6273

NATUURPUNT ZWEVEGEM
Eddy Loosveldt, Lindelos 2,
8551 Heestert, Tel: 056/64 50 07
eddyloosveldt@gmail.com
Rek: BE72 9731 1343 0016

VELT HARELBEKE-KUURNE-WAREGEM
Robert Schouttetens, Wijdhagestraat 128,
8530 Harelbeke, Tel: 056/71 86 12
robert.schouttetens@telenet.be

VELT WEVELGEM-MENEN
Wilfried Samaey, Neuvillestraat 34,
8930 Rekkem, 056/41 23 55
wsamaey@edpnet.be

VELT ZWEVEGEM-KORTRIJK
Martin Raepsaet, Oude Bellegemstraat 89,
8550 Zwevegem, Tel: 056/75 77 56
martin.raepsaet@skynet.be

//THEMATISCHE WERKGROEPEN

AMFIBIEËNWERKGROEP 'HYLA'
Mario Manhaeve, Wijdhagestraat 125,
8530 Harelbeke, Tel: 056/71 55 67
mario.manhaeve@skynet.be
Rek: 733-0563762-28

WERKGROEP GEOLOGIE EN LANDSCHAP
Erwin Decoene, G. Gezellestraat 15,
8560 Wevelgem, Tel: 056/41 68 22
erwin.d@telenet.be

INSECTENWERKGROEP
Roeland Libeer, Kleine Bissegemstraat 6,
8560 Wevelgem, Tel: 056/42 69 60
roelandlibeer@pandora.be
Rek: 778-5966094-67

BIJENWERKGROEP
Secretariaat Natuurkoepel vzw,
Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk,
Tel: 056/36 28 04
bijenwerkgroep@natuurkoepel.be

SOLSUFFIT VZW
Kristina Naeyaert, Normandiëstraat 178,
8560 Wevelgem, Tel: 056/40 19 79
info@solsuffit.be
Rek: BE32 0688 9963 3702

PADDENSTOLENWERKGROEP 'MYCOLOGIA'
Christine Hanssens, Jan Breydellaan 94,
8500 Kortrijk, Tel: 056/21 23 13
christine.hanssens@gmail.com
Rek: 738-0106620-39

PLANTENWERKGROEP
Piet Missaen, Wielewaallaan 23,
8500 Kortrijk, Tel: 056/20 51 77
piet.missaen@pandora.be
Rek: 979-0793485-30

VOGELWERKGROEP
Luc Vandeghinste, Wolvenstraat 4,
8500 Kortrijk, Tel: 0498/90 92 90
Rek: 738-0031133-18

ZOOGDIENWERKGROEP ZWWL
Mario Manhaeve Wijdhagestraat 125,
8530 Harelbeke, Tel: 056/71 55 67
mario.manhaeve@skynet.be
Rek: 738-0027269-34

WERKGROEP TRAGE WEGEN
Secretariaat Natuurkoepel vzw,
Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk,
Tel: 056/36 28 04
tragewegen@natuurkoepel.be

STEENUILENWERKGROEP
Ludo Braeckman, Stedemansakker 1,
8800 Roeselare,
Tel: 051/24 47 46
ludo.braeckman@hotmail.com

natuur.koepel

zuid-west-vlaanderen

komen uitgebreid aan bod. Iedereen welkom. Met Velt lesgever Wouter Demey.

INFO Martin Raepsaet (056/75 77 56 of martin.raepsaet@skynet.be)

//DAGEXCURSIE ANTWERPEN LINKEROEVER - VVG

WANNEER 07:00 - 19:00

WAAR Parking Syntrawest, Doorniksesteenweg 220a, Kortrijk

WAT In het havengebied van Antwerpen liggen op Linkeroever echte parels van natuur. Sommige van oorsprong, andere als compensatiegebieden voor de havenuitbreiding. Op het overgang van de winter naar de lente is hier deze tijd van het jaar heel wat te zien. Misschien zit de zeldzame Aziatische Goudplevier er nog wel.

INFO Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@skynet.be)

Woensdag 18 maart

//MICROSCOPIE VAN PADDENSTOLEN - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WAT We werken met de microscoop en ontdekken wat niet meer zichtbaar is met het blote oog, maar el onontbeerlijk is voor determinatie. Algemene leiding: Christine Hanssens. Ook paddenstoelen uit eigen tuin of omgeving mogen meegebracht worden voor determinatie.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Vrijdag 20 maart

//START CURSUS WILDE BIJEN - NK

WAT Meer info op blz. 11

//AVOND NATUURFOTOGRAFIE - NPVD

WANNEER 19:30 - 22:30

WAAR Zaal Sint Pieter, Brugsesteenweg 311, Kuurne

WAT Avond natuurfotografie in samenwerking met Foto- en diacub Kuurne. Voorstelling start om 20:00. Uitgenodigde fotografen: Leander Depypere, Ignaas Robbe, Frank Van de Velde en Marc De Schuyter. Inkom: 3,00 €

INFO Dirk Desmet (056/70 14 07 of deede.desmet@skynet.be)

//BEHEERWERKEN BRAMIER - NPWM

WANNEER 14:00 - 16:00

WAAR Bramier, Lauwe

WAT Beheerwerken

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurlandpuntwevelgem-menen.be)

Zaterdag 21 maart

//BEHEERWERKEN: VAARTALUDS TE MOEN - NPZ

WANNEER 8:00 - 12:00

WAAR Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske, Kraaibosstraat, Moen)

WAT Beheerwerken Vaartaluds: roeien hoogstammen naast jaagpad t.h.v. Smalspoorbrug

INFO Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

Zaterdag 28 maart

//BEZOEK AAN KRUIDENKEWERIJ CLAUS TE KRUISSHOUTEM - VLTZ

WANNEER 15:00 - 17:00

WAAR Kruiden Claus, Beerstraat 1, Kruishoutem

WAT Geleide bezoek aan de kruidenkewerij, zowel binnen als buiten, met allerlei tips.

INKOM 5 €, inbegrepen hapje en drankje + 1 kruidenplantje. Aankoop van fris plantgoed mogelijk. Iedereen welkom.

INFO Martin Raepsaet (056/75 77 56 of martin.raepsaet@skynet.be)

Zondag 29 maart

//NATUURWANDELING IN EN ROND BELLEGEM - NPVD

WANNEER 13:45 - 18:15

WAAR Parking Vlaskouter, Vlaskouter 1, Kuurne

WAT We gaan wandelen met onze gids Willy Herremans in en rond Bellegem. Afspraak om 13.45 uur aan Parking Vlaskouter te Kuurne. Er is kostendelend vervoer.

INFO Dirk Desmet (056/70 14 07 of deede.desmet@skynet.be)

//GEOLOGISCHE BUSUITSTAP - GEO

WAT Meer info op blz. 35

Woensdag 1 april

//SPEUREN NAAR PADDENSTOLEN OP DE LIBELLE TE KORTRIJK - MYC

WANNEER 13:30 - 16:30

WAAR Parking van het domein, Bosstraat 2, Kortrijk

WAT Paddenstoelenwandeling met Jozef Iserbyt.

INFO Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

Zondag 5 april

//AMFIBIEEN EN REPTIELEN OPKOMST VAN EXOTEN - NPWM

WANNEER 15:00 - 17:00

WAAR NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem

WAT Wandeling met gids van Hyla in samenwerking met SOS Reptiel rescue.

INFO Jozef Bousse (0476/47 78 31 of jozefbousse@natuurlandpuntwevelgem-menen.be)

Zondag 12 april

//GELEIDE NATUURWANDELING IN HET HEULE-BEEKDOMEIN TE KUURNE - NPVD

WANNEER 9:30 - 12:00

WAAR Ingang Heulebeekdomein, Veldmaarschalk Montgomerystraat 3, Kuurne

WAT Onder leiding van onze natuurgids gaan we wandelen in het Heulebeekdomein te Kuurne.

INFO Dirk Desmet (056/70 14 07 of deede.desmet@skynet.be)

//BOSWANDELING - NPK

WANNEER 9:30 - 11:30

WAAR Preshoekbos. Vertrek aan de diensthoeve van het Agentschap Natuur en Bos, Aalbeeksesteenweg, Lauwe

WAT Het bos groeit tussen Kortrijk en Lauwe. 75 hectare zijn al bebost met inheemse bomen en struiken. Wandel mee samen met gids Frieda, door dit bos van de toekomst.

INFO rees De Prest (056/20 05 10 of natuurlandpuntkortrijk@telenet.be)

//VLAAMSE ARDENNEN: LANDSCHAPSWANDELING - NPZ

WANNEER 13:00 - 17:30

WAAR 13u Statie Moen-Heerstert of 14u kerk St. Maria-Lierde (opgelet: er is ook een kerk in St. Martens-Lierde)

WAT Vlaamse Ardennen: Landschapswandeling in de Zwalmvallei: "Uilenbroek" en "Vossenhol" Met gids Patrick Rouchout.

INFO Eddy Loosveldt (056/64 50 07 of eddy.loosveldt@gmail.com)

colofon

KLIMOP:

Kwartal tijdschrift van Natuurkoepel vzw
25ste jaargang nr 1, januari - maart 2015

NATUUR.KOEPEL VZW:

is een samenwerkingsverband tussen natuurverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen.

e-mail info@natuurkoepel.be

website www.natuurkoepel.be

rekeningnr. BE45 7755 7540 1189

BTW 0451156502

SECRETARIAAT:

Watermolenstraat 69B, 8500 Kortrijk

contact Hans Vermeersch

Beleids- en verenigingsmedewerker

e-mail hans@natuurkoepel.be

tel 056/36 28 04

gsm 0487/64 45 85

open Van maandag t.e.m donderdag van 9u-12u en van 13u-16u.
Vrijdag bereikbaar via gsm.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL:

Normandiëstraat 178, 8560 Wevelgem

contact Kristina Naeyaert, voorzitter

tel 056/40 19 79

e-mail kristina@natuurkoepel.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Emmanuel Desmet, Watermolenstraat 69B, 8500

Kortrijk, gsm 0499/19 89 49

emmanuel@natuurkoepel.be

LEDENADMINISTRATIE:

Freddy Deckers, Jan Breydellaan 94,

8500 Kortrijk, tel 056/21 23 13

leden@natuurkoepel.be

PUBLICITEITSVERANTWOORDELIJKE:

Hans Vermeersch

OPLAG:

4350 exemplaren

DRUK:

Drukta NV, Walle 109, 8500 Kortrijk,
056/234567, info@drukta.be

EINDREDACTIE EN VORMGEVING:

Emmanuel Desmet, Goethalslaan 16

8501 Heule, 0499/19 89 49

Mira Feryn, mferyn@gmail.com

FOTO'S:

Luc Verroken, Herman Nachtergaele, Dirk Desmet, Samuel De Rycke, Maarten Tavernier, Ignaas Robbe, Yann Feryn, Yves Hoebeke, Christoph Delbaere, Ludo Braeckman, Pol Deleersnijder, Dirk Libbrecht, archief WénZ, Kurt Meerschaert, Bernard Decock, Rasbak, Pieter Vantighem, Roeland Libeer, Luc Van Cauwenberg, Bioweb, Magda Amey, Christine Hanssens, www.geopunt.be, Mario Manhaeve, Peter Depodt, Danny Deceukelier, Els Pauwels, Yves De Bosscher, Jan Vanaverbeke, Marcel Bloeyart, Francis Pattyn

REDACTIE:

klimop@natuurkoepel.be

Claudine Decocker, Virginie De Coene, Els

Deprez, Emmanuel Desmet, Mat-

thias Depoorter, Yann Feryn, Dirk Libbrecht,

Kristina Naeyaert, Maarten Tavernier, Hans

Vermeersch, Mira Feryn, Thijs Calu, Piet Mis-

sioen, Luc Capelle, Herman Nachtergaele

DEADLINE:

Artikels voor de volgende klimop moeten uiterlijk op de redactie zijn op 1 maart 2015. Het volgende nummer verschijnt begin april 2015.

ARTIKEL:

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor de inhoud van hun teksten. De redactie heeft het recht de artikelen in te korten. Overname van teksten en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding. Artikels, foto's, tekeningen en ideeën zijn steeds welkom op het redactieadres. Teksten liefst aanleveren op elektronische wijze. Foto's, tekeningen en grafieken zet je niet tussen de tekst maar lever je er als apart bestand bij. Ingescande foto's hebben bij voorkeur een resolutie van 300 dpi.

LID WORDEN:

Lid worden van Natuurkoepel vzw en Klimop ontvangen, kan door zich aan te sluiten bij één onze lidverenigingen. Bij Natuurpunt krijg je automatische Klimop, andere verenigingen voorzien een combiformule.

klimop
Met de steun van:

Zondag 25 januari

Nieuwjaarsreceptie en uitreiking van de Klimop.award

Natuur.koepel vzw nodigt graag alle leden van Natuurpunt en Velt uit op haar jaarlijkse nieuwjaarsreceptie met uitreiking van de prestigieuze 'Klimop.award'

9u30 Natuurwandeling

Traditiegetrouw trekken we onder leiding van Natuurpunt Gaverstreke op ontdekkingsstocht langs de mooiste plekjes van provinciedomein De Gavers.

11u Gezellige nieuwjaarsdrink

We blikken terug op een succesvol werkingsjaar 2014 en klinken op het nieuwe jaar!

11u30 Uitreiking Klimop.award

Jaarlijkse uitreiking van de Klimop.award aan een bedrijf of organisatie die natuur en milieu hoog in het vaandel draagt. Wie wordt het deze keer?

Praktisch

Afspraak in het Provinciehuis van De Gavers - parking zuid - Koutermolen - Eikenstraat 131, Harelbeke